

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2020 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Увод	6
II.	Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2019 г.	8
III.	Защита на правата на субектите на данни при обработване на личните им данни	10
IV.	Контролна дейност	37
V.	Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпросите, свързани със защита на личните данни	59
VI.	Участие на КЗЛД в механизмите за съгласуваност и сътрудничество в рамките на Европейския комитет за защита на данните	88
VII.	Международна дейност	95
VIII.	Подпомагане изпълнението на целите на КЗЛД чрез реализация на проекти с национално и международно финансиране	100
IX.	Комисията за защита на личните данни – наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения	105
X.	Институционално взаимодействие. Реализиране на политиките за публичност и повишаване на обществената информираност и разбиране на рисковете, правилата, гаранциите и правата, свързани с обработването на лични данни.	108
XI.	Административен капацитет и финансови ресурси	127
XII.	Цели и приоритети на КЗЛД за 2021 г.	134

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЛД	Администратор на лични данни
АПК	Административнопроцесуален кодекс
ВАС	Върховен административен съд
ВИС	Визова информационна система
ВНО	Водещ надзорен орган
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ДАЕУ	Държавна агенция „Електронно управление“
ЕГН	Единен граждански номер
ЕИК	Единен идентификационен код
ЕКПЧ	Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
ЕСГРАОН	Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението
ЕСПЧ	Европейския съд по правата на човека
ДВ	Държавен вестник
ЕВРОДАК	Европейска система за автоматизирана идентификация на пръстови отпечатащи
ДЛЗД	Длъжностно лице по защита на данните
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕК	Европейска комисия
ЕКЗД	Европейски комитет по защита на данните
ЕС	Европейски съюз
ЕТ	Етажна собственост
ЗГР	Закон за гражданската регистрация
ЗЗЛД	Закон за защита на личните данни

ЗМИП	Закона за мерките срещу изпирането на пари
ЗМФТ	Закон за мерките срещу финансирането на тероризма
ЗПУ	Закон за пощенските услуги
ЗПУПС	Закон за платежните услуги и платежните системи
ЗЕС	Закон за електронните съобщения
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ЗРБ	Закон за регистър БУЛСТАТ
ЗУЕС	Закон за управление на етажната собственост
ИААА	Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИПА	Институт по публична администрация
ИСВП, ІМІ	Информационна система на вътрешния пазар
КЗЛД, Комисията	Комисия за защита на личните данни
КФН	Комисия за финансов надзор
ЛНЧ	Личен номер на чужденец
МВР	Министерство на вътрешните работи
МИС	Митническа информационна система
МОН	Министерство на образованието и науката
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
НАП	Национална агенция за приходите
НП	Наказателно постановление
НСИ	Национален статистически институт
ОВЗД	Оценка на въздействието върху защитата на данните

ОЛД	Обработващ лични данни
ОНД	Организация на независимите държави
ПДКЗЛДНА	Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация.
Регламент (ЕС) 2016/679, Регламент 2016/679, Регламента, ОРЗД	Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)
ШИС II	Шенгенска информационна система от второ поколение
ЮЛ	Юридическо лице
AI	Изкуствен интелект
ENISA	Агенция на Европейския съюз за киберсигурност
GPA	Глобална асамблея по въпросите на неприкосновеността
IoT	Интернет на свързаните устройства
ITU	Международен съюз по далекосъобщения

I. УВОД

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 1.01.2020 г. до 31.12.2020 г.

В годишния отчет е представена информация за основните направления на дейност на Комисията за защита на личните данни през посочения период, като е отчетено обстоятелството, че както и всички останали сфери на обществения живот, така и дейността на КЗЛД е белязана от пандемията от *COVID-19*.

Специално внимание е отделено на превантивните дейности по изразяване на становища с цел единното прилагане на правната рамка за защита на данните както от публичноправни, така и от частноправни формирания, на контролната дейност и корективните правомощия на институцията. Представена е обобщена информация по въпроси относно запитвания на граждани и проведените консултации по тях. Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за 2020 г. и са отчетени административният капацитет и финансовото състояние на КЗЛД.

Обявената през 2020 г. пандемична обстановка поставя КЗЛД и нейната администрация в необичайни условия на работа в национален и международен план. Дейността на Комисията обаче е реорганизирана по начин, който да гарантира непрекъсваемост на административните услуги, защита на правата на физическите лица и спазване на противоепидемичните мерки. В тази връзка акцент през отчетния период е поставен върху повишаване на информираността на гражданите и администраторите на лични данни чрез провеждане на засилена комуникация с тях чрез канали за отдалечен достъп по въпроси от обществен интерес. Поради невъзможността за извършване на проверки на място през част от отчетния период КЗЛД фокусира надзорната си дейност към изграждането на вътрешни документи за надзорна дейност (инструкция и методики), които да унифицират и систематизират натрупаните добри практики в контролната дейност и да имплементират новите аспекти в областта на защитата на личните данни, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679.

През целия отчетен период КЗЛД участва пълноценно в мероприятия в международен план, които позволяват работа чрез отдалечен достъп. Комисията дава своя принос в изработването на ключови в контекста на пандемията от *COVID-19* документи на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД): Насоки №3/2020 относно обработването на данни за здравословното състояние с научноизследователска цел във

връзка с пандемията от *COVID-19* и Насоки №4/2020 относно използването на данни за местонахождение и инструменти за проследяване на контакти във връзка с пандемията от *COVID-19*. Дейността на КЗЛД през изминалия отчетен период е изцяло съобразена с разбирането на Европейския комитет по защита на данните, че „не следва да се налага да се прави избор между ефективността на отговора на настоящата криза и защитата на основните ни права: можем да постигнем и двете, като освен това принципите за защита на данните могат да имат изключително важна роля в борбата с вируса. Европейското законодателство за защита на данните позволява отговорното използване на лични данни с цел управление на здравето, като същевременно гарантира, че в рамките на този процес не се подронват индивидуалните права и свободи.”¹

---

¹ Европейски комитет по защита на данните. Насоки №4/2020 относно използването на данни за местонахождение и инструменти за проследяване на контакти във връзка с пандемията от *COVID-19*, пар. 49, с. 13, <<https://edpb.europa.eu>>.

II. АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2020 г.

Във връзка с целта на КЗЛД за разгръщане в пълен обем на новите ѝ правомощия по Регламент (ЕС) 2016/679, залегнала в годишния отчет на институцията за 2019 г., през отчетния период е приета изцяло *нова инструкция* за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД, в обхвата на която влизат както вече утвърдените практики за контрол (по жалби и сигнали, планови и секторни проверки и др.), така и всички нови направления и обекти на контрол (по уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 и при предварителни консултации по чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и при сертифициране или акредитация).

В съответствие с бързото развитие на новите технологии (като лицево разпознаване и изкуствен интелект) се поставя и въпросът за обработването на лични данни при тяхното използване и свързаната с това оценка на тези нови технологии. През 2020 г. Комисията за пръв път се е произнесла по искания за становища с подобен предмет в рамките на предварителната консултация по чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679, когато планирано от администраторите на лични данни обработване след направена оценка на въздействието е показало висок остатъчен риск.

С оглед постигането на пълноправно членство на Република България в Шенгенското пространство като приоритетна задача за институцията КЗЛД продължава да поддържа на институционалния си сайт изключително подробна информация за Шенгенското пространство – правна рамка, ръководство за упражняване на правото на достъп до Шенгенската информационна система, каталози с добри практики. Подробно са описани правата на лицата за защита на личните данни в Шенгенското пространство.

Представители на Комисията продължават да вземат участие в мисии в други държави членки за оценка на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни, чието участие се отразява в информационния бюлетин, издаван от Комисията.

Въпреки трудностите в осъществяването на проверки на място поради усложнената пандемична обстановка във връзка с разпространението на *COVID-19* през 2020 г. Комисията реализира значителна по обем и обхват надзорна дейност. За установени нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 и КЗЛД в производствата по разглеждане на жалби и сигнали са наложени санкции в общ размер 518 700 лв. Общо събраните приходи в изпълнение на постановени от КЗЛД решения и издадени от председателя на КЗЛД

наказателни постановления са 334 855 лв., в т.ч. 102 684 лв., събрани от НАП. Именно поради ограниченията в страната обаче, както и огромното количество проверки във връзка със стартирани производства по жалби на граждани, предвидените за 2020 г. проверки на Националното звено Европол, на Евродак и на Интерпол са замразени, като тяхното извършване е стартирало през февруари 2021 г. и се очаква да приключи до края на първото тримесечие на 2021 г. Същата фактическа обстановка се отнася и за предвидените проверки във връзка с изискванията към Република България по пълното присъединяване към Шенген и Визовата информационна система на ЕС (ВИС). Проверките на Шенгенската информационна система (ШИС II) в Националното бюро СИРЕНЕ към дирекция „Международно оперативно сътрудничество” на МВР и консулски служби в посолства на Република България ще бъдат извършени през първата половина на 2021 г. Към момента са изготвени съответните на предмета на проверките въпросници, които вече са изпратени до част от посочените администратори.

В края на отчетния период продължава да е в ход работата по финализирането на подзаконовата правна уредба в областта на защитата на личните данни, която ще продължи и през 2021 г.

Извънредната ситуация с пандемията *COVID-19* и свързаните с това противоепидемични мерки са основната причина и заложената в годишния отчет за 2019 г. цел за повишаване на експертния потенциал на КЗЛД и нейната администрация да остане почти изцяло нереализирана.

III. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ

1. Производства по разглеждане на жалби и искания.

Във връзка с осъществяване на задачите и правомощията по Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни пред Комисията се развива производство по разглеждане на жалби по чл. 38 от ЗЗЛД, включително по механизма за сътрудничество с други надзорни органи. Производството е по реда на Административнопроцесуалния кодекс, приключва с решение на КЗЛД, което има характер на индивидуален административен акт. В производствата за разглеждане на жалби от КЗЛД не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита на правата, предвидени в ЗЗЛД, е достъпна за всяко физическо лице.

За да упражни правомощията си, Комисията следва да бъде валидно сезирана.

Субектите на данни разполагат с няколко алтернативни възможности за сезиране на КЗЛД: писмените искания се подават в деловодството на Комисията, с писмо, по факс, по електронен път по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги или чрез системата за сигурно електронно връчване. Комисията не разглежда анонимни искания. Не се разглеждат и жалби, при съставянето на които е използвана латиница или друга графична система, различна от кирилицата (освен ако не са написани на език, различен от българския).

Във всички случаи искането задължително следва да съдържа: данни за жалбоподателя – имена, адрес за кореспонденция и постоянен адрес, телефон за връзка, електронен адрес (при наличие); естеството на искането; дата на узнаване на нарушението; посочване на лице, срещу което е подадено искането, дата и подпис. При сезиране по електронен път жалбата трябва да бъде подписана с квалифициран електронен подпис, респективно подадена чрез системата за сигурно електронно връчване.

Анализ на постъпилите през 2020 г. жалби сочи, че предпочитан начин за сезиране на КЗЛД е чрез използване на пощенски, респективно куриерски, услуги. Увеличава се броят на жалбите, подадени чрез системата за сигурно електронно връчване. Нараства и броят на жалбите, подадени по електронен път на имейла на КЗЛД. В преобладаващите случаи обаче жалбите не са подписани с квалифициран електронен подпис, което е предпоставка за тяхната нередовност и забавяне на развитието на производството, респективно неговото прекратяване, в хипотезата на неизпълнени указания по

потвърждаване на жалбата в законоустановените срокове, причина, поради която през 2020 г. КЗЛД е прекратила производствата по 33 жалби.

От изключителна важност за развитието на производството, предпоставка за допустимост на искането и упражняване на правомощията на КЗЛД е сезирането ѝ в рамките на разписаните в закона преклузивни срокове – 6 месеца от узнаване на нарушението, но не по-късно от две години от извършването му, за нарушения, извършени след 2.03.2019 г., а за нарушения, извършени преди тази дата – една година от узнаване на нарушението, но не по-късно от 5 години от извършването му.

Жалбите се разглеждат по същество на открито заседание на КЗЛД с възможност за участие на страните и техните процесуални представители.

С решението си по същество на жалба КЗЛД може да остави жалбата без уважение като неоснователна – когато не се установи нарушение на правата на жалбоподателя, а при основателна жалба следва да упражни някое от предвидените в чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679 корективни правомощия:

а) да отправя предупреждения до администраторите на лични данни (АЛД) или обработващите лични данни (ОЛД), когато има вероятност операции по обработване на данни, които те възнамеряват да извършат, да нарушат разпоредбите на настоящия регламент;

б) да отправя официално предупреждение до АЛД или ОЛД, когато операции по обработване на данни са нарушили разпоредбите на настоящия регламент;

в) да разпорежда на АЛД или ОЛД да изпълни исканията на субекта на данни да упражнява правата си съгласно настоящия регламент;

г) да разпорежда на АЛД или ОЛД да съобрази операциите по обработване на данни с разпоредбите на настоящия регламент и ако е целесъобразно, това да стане по указан начин и в определен срок;

д) да разпорежда на АЛД да съобщава на субекта на данните за нарушение на сигурността на личните данни;

е) да налага временно или окончателно ограничаване, в т.ч. забрана, на обработването на данни;

ж) да разпорежда коригирането или изтриването на лични данни, или ограничаването на обработването им съгласно чл. 16, 17 и 18, както и уведомяването за тези действия на получатели, пред които личните данни са били разкрити съгласно чл. 17, §2 и чл. 19;

и) да налага административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ съгласно чл. 83 в допълнение към мерките, посочени в настоящия параграф, или вместо тях в зависимост от особеностите на всеки отделен случай;

й) да разпорежда преустановяването на потока на данни към получател в трета държава или към международна организация.

Нормативно установена е възможността за кумулативното налагане на административно наказание „глоба“ и/или „имуществена санкция“ в допълнение към наложена принудителна административна мярка, каквито по същество са тези по буква „а“, „б“, „в“, „г“, „д“, „е“, „ж“ и „й“ от Регламента.

Законодателят допуска отклонение от производството. Съгласно чл. 57, §1, буква „е“ от Регламент 2016/679 всеки надзорен орган, в случая КЗЛД, следва да разглежда жалби, подадени от субекти на данни, и да разследва предмета на жалбата, доколкото това е целесъобразно. Целесъобразността при разглеждане на жалбите и развитието на производството е процесуално доразвита и във вътрешното законодателство – в чл. 38, ал. 4 от ЗЗЛД. Цитираната разпоредба допуска, когато жалбата е очевидно неоснователна или прекомерна, с решение на Комисията жалбата да бъде оставена без разглеждане. В практиката си досега Комисията не е прилагала хипотезата на прекомерност, но броят на жалбите, оставени без разглеждане като очевидно неоснователни, се увеличава, през 2020 г. техният брой достига 47. Преценката дали да остави очевидно неоснователна жалба без разглеждане или да я разгледа по същество и да я отхвърли е в рамките на оперативната самостоятелност на КЗЛД, още повече когато поставените въпроси са от правно естество, за решаването на които провеждане на открито заседание по жалбата не е необходимо, а последното само неоснователно би забавило развитието на производството и би било в противоречие с принципа на бързина и икономия в административното производство, доколкото фактическата обстановка е безспорно установена и не е спорна между страните.

Прави впечатление, че в КЗЛД постъпват искания, наименувани „жалби“ с въпроси относно реда и начина на упражняване на права на субектите на данни, най-често правото на достъп и „правото да бъдеш забравен“. В отговор и в изпълнение на задачата на Комисията да насърчава обществената информираност и разбиране на рисковете, правилата, гаранциите и правата, свързани с обработването на лични данни и достъпа до тях, субектите на данни биват информирани за реда и начина на упражняване на правата им по Регламента и свързаните с тях правни последици за администраторите на лични

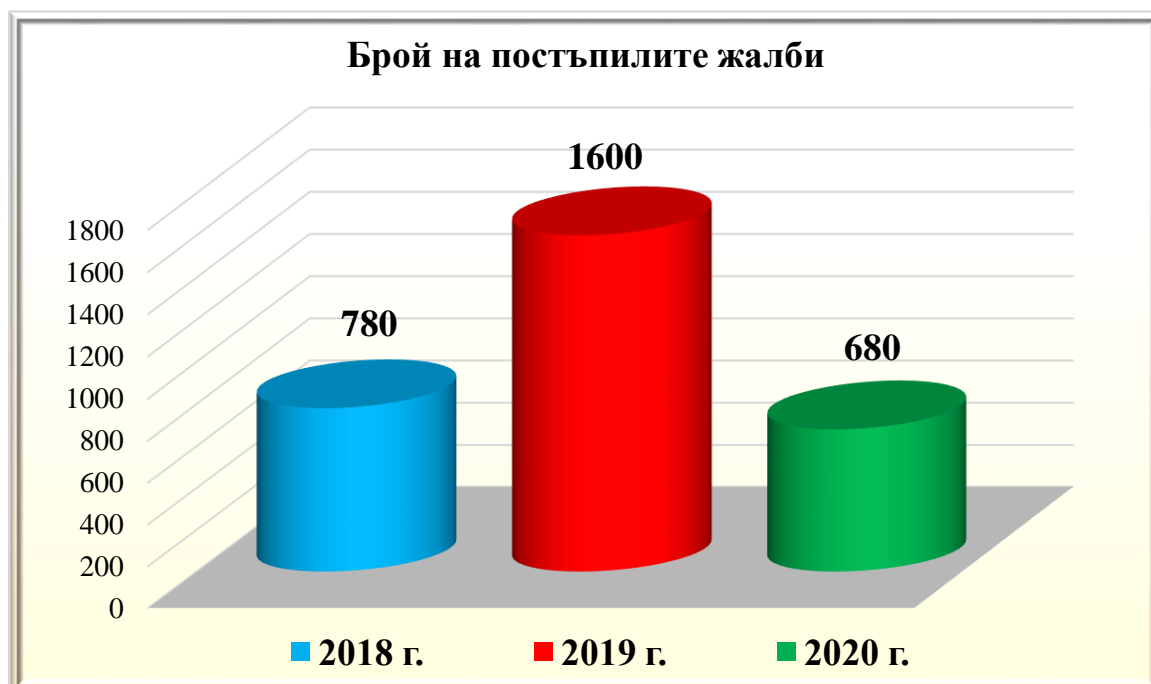
данни, както и за възможността да сезират КЗЛД след изтичане на сроковете, предвидени в закона, респективно след неудовлетворяване на конкретното искане.

Продължава сезирането на Комисията по въпроси извън нейната компетентност, най-често касаещи претенции за финансови обезщетения за вреди, настъпили вследствие нарушения в сферата на личните данни, или такива, касаещи ликвидността и изискуемостта на парични вземания, произтичащи от сключени между страните договори за услуги. Въпреки че повече от една година са налице изменения в ЗЗЛД и Закона за съдебната власт в Комисията и през 2020 г. продължават да постъпват жалби, подадени срещу действия по обработване на лични данни от органите на съдебната власт при упражняване на правораздавателните им функции – предмет, който е извън правомощията на КЗЛД, поради което същите са препратени за разглеждане по компетентност от Инспектората към Висшия съдебен съвет.

2. Статистика и анализ на постъпилите в КЗЛД жалби.

През 2020 г. Комисията за защита на личните данни е сезирана с над 680 жалби, подадени от физически лица, с твърдения за нарушения при обработване на лични данни и упражняване на права. Забелязва се по-малък брой жалби в сравнение с предходните 2019 и 2018 г., когато броят на жалбите за 2019 г. надвишава 1600, а за 2018 г. е над 780.

Съотношението между подадените през 2018, 2019 и 2020 г. жалби е дадено в следната графика (Фиг. 1):

Фиг. 1

На този фон подадените през 2020 г. жалби се отличават с правна и фактическа сложност, включително с намесата на международен елемент, жалбоподатели, които не са български граждани, или администратори на лични данни с основно място на установяване извън територията на Република България, а също и неиндивидуализирани от жалбоподателите ответни страни, най-често администратори на електронни сайтове, обстоятелство, което изисква и сътрудничество с органите на МВР за установяване на последните. Прави впечатление също, че броят на физически/юридически лица, срещу които се подават жалбите, се увеличава, като в някои от производствата достигат до 3 – 4 ответни страни, администратори и обработващи лични данни, имащи отношение към процеса на обработване на данните, предвид фактическата сложност на операциите по обработване на лични данни – предмет на производството. В производствата по подадените през 2020 г. жалби все по-често се налага служебно конституиране на ответни страни ведно с пасивно легитимираните от жалбоподателите ответници. Фактическата и правна сложност на казусите налага провеждането на повече от едно открито заседание, допускане на експертизи, събиране на гласни доказателства, служебно събиране на писмени доказателства, извършване на проверки за установяване на относимите факти и обстоятелства, сътрудничество с други надзорни органи.

Секторите на дейност на АДД, срещу които най-често са постъпвали през 2020 г. жалби от физически лица, са следните:

Видеонаблюдение	159 жалби
Държавни органи	62 жалби
Банки и кредитни институции	49 жалби
Телекомуникации	42 жалби
Физически лица	38 жалби
Медии	26 жалби
Трудови и осигурителни услуги	25 жалби
Образовани	6 жалби
Застраховане	3 жалби
Политически субект	2 жалби

Наблюдава се тенденция към драстично увеличаване на жалбите срещу осъществявано видеонаблюдение – през 2020 г. техният брой расте до 159. Този сектор запазва тенденцията си от няколко години за увеличаване на броя на жалбите. За 2017 г. жалбите, подадени в КЗЛД с твърдение за неправомерно обработване на лични данни чрез системи за видеонаблюдение, са били 32 броя, за 2018 г. броят им се доближава до 84 жалби, през 2019 г. е 102, а за 2020 г. секторът се превръща във водещ по брой жалби – общо 159. Както и досега видеонаблюдението може условно да се раздели на видеонаблюдение, осъществявано в сгради в режим на етажна собственост, видеонаблюдение на имот в режим на съсобственост, видеонаблюдение между съседи и видеонаблюдение на работното място. Голяма част от жалбите касаят видеонаблюдение на обществени места – улици, тротоари, зелени площи. Практиката на КЗЛД и резултатите от контролната дейност констатираят все по-често използването на „бутафорни“ камери, имитиращи осъществяване на видеонаблюдение.

Ръст бележат и жалбите, подадени срещу банки и дружества, предлагащи кредитни услуги. През 2019 г. техният брой е 35, а през 2020 г. достига 49. В тази категория жалби попадат освен твърдения за неправомерно предоставяне на лични данни за събиране на задължения от физическите лица, така и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани и/или усвоени, особено такива, сключени в електронна среда посредством кандидатстване и отпускане на кредити по електронен път.

На този фон през 2020 г. се наблюдава драстично намаляване на жалбите, подадени срещу държавни органи – от 820 през 2019 г. до 62 през 2020 г.

Спад бележат и жалбите, подадени срещу администратори в телекомуникационния сектор, които през 2020 г. са 49, почти два пъти по-малко от подадените през 2019 г. 78 жалби. Въпреки това секторът остава сред водещите, срещу които най-често постъпват оплаквания, като предметът на жалбите, с които е сезирана КЗЛД, остава идентичен с жалбите, подавани в предходните години – предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори и електронни съобщения, сключване на договор за услуги без знание и съгласие на лицето и без реално същото да е ползвател на предоставената услуга.

Комисията е сезирана и с по-малко жалби, подадени срещу медии. През 2020 г. техният брой е 26, почти три пъти по-малко от подадените през 2019 г. 77 жалби. Предметът им в преобладаващите случаи е концентриран върху твърдения за обработване на лични данни в нарушение на принципите чл. 5, §1 от ОРЗД – „свеждане на данните до

минимум“, „точност“, „ограничение на целите“, както и непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на „правото да бъдеш забравен“ или изричен отказ на администратора да удовлетвори исканията за заличаване на лични данни и преустановяване на тяхното разпространение.

Констатира се, че броят на подадените през 2020 г. жалби срещу политически субекти е драстично намалял в сравнение с 2019 г. – от 31 жалби, подадени през 2019 г., до 2 през 2020 г. Причина за последното може да се търси и в липсата на избори през отчетения период, доколкото жалбите в този сектор касаят предимно твърдения за злоупотреба с лични данни в изборния процес.

Забелязва се голям брой жалби, 38 на брой, подадени срещу физически лица, насочени предимно срещу разпространение на лични данни в социални мрежи. Предмет на тази категория жалби е и ползването на лични данни за реализиране на конституционно гарантирани права като правото на съдебен процес и подаване на иски молби и жалби пред съдебните органи, в които се съдържат данни, безспорно индивидуализиращи физическите лица, срещу които са подадени, в това число и единни граждански номера.

От разгледаните през 2020 г. жалби преобладаващ е броят на нарушенията на чл. 6, §1 от ОРЗД – обработване на лични данни без правно основание, както и обработване на личните данни в нарушение на принципите по чл. 5, §1 от ОРЗД – „законосъобразност и добросъвестност“ „свеждане на данните до минимум“, „цялостност и поверителност“ и „точност“. Констатирани са и нарушения, свързани със сигурността на данните и предприетите от администраторите технически и организационни мерки за защита на личните данни, както и такива, свързани с непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на права или произнасяне извън нормативно определените срокове. В тази връзка и най-често налаганите корективни мерки са именно за тези нарушения.

През 2020 г. по основателни жалби са приложени следните корективни правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679:

- предупреждение по буква „а“ – 1 бр.;
- официално предупреждение по буква „б“ – 8 бр.;
- разпореждане по буква „в“ – 6 бр.;
- разпореждане по буква „г“ – 91 бр.;
- разпореждане по буква „д“ – 1 бр.;

- временна или окончателна забрана на обработването на данни по буква „е“ – 1 бр.;
- разпореждане по буква „ж“ – 2 бр.
- имуществени санкции/глоби по буква „и“ – 58 бр.

Предвид спецификата на някои от нарушенията в допълнение към корективните мерки, най-често по тези по буква „г“, Комисията е наложила на администраторите и/или обработващите лични данни и административни наказания „имуществена санкция“.

Съотношението между упражнените корективни правомощия по чл. 58, §2 от ОРЗД е дадено в следната графика (Фиг. 2):

Фиг. 2

През 2020 г. КЗЛД е издала и 3 бр. задължителни предписания по чл. 38, ал. 2 от ЗЗЛД (отм.).

С оглед крайното решение на КЗЛД произнасянията са, както следва:

- по основателност на жалби – 242 решения. От тях 88 за неоснователност и 154 – за основателност;

– за спиране на административно производство поради наличие на друго, образувано пред органите на МВР или прокуратурата – 11 решения;

– по недопустимост на жалби – 57 решения;

– по нередовност на жалби – 33 решения;

– очевидна неоснователност – 47 решения.

Оттеглените от жалбоподателите жалби са 20, с което КЗЛД на практика е била десезирана. Одобрено е и едно споразумение, сключено между страните в административното производство.

По 5 жалби, подадени от български граждани срещу администратори с основно място на установяване извън пределите на Република България, са стартирани процедури по международно сътрудничество с водещи надзорни органи съответно надзорните органи в Република Франция, Федерална република Германия, Кипър и Италия и засегнат надзорен орган КЗЛД. През 2020 г. Комисията се е конституирала като водещ надзорен орган по жалба, подадена от чуждестранен гражданин срещу администратор – юридическо лице със седалище и адрес на управление в Република България.

3. Специфични казуси и практика на КЗЛД.

Що се касае за специфични казуси по жалби, постъпили или разгледани през отчетния период, могат да се посочат следните случаи:

3.1. Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба, подадена от 2 лица, в която са изложени твърдения за неправомерно обработване на личните им данни, в хипотезата на употреба и предоставянето на три имена и ЕГН, без правно основание на трето лице – Националната агенция за приходите (НАП), за подаване на уведомления по чл. 62, ал. 5 от Кодекса на труда във връзка със сключени трудови договори между тях и 46 броя дружества.

В хода на административното производство е установено, че дружествата са микропредприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия, регистрирани и управлявани от чуждестранни лица от китайски произход. На същите съгласно процесуалния ред по Административнопроцесуалния кодекс (АПК) е предоставена възможността да изразят становище по жалбата.

По преписката е била предоставена допълнителна информация от трето, неучастващо в производството лице – ИА „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ), от която са разкрити обстоятелствата, че подаваните уведомления за регистриране на трудовите договори са осъществявани от едно и също лице – предлагащо счетоводни услуги, различно от 46-те дружества. В тази връзка и благодарение на съдействието на ИА ГИТ е установено лицето, осъществило нарушението.

Вземайки под внимание събраните доказателства по жалбата, включително липсата на доказателства за сключени между страните трудови договори, КЗЛД се е произнесла с решение за основателност на жалбата по отношение на администратора, осъществил незаконосъобразното обработване на личните данни на жалбоподателите, в нарушение на чл. 6, §1 от Регламента, като съответно за останалите администратори на лични данни жалбата е приета за неоснователна поради липсата на доказателства, сочещи за участието им в незаконосъобразното обработване.

Съответно на администратора е наложена имуществена санкция на основание чл. 58, §2, буква „и“ във връзка с чл. 83, §5, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679 в размер на 2000 лв. (две хиляди лева) за незаконосъобразното обработване на личните данни на жалбоподателите във връзка с регистрирани в НАП трудови договори.

3.2. КЗЛД е разгледала жалба срещу интернет сайт, в който в коментар на потребител са посочени лични данни на жалбоподателката. С жалбата се твърди, че липсва основание за публикуването им и същите не са премахнати след изрично отправено заявление чрез предоставената на сайта форма за контакт. На сайта не е посочено лицето, което поддържа сайта – не е посочено наименование, данни за контакт.

Със съдействието на отдел „Киберпрестъпления“ към Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ са установени две хостинг дружества, които поддържат сайта – едно българско и едно индийско.

В хода на производството са установени нарушения на принципите при цялостното обработване на лични данни чрез сайта – по чл. 5, параграф 1, буква „а“ от Регламент 2016/679, съгласно който личните данни следва да са обработвани законосъобразно, добросъвестно и по прозрачен начин по отношение на субектите на данни, както и на принципа по буква „е“, съгласно който личните данни се обработват по начин, който гарантира подходящо ниво на сигурност на личните данни, включително защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване. Освен това е установена

невъзможност за упражняване на права от страна на субектите на данни – нарушение на чл. 12 от Регламент 2016/679. Установено е, че индийското дружество няма установен представител в Европейския съюз – нарушение на чл. 27 от Регламент 2016/679.

Предвид констатираните нарушения на дружествата е наложена мярка по чл. 58, параграф 2, буква „е“ от Регламент 2016/679 – временна забрана за обработване на лични данни чрез интернет сайта до предоставяне на доказателства за привеждане на дейността по обработване на лични данни в съответствие с разпоредбите на Регламент 2016/679, описани в решението на КЗЛД.

3.3. КЗЛД е сезирана с жалба срещу структура на МВР, в която се твърди за неправомерно предоставяне на лични данни на гръцки разследващи органи.

В хода на производството е установено, че български разследващи органи са предоставили лични данни на жалбоподателката на гръцки разследващи органи във връзка с водено разследване за извършено престъпление в Република Гърция.

Посоченото предоставяне е извършено въз основа на Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета от 18 декември 2006 г. за опростяване обмена на информация и сведения между правоприлагащите органи на държавите – членки на Европейския съюз, и глава III, раздел II от Закона за министерство на вътрешните работи, озаглавена „Опростен обмен на информация или данни с компетентни органи на държави – членки на Европейския съюз, с цел предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления“.

Тъй като предоставянето е извършено в изпълнение на нормативно установени правомощия на администратора, жалбата е обявена за неоснователна.

3.4. Комисията е разгледала жалба с твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя от застрахователна компания за целите на издадена застрахователна полица „Гражданска отговорност“ относно автомобил, който не притежава. Проведени са две открити заседания, събрани са множество доказателства, конституирани са три ответни страни, като заинтересована страна е конституиран и Гаранционният фонд (ГФ).

От събраните по преписката доказателства е установено, че на 4.06.2018 г. е сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“. Застрахователната полица е сключена чрез застрахователен брокер от служител на

брокера. Не е спорно, че за сключване на полицата данните за собственика на МПС-то са въведени ръчно от служителя, заимствани от представен от трето лице талон за регистрация на автомобила, като следва да се отбележи, че твърденият като причина за това въвеждане „моментен срыв“ на Единната информационна система за оценка, управление и контрол на риска в това число и издаване на полици (ЕИСОУКР) към Гаранционен фонд (ГФ) не е доказана от страна на дружеството. Твърдението е оспорено от ГФ, откъдето информират, че към датата на подаване на информацията към регистрите на ГФ не е имало технически проблеми, които да възпрепятстват процесите на отчитане на застрахователните полици и за такъв ГФ не е уведомяван от застрахователната компания. Още повече, в системата информация за полицата е подадена на 4.06.2018 г. в 16:13 часа, като за същата е отразено, че се отнася за МПС, собственост на юридическо лице, а жалбоподателят е вписан като застраховащ. В издадена от застрахователя чрез застрахователния брокер полица обаче жалбоподателят е вписан като собственик на автомобила, какъвто не е спорно между страните, че не е, а данните му – три имена, ЕГН и адрес, са вписани и обработени за издаване на полицата, генерирана от застрахователя именно в това му качество, като собственик на автомобила.

Предвид горното Комисията е приела, че обработването на личните данни на жалбоподателя за сключване на застрахователната полица от застрахователния брокер е незаконосъобразно, без правно основание, доколкото жалбоподателят не е собственик на МПС-то. Предвид обстоятелството, че данните са въведени ръчно в софтуера на застрахователя от служител на застрахователния брокер, е прието, че обработването е и недобросъвестно, а и целенасочено, доколкото автоматично генерираният от базата данни на МВР собственик на МПС-то е юридическо лице от категорията „завишен индивидуален риск“, което налага завишаване на застрахователната премия и заплащане на различна, по-висока премия от тази, изчислена за жалбоподателя. Нарушен е основен принцип за законосъобразност и добросъвестност при обработване на данните, разписан в чл. 5, §1, буква „а“ от ОРЗД, същата норма, приложима доколкото обработването е извършено след 25.04.2018 г., а Регламентът има пряко приложение.

Събраните по преписката доказателства и изявленията на страните и техните процесуални представители свидетелстват и за друго допуснато от застрахователния брокер нарушение, а именно такова по чл. 32, §4 от ОРЗД. Безспорно е, че личните данни на жалбоподателя са предоставени на застрахователния брокер за сключване на процесната застрахователна полица от физическо лице, действащо под ръководството на брокера. Същото е предоставило копие на талон за регистрация на автомобила, в който са

вписани лични данни на жалбоподателя като собственик на МПС-то, като не е спорно, че лицето не е контактувало лично с жалбоподателя, а документите за сключване на застраховката са му предоставени от трето лице. По преписката липсват ангажирани доказателства за изпълнение на задължението по чл. 32, §4 от Регламента – предприети стъпки всяко физическо лице, действащо под тяхно ръководство, което има достъп до лични данни, да ги обработва само по указания на администратора или обработващия, а действията на физическото лице и изявленията на процесуалния представител на брокера свидетелстват за липса на предприети от последния стъпки, респективно въведени организационни мерки, проведени обучения или дадени инструкции на физическото лице, свързани с обработването на лични данни, още по-малко пък за предприети от дружеството стъпки за контрол, превантивен, текущ или последващ, върху действията на физическото лице. Представените от дружеството Вътрешни правила за защита на личните данни не променят този извод, доколкото същите са по-общо формулирани и не съдържат конкретика.

Събраните в производството доказателства обосновават извод и за допуснато от страна на застрахователя нарушение по чл. 25, §1 от Регламента. Цитираната разпоредба вмениява в задължение на последния да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира, че обработването на данните се извършва в съответствие с ОРЗД. Фактът, че софтуерът на дружеството допуска манипулиране на автоматично генерираните данни от системата на МВР за собственик на автомобил, свидетелства, че мерките, предприети от застрахователя, не са подходящи, а същите са и явно недостатъчни да гарантират ефективно защита на личните данни от неправомерно обработване. Като доказателство за последното е и твърдението на дружеството, обективирано в писмено становище, депозирано в хода на производството, в което се сочи „софтуерът на Дружеството ни не е съвършен“, а също и предприетите на по-късен етап действия по промяна в софтуера, с която „е отнета възможността“ за редактиране на данните за собственика на МПС, подадени от ЕИСОУКР. За липса на предприети от застрахователя подходящи мерки свидетелстват и констатираният от застрахователния брокер „недостатък на застрахователния софтуер на застрахователя, който недостатък се изразява в следното: липсата на връзка между застрахования и притежавания от него автомобил“, недостатък, за който обаче липсват ангажирани доказателства брокерът да е уведомил застрахователя.

С оглед характера на констатираните нарушения на чл. 5, §1, буква „а“ и чл. 25, §1 от ОРЗД и предвид обстоятелството, че същите са довършени и са неотстраними

Комисията е ангажирала административнонаказателната отговорност на застрахователя и застрахователния брокер с наложени на дружествата имуществени санкции съответно в размер на 5000 лв. (пет хиляди лева) и 25 000 лв. (двадесет и пет хиляди лева).

По отношение на констатираното нарушение на чл. 32, §4 от Регламента Комисията с оглед съобразяване на поведението и действията на дружеството с нормативните актове и възстановяване на спазването на правилата в сферата на защита на личните данни е наложила на застрахователния брокер корективна мярка по чл. 58, §2, буква „г“ от ОРЗД – разпореждане дружеството да съобрази операциите по обработване на лични данни с разпоредбите на чл. 29 и чл. 32, §4 от Регламента, като предприеме мерки всяко лице, действащо под негово ръководство, да обработва данните по указания на дружеството, същите съобразени с ОРЗД, ЗЗЛД и специалния закон. Предоставен е срок за изпълнение на разпореждането – един месец от влизане на решението в сила, след което да уведоми Комисията за изпълнението, като представи съответните доказателства.

3.5. Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба, в която се сочи, че жалбоподателят е изпратил искане за упражняване на правото му на достъп до обработваните от администратора негови лични данни, както и на правото му „да бъде забравен“, съответно по чл. 15 и чл. 17 от Регламент (ЕС) 679/2016. Твърди, че АЛД не е предприел действия по отправените искания.

В хода на административното производство е установено, че в действителност такива искания са отправени на електронната поща на администратора. АЛД излага довод, че не е отговорил на искането на субекта на лични данни, тъй като последният не е съобразил исканията си с процедурата, постановена от вътрешните правила на администратора, което според администратора е довело до невъзможност да бъде идентифициран субектът.

Съгласно чл. 12, §4 от Регламент (ЕС), ако АЛД не предприеме действия по искане на субект на лични данни, АЛД е длъжен да уведоми субекта на данни в срок до един месец за причините такива действия да не бъдат предприети. КЗЛД е установила, че АЛД не е спазил това свое задължение, като е уведомил субекта на данни повече от 4 (четири) месеца след изтичане на законоустановения срок и едва след като е узнал за образуваното административно производство пред Комисията.

С оглед гореизложеното Комисията е обявила жалбата за основателна и е наложила имуществена санкция от 5000 лв. (пет хиляди лева) на администратора на лични данни.

3.6. Предмет на разгледана от КЗЛД жалба са твърдения за неправомерно обработване на лични данни от две дружества – администратори на лични данни. Жалбоподателят информира, че на 15.05.2019 г. е узнал, че дружествата са обработили личните му данни без негово съгласие, нарушавайки Регламент (ЕС) 679/2016. В жалбата си излага твърдение, че от дружеството „М.“ многократно са звънели на личния му телефон, заплашвали са го със съд и са го насилвали да подписва споразумение. Навежда твърдение за нарушение от страна и на дружеството „У. Б.“, изразяващо се в предоставяне на негови лични данни на трета страна без съгласието му. На 19.03.2012 г. е подписан договор между „У. Б.“ и жалбоподателя. В чл. 15.1.10 от договора, независимо от разпоредбата на чл. 99 от Закона за задълженията и договорите; страните са се договорили, че кредитополучателя декларира и потвърждава, че е съгласен кредиторът да прехвърли вземанията си срещу кредитополучателя в полза на трето лице, докато в чл. 15.1.11 кредитополучателя декларира и потвърждава, че „(...) е получил и приема предоставената от кредитора информация по чл.19, ал. 1 от ЗЗЛД и депозира декларация във връзка с този закон“.

На 22.06.2015 г. между „У. Б.“ и „М.“ е подписан договор за прехвърляне на вземането. С оглед извършената цесия, ползвайки се от встъпването в правата на неудовлетворен кредитор, „М.“ е сключило споразумение с жалбоподателя на 12.07.2016 г. Видно от съдържанието на споразумението (т. 2 от преамбюла на същото), жалбоподателят, в качеството си на длъжник и страна по споразумението, е надлежно уведомен за извършеното прехвърляне на вземането. Съгласно чл. 12, ал. 3 от споразумението с подписването на същото длъжникът изразява изричното си съгласие да получава от кредитора съобщения, уведомления, брошури, писма, електронна кореспонденция и други по факс, имейл или друго техническо средство, което изключва възможността за неточно възпроизвеждане на изявлението.

В хода на производството е установено, че жалбоподателят е получил писмено уведомление, заведено в „М.“ с изх. номер, за прехвърляне на неговото задължение от „У. Б.“ на „М.“ през септември 2016 г., което е удостоверено с пощенско клеймо, положено върху обратна разписка (известие за доставяне).

С оглед на така установената фактическа обстановка жалбата е обявена за недопустима, подадена след изтичане на законоустановения срок, а административното производство е прекратено.

3.7. Казус, разгледан от КЗЛД през 2020 г., касае публикувана в електронна медия статия, съдържаща лични данни на жалбоподателя, публична фигура, към която е поместена справка от НАП, в която се съдържат данни за социалноосигурителния му статус.

Жалбоподателят заявява, че не е изразявал съгласие за публикуване на въпросната информация и не е търсен от собствениците на сайта или от списващите го журналисти, за да даде разрешението си за публикуването ѝ. Независимо че част от личните данни в поместената справка от НАП са заличени, според жалбоподателя „по никакъв начин не се възпрепятства идентифицирането му като физическо лице – в качеството му на субект на данните, и подчертава, че в текста на статията допълнително е уточнено за кого се отнасят изнесените данни, като в допълнение е публикувана и фотографията му.

Осъществена е проверка на място при един от администраторите на лични данни, събрани са множество доказателства по предмета на жалбата, конституирани са две ответни страни, проведени са две открити заседания.

Доказателствените материали, събрани по административната преписка, свидетелстват, че данни за жалбоподателя – в обем: име и фамилия, със заличаване на бащино име, ЕГН, част от адрес с изключение посочване на град и със заличено наименование на осигурител, съдържащи се в „Справка за осигуряването по ЕГН за периода от 1.01.1998 г. до 31.12.2019 г. на жалбоподателя“, придружават – във вид на факсимиле, публикация в съответната електронната медия, администрирана от юридическо лице – администратор на лични данни.

Комисията счита, че дори и да се приеме, че обработването на личните данни на жалбоподателя е необходимо за упражняване на правото на свобода на изразяване, на правото на информация и на за изпълнение на задача от обществен интерес, които обуславят необходимост от информиране на обществото, не би следвало публикацията в електронната медия да е придружена от факсимиле на „Справка за осигуряването по ЕГН за периода от 1.01.1998 г. до 31.12.2019 г. на жалбоподателя“, в което не е заличен осигурителният доход на жалбоподателя, още повече че целта на публикуваната информация е свързана с доказване липса – по отношение на жалбоподателя, на изискуемия трудов стаж за заемане на съответната длъжност. Приема, че разпространяването на информация, отнасяща се до икономическата идентичност на субекта на данните, се явява прекомерно и е непропорционално по отношение целта на

обработване на личните данни. В този смисъл администраторът на лични данни с публикуване на факсимилето на въпросната справка без заличаване на осигурителния доход на жалбоподателя е обработил негови лични данни – в хипотезата на разпространението им, без да се ограничи до необходимото във връзка с целите, за които се обработват, което представлява нарушение на чл. 5, §1, б. „в“ от ОРЗД.

Същевременно в административното производство по безспорен начин е установен неправомерен досег до обработваните от НАП лични данни на жалбоподателя посредством нерегламентираното им достъпване от служител на агенцията, което представлява нарушение на чл. 32, §4 от ОРЗД.

Предвид събраните по преписката доказателства се налага изводът, че администраторът на лични данни – НАП, не е предприел необходимите технически и организационни мерки за защита на личните данни на жалбоподателя от неправомерен достъп или предприетите такива са явно недостатъчни с оглед обстоятелството, че съдържащите се в регистрите на НАП данни на жалбоподателя са достъпвани – без доказана служебна необходимост, от служител, ползващ платен годишен отпуск.

Жалбата е приета за основателна както по отношение на електронната медия – за нарушение на чл. 5, §1, б. „в“ от ОРЗД, така и по отношение на НАП – за нарушение на чл. 32, §4 от ОРЗД.

Предвид констатираното нарушение и обстоятелството, че същото не е преустановено към датата на произнасяне на КЗЛД, на основание чл. 58, §2, б. „г“ от ОРЗД на юридическото лице – собственик на електронната медия, е издадено разпореждане за заличаване на данните относно осигурителния доход на жалбоподателя, касаещи икономическата му идентичност, от факсимилето, приложено към процесната жалба, в срок не по-късно от 3 (три) дни от влизане на решението в сила.

На основание чл. 58, §2, б. „г“ от ОРЗД на НАП е издадено разпореждане за въвеждане на допълнителни, системни контроли – на случаен принцип, за установяване на неправомерен достъп и незаконосъобразно обработване на лични данни, както и за предприемане на мерки за ограничаване на достъпа на служителите до бази данни на НАП в извънработно време и по време на ползвания от тях отпуск. Определен е срок за изпълнение на разпореждането – три месеца от влизане в сила решението на КЗЛД.

4. Съдебна практика по оспорвани решения на КЗЛД.

Производството по реда на чл. 38 от ЗЗЛД приключва с решение – индивидуален административен акт, подлежащ на двуинстанционен съдебен контрол по реда на АПК.

Съобразно местната подсъдност по чл. 133, ал. 1 и 2 от АПК делата по оспорване на постановените от КЗЛД индивидуални административни актове се разглеждат от административния съд по постоянен адрес или седалище на посочения в акта адресат, съответно адресати. Когато посоченият в акта адресат има постоянен адрес или седалище в чужбина, споровете се разглеждат от Административен съд – София-град. Когато посочените в акта адресати са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, но в рамките на един съдебен район, делата се разглеждат от административния съд в района на териториалната структура на органа, издал акта. Във всички останали случаи делата се разглеждат от административния съд, в района на който е седалището на органа.

През 2020 г. по оспорване на издадени от КЗЛД решения по жалби са образувани общо 64 първоинстанционни съдебни дела, от тях: в Административен съд – София-град – 58, Административен съд – Бургас – 1; Административен съд – Пловдив – 1; Административен съд – Благоевград – 1; Административен съд – Стара Загора – 1; Административен съд – Пазарджик – 1, и Административен съд – Русе – 1.

През 2020 г. първоинстанционният съд се е произнесъл с решения по 74 дела. С 45 съдебни решения са потвърдени оспорените административни актове на КЗЛД, с 10 съдебни акта решението на КЗЛД е частично отменено или изменено в санкционната част, отменени изцяло са 19 издадени от КЗЛД решения.

На графиката е изобразен броят на потвърдените и отменените решения на КЗЛД на първа инстанция (Фиг. 3):

Фиг. 3

През 2020 г. пред Върховния административен съд (ВАС), като касационна инстанция, са образувани 52 дела, с 20 повече от образуваните през 2019 г.

През 2020 г. ВАС се е произнесъл с решения по 53 дела, като е потвърдил 31 решения на АССГ, с които е оставен в сила издаденият от КЗЛД индивидуален административен акт. Потвърдени са 9 решения на АССГ, с които са отменени съответните решения на КЗЛД. Тринадесет индивидуални административни акта на КЗЛД са частично отменени и върнати в Комисията за ново произнасяне.

На графиките са изобразени броят на потвърдените и отменените решения на КЗЛД на втора инстанция (Фиг. 4):

Фиг. 4

5. Статистика на наложените и събраните публични вземания, произтичащи от решения на КЗЛД.

Наложенията през 2020 г. глоби и имуществени санкции в производството по чл. 38 от ЗЗЛД за установени 76 бр. нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 и на ЗЗЛД са в общ размер на 496 700 лв. Санкциите варират от 100 лв. (за нарушение на чл. 12, §3 от ОРЗД) до 53 000 лв. (за нарушение на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД (отм.)). Водещи за размера на наложените имуществени санкции/глоби са естеството, тежестта и продължителността на нарушението, целта на съответното обработване, броят на засегнатите субекти на данни и степента на причинената им вреда, категориите лични данни, засегнати от нарушението, действията, предприети от администратора или обработващия лични данни за смекчаване на последиците от вредите, претърпени от субектите на данни, предишни нарушения на санкционираното лице, както и дали нарушителят е физическо или юридическо лице, респективно микро-, малко или средно предприятие. Определящ за размера на наказанията е и приложимият материален закон и докато Регламентът не предвижда минимални размери на наказанията, то за нарушения, извършени преди прилагане на Регламент ЕС 2016/679, е приложим старият ред по отменения ЗЗЛД, в чиято санкционна част са нормативно определени минимум на наложените санкции, така например за нарушение на чл. 2 или чл. 4 от ЗЗЛД (отм.) той е 10 000 лв.

Събраните през 2020 г. суми по постановени решения на КЗЛД са в размер на 327 087 лв., като от тях 101 916 лв. са събрани принудително от Националната агенция за приходите (НАП).

6. Консултации на граждани.

6.1. Статистика и обобщена информация по въпроси, имащи отношение към обработването и защитата на личните данни по постъпили запитвания на граждани и предоставена информация и консултация по тях.

През 2020 г. са регистрирани повече от 100 хиляди обаждания на телефоните на институцията, обявени за устни консултации по законодателството за защита на личните данни и за бързи справки по постъпили жалби, сигнали и въпроси. Основната причина за изключително големия брой телефонни обаждания е тенденцията гражданите и администраторите да комуникират с КЗЛД устно, а не писмено с цел бързина на получаване на отговор, особено в условията на пандемия и спазване на ограничителните мерки през отчетния период. Друг фактор е нарасналият интерес на субектите на данни към правата, гарантирани им от Регламент (ЕС) 2016/679 и конкретно за начините за тяхното упражняване. Предвид тези обстоятелства предоставените през 2020 г. консултации от страна на КЗЛД по традиционните писмени канали за комуникация са 658 бр. Касае се за консултации под формата на писмени отговори на запитвания по поставени въпроси от физически лица за правата им по ЗЗЛД и Регламент (ЕС) 2016/679 и реда за тяхното упражняване и от администратори за техните задължения в областта на защитата на личните данни.

Най-често задаваните писмени въпроси са свързани с видеонаблюдението в етажна собственост, случаи на публикуване на лични данни в интернет, включително в търсачки, социални мрежи, онлайн медии и др., директен маркетинг по телефон, поща, имейл или други средства за комуникация. Запазва се постоянен броят на запитванията относно копирането на лични документи – лични карти и свидетелства за управление на моторни превозни средства, и съгласието като основание за обработването на лични данни.

6.1.1. Видеонаблюдение на работното място.

Сред често поставяните въпроси са и тези, свързани с извършване на видеонаблюдение на работното място от страна на работодател. В много от случаите

работниците и служителите дори не са уведомявани за извършване на такова видеонаблюдение. Нещо повече, до Комисията достига информация, че не е рядка практика поставянето включително и на системи за звукозапис. Комисията за защита на личните данни неведнъж е изразявала становище по тези въпроси и позицията ѝ остава непроменена – физическите лица, обект на видеонаблюдение, следва да бъдат уведомявани чрез информационни табла, поставени на видно място, за използването на технически средства за наблюдение и контрол на обекта, без да е необходимо да се уточнява тяхното местоположение. Отговорност на администратора е да установи и обоснове правното основание, въз основа на което извършва обработването на лични данни във всеки конкретен случай.

Зачестяват запитванията на граждани по случаи, в които администраторите инсталират системи за видеонаблюдение с цел контрол на работния процес. Администраторите трябва да следят за наличието на изискванията за законосъобразност във всеки един конкретен случай. От съществено значение в такива случаи е да се извърши преценка и да се балансират легитимните интереси на администраторите и правата и свободите на субектите на данни.

6.1.2. Видеонаблюдение в режим на етажна собственост.

Много често субектите на данни се интересуват от законосъобразния характер на извършваното видеонаблюдение в сгради етажна собственост (ЕТ), и по-конкретно, процедурата по вземане на решение от общото събрание на собствениците във вход на жилищна сграда в режим на ЕТ за инсталиране на система за видеонаблюдение. Трябва да се има предвид изискването, съдържащо се в нормата на чл. 17, ал. 3 от Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС), извън случаите по ал. 2 решенията да се приемат с мнозинство, повече от 50 на сто от представените идеални части от общите части на етажната собственост. С такова мнозинство следва да се приеме и решението за инсталиране на видеосистема за наблюдение в жилищна сграда в режим на етажна собственост.

Част от повдигнатите въпроси касаят случаи, при които системите за видеонаблюдение са инсталирани в сгради, които са частна собственост, но в обхвата на камерите попадат други, съседни сгради, обществени места, като тротоари и улици.

По тези въпроси КЗЛД има утвърдена и трайна практика – администраторите могат да извършват видеонаблюдение единствено на сградата и прилежащите ѝ части, но не и на

съседни сгради и обществени пространства. Следва да се отбележи, че по принцип заснемането на публични площи от отделни лица надхвърля охранителните цели, за които обикновено се монтират системите за видеонаблюдение.

6.1.3. Обработване на лични данни от кредитни и финансови институции.

Традиционно в КЗЛД се получават запитвания по отношение на обработването на лични данни от банки и дружества, предлагащи кредитни и финансови услуги. В тази категория попадат и твърдения за неправомерно предоставяне на лични данни при събиране на задължения от физическите лица от т.нар. колекторски фирми. В такива случаи Комисията подчертава, че за сключването на договор за цесия не е необходимо наличието на „съгласие на субекта на данни“ по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 или ЗЗЛД, а уведомление по реда на Закона за задълженията и договорите. Уведомлението относно цедирането може да е дадено предварително при сключване на договора, като ЗЗЛД или Регламентът не поставят ограничения върху правото на свободно договаряне, предоговаряне или търговския оборот като цяло. От гледна точка на законодателството, уреждащо защитата на физическите лица при обработване на лични данни, наличието на договор е основание за законосъобразност при обработване на данни (чл. 6, пар. 1, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679), като след настъпването на погасителна давност и прехвърляне на задължението новият кредитор обработва лични данни на длъжника на основание своя **легитимен интерес** да получи дължимото (чл. 6, пар. 1, б. „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679). В такива случаи субектите на данни често желаят да се възползват от правото „да бъдеш забравен“, без за това да са налице необходимите предпоставки съгласно изискванията на чл. 17 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Прави впечатление, че този род запитвания през 2020 г. са намалели в сравнение с 2019 г., като това най-вероятно се дължи на извънредната обстановка, свързана с пандемията от *COVID-19* и предложените от кредитните институции облекчения в тази посока.

6.1.4. Обработване на лични данни от дружества, предоставящи пощенски услуги.

Сред трайно и често задаваните въпроси са тези за законосъобразно обработване на лични данни от куриерски фирми. Тук трябва да се има предвид фактът, че Комисията за регулиране на съобщенията извършва надзор върху извършването на пощенските услуги в

съответствие със Закона за пощенските услуги (ЗПУ), като съгласува предоставените от пощенските оператори общи условия на договора с потребителите (чл. 15, ал. 1, т. 18 от ЗПУ).

Основанието за обработване на лични данни на потребителите на такива услуги обикновено се съдържа в нормата на чл. 6, пар. 1, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, а именно обработването е необходимо за изпълнението на договор, по който субектът на данни е страна. Най-често запитванията и притесненията на субектите на данни произтичат от обстоятелството, че те не са запознати с Общите условия на конкретния оператор, където би трябвало да са посочени основанията за обработване, или операторът, в качеството си на администратор на лични данни, не е предоставил информацията съгласно изискванията, съдържащи се в чл. 13 от Регламент (ЕС) 2016/679.

6.1.5. Обработване на лични данни при дистанционно обучение.

Усложнената епидемиологична обстановка в страната през 2020 г. доведе до възникване на редица проблеми, с които обществото не се бе сблъсквало до настоящия момент, един от които се оказа преминаването на обучението на ученици и студенти изцяло в онлайн среда. Защитата на личните данни в образователния процес както на учениците, така и на учителите е от изключителна важност за КЗЛД. Отчитайки специфичната обстановка, породена от разпространението на *COVID-19*, които доведоха до цялостна реорганизация на образованието в страната, КЗЛД е наясно, че предприетите мерки крият редица предизвикателства както за училищата в страната, така и за учителите, родителите и учениците.

Несъмнено дистанционната форма на обучение поражда завишени рискове по отношение на защитата на личните данни и независимо от предпочетеното средство/канал за провеждане на дистанционното обучение за администраторите на личните данни важат и се прилагат в цялост правилата и изискванията за тяхната защита, произтичащи от Общия регламент относно защитата на данните и националния Закон за защита на личните данни. В контекста на защита на личните данни и създалата се извънредна ситуация ключов приоритет на администраторите на лични данни в областта на образованието следва да бъде обезпечаването на сигурността на обработваното им, произтичащо от разпоредбата на чл. 32 от ОРЗД.

По отношение на личните данни на деца законодателството въвежда специален режим на защита. Децата, като най-уязвима група от нашето общество, не познават

достатъчно добре съответните рискове, последици и гаранции, както и правата си, свързани с обработването на личните им данни. Нещо повече, съгласно разпоредбите на Регламента надзорните органи са призвани да обръщат специално внимание по отношение на дейностите, насочени към децата (чл. 57, пар. 1, б. „б“ от Регламента). В тази връзка КЗЛД е изградила трайна практика за поддържане на междуинституционални отношения с компетентните органи, чиито функции касаят обработването и защитата на личните данни на деца.

6.1.6. Системи за лицево разпознаване.

Нараства броят на въпросите относно законосъобразността на използване от работодател на камери за лицево разпознаване на служители за целите на контрол и ограничаване на достъпа до работното място. Тази тенденция показва, че субектите на данни са все по-осведомени относно правата си и че кампаниите на КЗЛД в тази посока следва да са все по-упорити.

Използването на технологии, при които чрез специфично техническо обработване се получават лични данни, които са свързани с физическите, физиологичните или поведенческите характеристики на дадено физическо лице и които позволяват или потвърждават уникалната му идентификация (като напр. лицеви изображения или дактилоскопични данни), води до наличие на дейност по обработване на биометрични данни (чл. 4, т. 14 от Регламент (ЕС) 2016/679). Същите по своето правно естество представляват специални категории лични данни, регламентирани в чл. 9, пар. 1 от Регламента.

Биометричните данни могат да бъдат обработвани законосъобразно, ако е налице някое от условията, посочени в разпоредбата на чл. 9, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679. В трудовоправен контекст използването от работодателя (администратор на лични данни) на изричното съгласие на служителя за обработване на негови биометрични данни е недопустимо предвид неравнопоставеното правоотношение между тях.

6.1.7. Обработване на данни на нелоялни клиенти.

Запазва се регулярността на постъпването на въпроси за допустимостта на създаване и поддържане на списък с телефонни номера на нелоялни клиенти. Създаването и поддържането на т.нар. „черни списъци“, съдържащи лични данни (каквито са тел.

номера на физическите лица) на некоректни клиенти при пазаруване онлайн, са дейност, която противоречи на законодателството и принципите за защита на личните данни. По своето правно естество тя се характеризира с действия по допълнително обработване на лични данни за цел, различна от първоначалната (преддоговорно или договорно отношение за покупко-продажба на стоки). Подобна практика не може да намери легитимно основание и в никое от изчерпателно изброените условия за законосъобразност на обработването на лични данни, предвидени в чл. 6, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679.

6.1.8. Подаване на уведомление за определяне на длъжностно лице по защита на данните.

И през 2020 г. продължава тенденцията подаването на уведомление до КЗЛД за определяне на длъжностно лице по защита на данните (ДЛЗД) да се разбира като вече отпадналото (считано от 25 май 2018 г.) задължение за регистрация на АЛД. Остава неразбирание относно хипотезите, при които АЛД/ОЛД са длъжни да определят длъжностно лице по защита на данните.

6.2. Сравнителен анализ на постъпилите запитвания от граждани според предмета на запитванията.

Въпросите са многобройни и различни по своето естество, като преобладаващи са тези, в които се съобщава за предполагаема злоупотреба с лични данни, а често пъти се търси и съдействие за разрешаване на междуличностни конфликти посредством запитвания, отправени до КЗЛД. В контекста на пандемичната обстановка се забелязва склонност към увеличаване на запитванията (по брой и съдържание) по теми, свързани със социалните мрежи, провеждане на онлайн събития, видеонаблюдение и видеозаснемане. Въпреки традиционното изпращане на въпроси, свързани с използване на лични данни от страна на мобилни оператори, пощенски оператори, фирми за бързо кредитиране и предоставяне на лични данни на т.нар. колекторски фирми, прави впечатление, че субектите на данни са все по-добре запознати с правата си по Регламент (ЕС) 2016/679.

Съгласието като основание за обработване на лични данни продължава да се разглежда като „най-значимо“ правно основание за обработване на лични данни. Хипотезите за законосъобразно обработване на лични данни са изчерпателно изброени в разпоредбите на чл. 6, пар. 1 и чл. 9, пар. 2 и 4 от Регламент (ЕС) 2016/679. Те са алтернативни, което означава, че за да разполага администраторът с валидно правно

основание за обработване на лични данни, е достатъчно да бъде приложена само една от тях. Тези хипотези са самостоятелни и равнопоставени и не са изброени в йерархически ред по важност.

Отказът на администратори на лични данни (институции или правно задължени администратори) да изтрият данни на физически лица – субекти на данни, продължава да се възприема като злоупотреба с данни. Увеличават се случите, в които субектите се опитват да избегнат или да заобиколят свои финансови или други задължения чрез упражняване на „правото да бъдеш забравен“ или посредством оттегляне на съгласие за обработване на данните им. КЗЛД системно и методично разработва както отговори, така и информационни материали през годините, които разясняват правата на лицата и задълженията на администраторите при защитата на личните данни. Константна практика е да се обръща внимание, че институции и дружества, които осъществяват своята дейност в условията на строга регламентация, не обработват лични данни на основание съгласието на субектите на данни. Системно се разяснява също, че правото на изтриване („да бъдеш забравен“) не е абсолютно право и то е подложено на редица ограничения, сред които попадат законовите задължения, обвързващи администраторите на лични данни със задължението да съхраняват данни за определен период от време (например публични органи, кредитни и финансови институции, мобилни оператори и т.н.), но и често пъти с преобладаващ обществен интерес (например при средствата за масово осведомяване).

Новост при запитванията на субектите на данни е разясняването на основанията за обработване на данни чрез тестове за *COVID-19*, измерване на телесна температура и като цяло разпространяване и предоставяне на информация за заболяемостта. Тези въпроси, разбираемо, са свързани с развитието на пандемията в световен мащаб и често се комбинират с искания за информация по отношение правата на лицата в онлайн среда. Следва да се отчита, че голяма част от чисто организационните мерки по преодоляване на последиците и за борба с корона вируса са свързани директно със защитата на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни както на национално, така и на международно ниво.

През целия отчетен период се запазва и тенденцията за запитвания по отношение на процедурите, които се прилагат при подаването на жалби и сигнали. Забелязва се, че гражданите се интересуват относно действията, които трябва да предприемат в качеството си на жалбоподател, срокове за разглеждане на техния случай и начините за получаване на обратна връзка, въпреки че тази информация е налична на институционалната страница на КЗЛД.

IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

Постоянна цел на КЗЛД в качеството ѝ на национален надзорен орган е прилагането на ефективен механизъм за надзор в областта на защитата на личните данни. В изпълнение на този приоритет през 2020 г. Комисията разработва и утвърждава ключови документи, както следва:

- Инstrukция за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД. Инstrukцията е изцяло в синхрон с приетите от ЕКЗД през януари 2021 г. Насоки за прилагането на чл. 62 от Регламент 2016/679 (вътрешен документ, предназначен само за надзорните органи по защита на данните, който урежда осъществяването на съвместни операции между тях).

- Методика за определяне нивото на риска при нарушения на сигурността на личните данни (методиката е приложение към Инstrukцията за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД и представлява инструментариума, с помощта на който КЗЛД оценява рисковете за правата и свободите на физическите лица, чиито лични данни са с нарушена сигурност).

- Въпросник за извършване на проверки при осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД (въпросникът е приложен към всички видове проверки, осъществявани от КЗЛД и нейната администрация).

При осъществяването на контрола в областта на защитата на личните данни КЗЛД се подпомага от две дирекции от специализираната си администрация: дирекция „Правни производства и надзор“, която осъществява общия контрол и извършва проверките на място, и дирекция „Правноаналитична, информационна и контролна дейност“, която осъществява проверки по документи във връзка с нарушения на сигурността на личните данни, оценени със средно ниво на риск.

Анализът по-долу представя основните направления на контролната дейност на Комисията през отчетната 2020 г.

1. Сигнали и искания.

От началото на 2020 г. в КЗЛД са постъпили 599 бр. сигнали, искания и запитвания по актуални въпроси във връзка с обработването на лични данни и изложени твърдения за нарушения на Регламента и ЗЗЛД. От тях са отработени 598 бр., като на всички податели

са изпратени съответни отговори, а при необходимост получените сигнали са изпращани и на съответните органи или институции за произнасяне по компетентност.

Най-много запитвания и сигнали са получени срещу органи на държавната администрация – 143 бр. На следващо място са сигнали за евентуално незаконосъобразно обработване на лични данни от администратори на лични данни, предоставящи интернет услуги – 95 бр., последвани от администратори на лични данни, предоставящи услуги и продукти от сферата на банковото дело – 48 бр., за обработване на лични данни посредством изградени системи за видеонаблюдение – 29 бр., както и обработване на лични данни за целите на директния маркетинг – 24 бр., телекомуникации – 32 бр., финанси и счетоводство – 14 бр., човешки ресурси – 13 бр., медии – 17 бр., събиране на вземания – 10 бр., куриерски услуги – 13 бр., образование и обучение – 7 бр., здравеопазване – 17 бр., търговия и услуги – 18 бр., хазарт – 9 бр., и други.

Относително голям е броят на постъпилите сигнали и запитвания относно работата на телекомуникационните компании, куриерските дружества, дружествата за събиране на вземания, интернет сайтове и платформи и банкови институции.

Постъпилите 95 бр. сигнали, запитвания или искания относно обработване на лични данни на физически лица от различни интернет сайтове и платформи са с предмет неспазване на изискванията на Регламента и ЗЗЛД във връзка със задълженията на администраторите на интернет платформите да публикуват своите правила или политики за обработване на личните данни на потребителите, както и на политиките за поверителност при използването на т.н. „бисквитки“; искания за съдействие за упражняване на правото на регистрираните потребители да бъдат деактивирани техните акаунти, както и сигнали и запитвания относно публично оповестени/публикувани документи с лични данни.

За отбелязване е и значителният брой сигнали за неправилен достъп до потребителски профили във Фейсбук, Гугъл, вкл. и други електронни платформи. Сигналите са за създаване на фалшиви (неистински) профили, злоупотреба с публикувана в мрежата информация (вкл. и снимки) и други.

Както неведнъж е посочвано, за установяване автора на такива деяния, когато същият е неизвестен, е необходим достъп до „трафични данни“, който обаче се осъществява на основание и по реда на ЗЕС, по който КЗЛД няма правомощия. За съжаление, практиката на компетентните да извършват справки по ЗЕС органи показва, че често пъти домейните са хоствани и регистрирани извън територията на страната от

чужди граждани с непълен адрес, поради което КЗЛД не е в състояние да упражни последващи правомощия по ЗЗЛД.

2. Назначени и извършени проверки през 2020 г.

През 2020 г. са назначени 178 бр. проверки на място по повод постъпили в КЗЛД жалби, искания и сигнали, от които са извършени 144, 10 от които по уведомления за нарушаване на сигурността на личните данни с висок риск съгласно чл. 33 от Регламента.

Въз основа на извършените проверки по искания и сигнали са съставени 3 акта за установяване на административни нарушения, издадени са 5 наказателни постановления (НП). Наложените санкции от извършените проверки по искания и сигнали са в размер на 22 000 лв. От издадените наказателни постановления 2 бр. са влезли в сила и вече са платени дължимите към бюджета суми по постановените санкции, 3 бр. са обжалвани и се намират в съдебна фаза.

Констатираните нарушения по постъпили сигнали, за които КЗЛД е наложила корективни мерки, са общо 36 бр.: 32 разпореждания, 3 официални предупреждения и 1 предупреждение, основно за нарушение на чл. 32, §1, буква „б“ и „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 6, §1, буква „а-е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 25г от ЗЗЛД, чл. 6, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 38, §6 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Издадени са разпореждания проверяваните администратори да преустановят заснемането на публични площи (улици и тротоари) посредством изградени системи за видеонаблюдение; да изработят конкретни правила и механизми за контрол за спазване на издадените заповеди и предприетите технически и организационни мерки, които ефективно да гарантират защитата на физическите лица; да унищожат копираните лични карти в трудовите досиета и други.

При една от проверките е констатирано, че ДЛЗД не е независимо лице, а е представител на Съвета на директорите на дружеството, за което е издадено разпореждане.

Издадено е официално предупреждение на администратор на лични данни, който не е заличил/анонимизирал лични данни, съдържащи се в документи, които са изпратени до медиите.

По отношение на предложенията за налагане на санкции по постъпили сигнали и проверки, при които са констатирани нарушения, е спазван принципът, че нарушението на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД следва да води до налагане на „еквивалентни санкции“.

Наложените от КЗЛД административните наказания „глоба“ или „имуществена санкция“ са определени така, че да осъществят в пълен обем правоохранителната и превантивна роля, тоест да бъдат „ефективни, пропорционални и възпиращи“. Същите отразяват адекватно естеството, тежестта и последиците от нарушението, като всички факти по случая се оценяват по начин, който е последователен и обективно обоснован.

Оценката за това какви мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи във всеки отделен случай отразява целта, преследвана с избраната корективна мярка, т.е. възстановяване на спазването на правилата или санкциониране на неправомерно поведение (или и двете).

Във всеки конкретен казус са взети предвид критериите за оценка в чл. 83, §2, засягащи естеството на нарушението: дали се касае за непредприети достатъчни мерки за предотвратяване на незаконосъобразно обработване на лични данни; дали се отнася до фишинг атака или друг умишлен противозаконен подход с цел незаконосъобразно обработване на лични данни; човешка грешка; тежестта на нарушението: дали е извършено умишлено или по небрежност; продължителността на нарушението (продължителността на нарушението може да е индикация например за умишлено поведение от страна на администратора или непредприемане на подходящи превантивни мерки, или неспособност да се въведат изискваните технически и организационни мерки).

На задължителна преценка подлежи и фактът относно броя на засегнатите субекти на данни, за да се определи дали това е изолиран случай, или показва системно нарушение или липса на подходящи практики. Това означава, че и изолираните случаи подлежат на действия по правоприлагане, тъй като дори един изолиран случай може да засегне множество субекти на данни.

При всеки конкретен казус по сигнал или проверка, при който са констатирани нарушения на сигурността на личните данни, се вземат предвид и размерът и относителната тежест на настъпилите и/или възможни вреди за субектите на данни, както и степента на причинените им вреди предвид факта, че обработването на лични данни може да породи рискове за правата и свободите на лицата.

Рискът за правата и свободите на физическите лица с различна вероятност и тежест може да произтича от обработване на лични данни, което би могло да доведе до физически, материални или нематериални вреди, по-специално: когато обработването може да породи дискриминация, кражба на самоличност или измама с фалшива самоличност, финансови загуби, накърняване на репутацията, нарушаване на

поверителността на лични данни, защитени от професионална тайна, неразрешено премахване на псевдонимизация или други значителни икономически или социални неблагоприятни последици; или когато субектите на данни могат да бъдат лишени от свои права и свободи или от упражняване на контрол върху своите лични данни; когато се обработват лични данни, които разкриват расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членство в професионална организация, и обработването на генетични данни, данни за здравословното състояние или данни за сексуалния живот или за нарушения на свързани с тях мерки за сигурност; когато се оценяват лични аспекти, по-специално, анализирани или прогнозирано на аспекти, отнасящи се до представянето на работното място, икономическото положение, здравето, личните предпочитания или интереси, надеждността или поведението, местонахождението или движенията в пространството, с цел създаване или използване на лични профили; когато се обработват лични данни на уязвими лица, по-специално на деца; или когато обработването включва голям обем лични данни и засяга голям брой субекти на данни. Важен аспект от извършваните проверки е и констатирането дали има търговия с лични данни за маркетингови цели, т.е. продажбата на данните като данни, за които е дадено разрешение за обработване от субектите на данни.

Огромно значение за налаганите санкции и/или корективни мерки има и оценката на проверяващите за действията, предприети от администратора или обработващия лични данни за смекчаване на последиците от вредите, претърпени от субектите на данни. Това е основата за преценка за наличието на утежняващи или смекчавачи обстоятелства, предвид което се налагат подходящи мерки, които наклоняват везните към мерките, които са по-ефективни, пропорционални и възпиращи в дадения казус.

Важна за преценката на проверяващия екип и предложението за прилагане на определена санкция или мярка е и степента на отговорност на администратора или обработващия лични данни, като се вземат предвид технически и организационни мерки, въведени от тях в съответствие с чл. 25 и чл. 32 от Общия регламент.

От значение е и наличието на предишни нарушения, извършени от администратора или обработващия лични данни. Степента на сътрудничество с надзорния орган с цел отстраняване на нарушението и смекчаване на евентуалните неблагоприятни последици от него се взема предвид при изготвяне становището на проверяващия екип.

За размера и вида на предложената корективна мярка или санкция значение имат и категориите лични данни, засегнати от нарушението, най-вече свързано ли е нарушението с обработване на специални категории данни по чл. 9 или чл. 10 от Регламента, могат ли

физическите лица да бъдат идентифицирани пряко или непряко, обработването включва ли данни, разпространението на които би довело до непосредствени вреди/затруднения за лицето (и които попадат извън обхвата на категориите по чл. 9 или чл. 10), и др.

Показателен за сътрудничеството на администратора е и начинът, по който нарушението е станало известно на надзорния орган, по-специално, дали и до каква степен администраторът или обработващият лични данни е уведомил за нарушението.

На графиката е изобразено съотношението между назначените и извършените проверки през 2020 г. (Фиг. 5)

Фиг. 5

Най-много проверки са извършени в областите: София – 54 бр., Варна – 30 бр., Пловдив – 12 бр., Благоевград – 8 бр.; Бургас – 8 бр.; Велико Търново – 8 бр.; Пазарджик – 6 бр.; Русе – 6 бр.; Стара Загора – 5 бр.; Плевен – 4 бр.; Хасково и Ямбол – 3 бр., и в по-малка степен в други области на страната.

Най-голям брой проверки са извършени след постъпили сигнали и жалби от физически лица за обработване на личните им данни посредством изградени системи за видеонаблюдение, вкл. и в помещение на учебно заведение, в което децата се преобличат за следобедния сън и спят. В резултат на проверката на основание чл. 58, §2, б. „г” от Регламент (ЕС) 2016/679 и във връзка с издадено Становище на КЗЛД от 30.04.2018 г. с рег. №П-5375/2017 относно искане с вх. № П-5375/2017 г. от председателя на Държавна

агенция за закрила на детето с решение КЗЛД издава разпореждане на директора на учебното заведение, в качеството му на администратор на лични данни, да съобрази операциите по обработване на лични данни с разпоредбите на цитирания Регламент, а именно – да преустанови видеонаблюдението в частта на помещението, в което децата се преобличат за следобедния сън и спят, посредством изградената система за видеонаблюдение в сградата на учебното заведение.

Извършена е проверка на собственик на сайт за онлайн пазаруване след осъществен нерегламентиран достъп до компютърноинформационни ресурси и промяна на компютърни данни – въведен компютърен код и компютърни данни, с които са подменени записи в базата данни на клиентите. Посредством въведения компютърен код е извършено препращане към дублираща страница, имитираща системата на БОРИКА, към която препраща модулет за плащане на електронния магазин и чрез която е събирана информация за клиентите, подали заявка за покупка чрез банкова карта.

Извършена е проверка на банкова институция след подадено уведомление по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с кражба на самоличност и измама с фалшива самоличност, разкриване на разплащателна сметка и отпускане на потребителски кредит (потребителски кредит, разплащателен пакет, включващ разплащателна сметка, дебитна карта, интернет банкиране и кредитна карта), като засегнатото лице твърди, че не е подавало заявление за двете услуги. В резултат на основание чл. 58, §2, б. „г” от Регламент (ЕС) 2016/679 с решение КЗЛД издава разпореждане банковата институция да съобрази операциите по обработване на лични данни с разпоредбите на цитирания Регламент, като приложи организационни и/или технически мерки за сигурна проверка на истинността на документите за самоличност и за идентификация на физическите лица, която е различна от проверката, осъществявана от МВР.

Друга проверка след подадено уведомление по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 е по повод отпускането на кредит от банкова институция в резултат от външна измама. Засегнатото лице получава писмо за доброволно изпълнение на задължение по потребителски кредит, подава жалба до банката, че то не е теглило кредит и не е кандидатствало за такъв, като твърди, че става въпрос за злоупотреба с лични данни. В хода на проверката е установено, че лице, представящо се за титуляря по кредита, е предоставило валиден документ за самоличност с идентификационните данни на засегнатото лице, кандидатствало е и е получило кредит. В резултат на основание чл. 58, §2, б. „г” от Регламент (ЕС) 2016/679 с решение КЗЛД издава разпореждане банковата институция да съобрази операциите по обработване на лични данни с разпоредбите на

цитирания Регламент, като приложи организационни и/или технически мерки за сигурна проверка на истинността на документите за самоличност и за идентификация на физическите лица.

След получени уведомления по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 е направена проверка относно осъществен достъп и разпространение на лични данни на служители и ученици на учебни заведения, ползващи платформа, предназначена да подпомага и дигитализира работната дейност на администрацията и учителите в детските градини и училищата, за осигуряване на лесна и бърза дигитална взаимовръзка между училището и родителите (електронен дневник). В хода на проверката е разяснена процедурата по обработване на лични данни чрез платформата. Предоставена е информация за конкретния казус, предприетите от администратора на платформата действия във връзка с възникналия инцидент, както и предприетите мерки за предотвратяване на неблагоприятните последици за засегнатите лица. Демонстрирани са функционалността на информационната система и наличието на *log*-файлове за достъпа на служителите и потребителите до информационните ресурси и базите данни. Установено е, че съдържащите се в системните дневници одитни записи са стандартни за събития, генерирани при оправомощено ползване на системата. Не е установен нерегламентиран достъп до сървърните операционни системи и не са открити индикации за хакерска атака.

Извършена е и проверка във връзка с получено уведомление за нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 от Областна дирекция „Земеделие“ – София област, относно неправомерно предоставяне на лични данни на земеделски стопани от служител на областната дирекция на трето лице. В хода на проверката е разяснена процедурата по обработване на личните данни на земеделските стопани в хода на земеделските кампании. Демонстрирана е функционалността на информационната система и специализираното софтуерно приложение за обработване на данните. Предоставена е информация за конкретния казус, резултатите от вътрешната проверка по казуса, предприетите действия във връзка с възникналия инцидент, техническите и организационните мерки в изпълнение на нормативната база за защита на личните данни.

През отчетния период е извършена проверка на омбудсмана на Р. България по повод постъпило уведомление за нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 от осъществен на 10.07.2020 г. неоторизиран достъп (кибератака) до интернет страницата на институцията <https://ombudsman.bg>. След извършен анализ с решение на КЗЛД е възложена проверка на място. Наред с изясняване на данните и

обстоятелствата относно полученото уведомление по време на проверката е разяснена процедурата по обработване на личните данни и предприетите от институцията технически и организационни мерки за защита на данните в изпълнение на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД. Предоставена е информация за конкретния казус, предприетите от администрацията на омбудсмана на Република България действия във връзка с възникналия инцидент, както и предприетите мерки за предотвратяване на неблагоприятните последици за засегнатите лица.

През 2020 г. е реализирана и проверка на Народното събрание на Република България, редакция „Държавен вестник“, след получено уведомление за нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 от Народното събрание във връзка с открит пробив в сигурността на сайта на Държавен вестник. Пробивът позволявал по начина, по който се извършва изтегляне на документи от сайта, да се изтеглят документи от базата данни на Интегрираната информационна система на Народното събрание, които не са качени на сайта на Държавен вестник и не са предназначени за публичен достъп.

По време на проверката на проверяващия екип е предоставен достъп до информационната система на Народното събрание и е демонстрирана нейната функционалност. Анализирани са документацията по отношение на извършената вътрешна проверка след възникване на инцидента, както и такава, касаеща всички дейности, свързани с организационната и вътрешнонормативната подготовка за изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 относно защитата на данните, обработвани от администрацията на Народното събрание, в т.ч. вътрешнонормативни документи, вътрешни процедури и механизми за отчетност, предприетите от институцията технически и организационни мерки за защита на данните в изпълнение на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД. Предоставена е информация за конкретния казус, предприетите от администрацията на Народното събрание действия за предотвратяване на бъдещи инциденти от подобен характер.

Чрез Информационната система за вътрешния пазар в КЗЛД е постъпило искане за определяне на КЗЛД за водещ орган по жалба на германски гражданин, подадена чрез Надзорния орган на провинция Бавария. В него са изложени твърдения за евентуална връзка на две български дружества с администратора на интернет сайта *brokerz.com – Brokerz Ltd., Kingstown, St. Vincent and the Grenadines*.

В събраните в хода на проверката документи и направените справки липсват доказателства решението по отношение на целите и средствата за обработване на лични

данни от страна на администратора на интернет сайт *brokerz.com* да се взема на територията на Република България, т.е. на друго място по смисъла на чл. 4, §16, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679, различно от централното му място на управление. Установено е, че на 16.09.2020 г. на интернет страницата на Комисията за финансов надзор (КФН) е публикувано предупреждение до потребителите и потенциалните инвеститори в Република България и в чужбина за незаконна дейност – измами в особено големи финансови размери от интернет сайт *brokerz.com*.

Липсват доказателства основното място на установяване или единственото място на установяване на администратора да е в Република България. От направените служебни справки безспорно е установено, че дружеството не е регистрирано на територията на Р. България, като от публични бази данни (*who.is*) е видно, че интернет сайтът *brokerz.com* е регистриран в Калифорния, САЩ. Предвид горното и при отчитане на обстоятелството, че администраторът на лични данни не е установен на територията на Р. България, както и че не са налице изключенията по чл. 55, ал. 2 и чл. 56, ал. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, касае се за субект на данни – немски гражданин, и е сезиран Надзорният орган на провинция Бавария, КЗЛД приема, че липсват основания тя да се конституира като водещ надзорен орган. Надзорният орган на провинция Бавария е уведомен за резултатите от проверката.

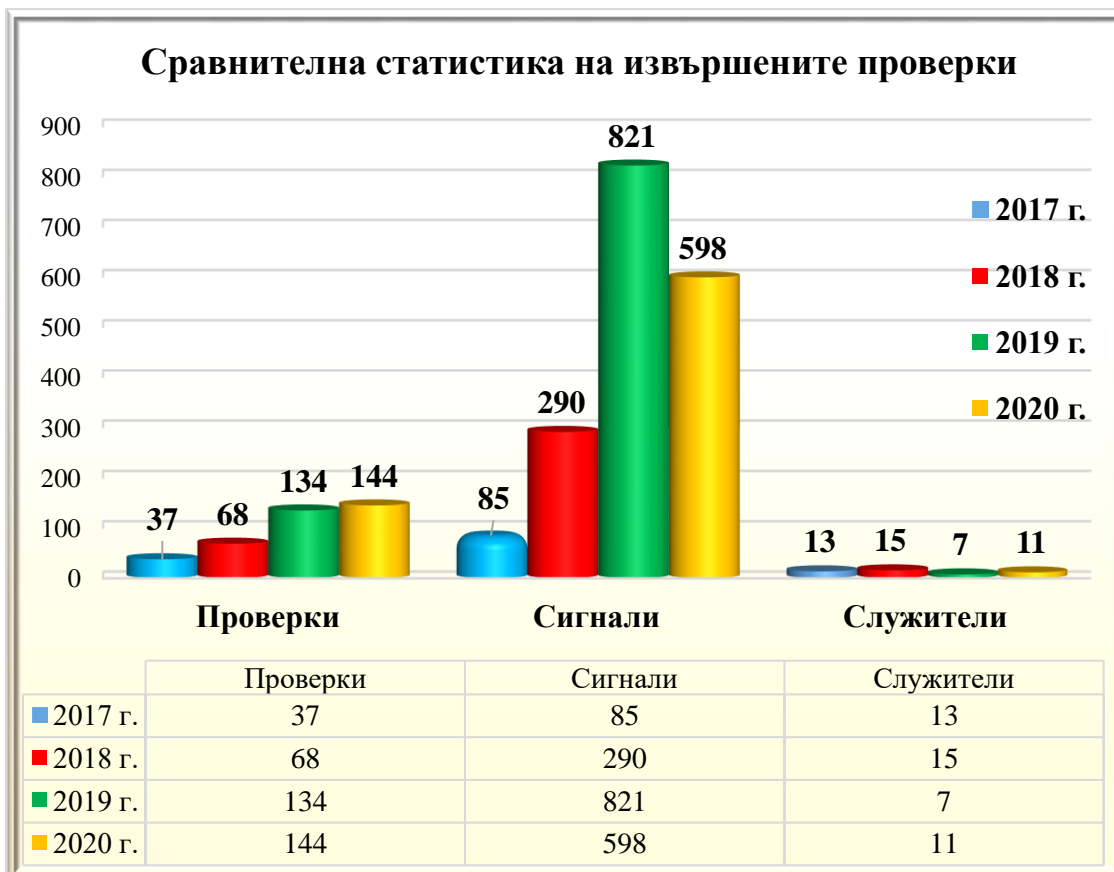
През отчетния период отново чрез Информационната система за вътрешния пазар в КЗЛД е регистрирано искане от надзорния орган на Италия относно установяване дали администраторът на интернет страницата <https://capdemy.com>, компанията *Capital Academy*, с посочен адрес за контакт гр. София, осъществява дейност на територията на Република България. В събраните в хода на проверката документи и направените справки липсват доказателства основното място на установяване или единственото място на установяване на администратора да е в Република България, както и че решението по отношение на целите и средствата за обработване на лични данни от страна на администратора на интернет сайт <https://capdemy.com> се взема на територията на Република България (по аргументи от чл. 4, §16, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679). От публични бази данни е видно, че интернет сайтът <https://capdemy.com> е регистриран в Панама. Поради изводите, че липсват основания КЗЛД да се конституира като водещ надзорен орган по въпросния казус, Комисията е информирала италианския надзорен орган за резултатите от извършената от нея проверка.

Интересен актуален въпрос, по повод на който КЗЛД е извършила проверка през 2020 г., е свързан със запитване относно допустимостта платформата за дистанционна медицина *Healee* (консултиране с лекар от разстояние чрез свързано с интернет

устройство – компютър, таблет или смартфон) да бъде използвано от български лекари. В хода на проверката са събрани документи и информация, касаещи обработването на специални категории лични данни (здравословно състояние) чрез приложението, къде физически са разположени сървърите с базите данни на пациентите, реда и начина за осъществяване на достъп до тях, предприетите технически и организационни мерки за защита на данните, правила/процедури по отношение на защитата на личните данни, техническите и функционалните характеристики на приложението *Healee*, както и предоставяне на допълнителна информация за произхода и легитимността на поставената на поддържаната от дружеството интернет страница *www.healee.com* маркировка *GDPR Compliant*.

От извършените през отчетния период проверки може да се направи обоснован извод, че голяма част от администраторите на лични данни са добре запознати с нормативната база за защита на личните данни, прилагат в голяма степен необходимите технически и организационни мерки за защита на данните, уведомяват физическите лица за техните права, изпълняват задълженията си при упражняване на правата на физическите лица, както и съдействат на КЗЛД при упражняване на нейните правомощия.

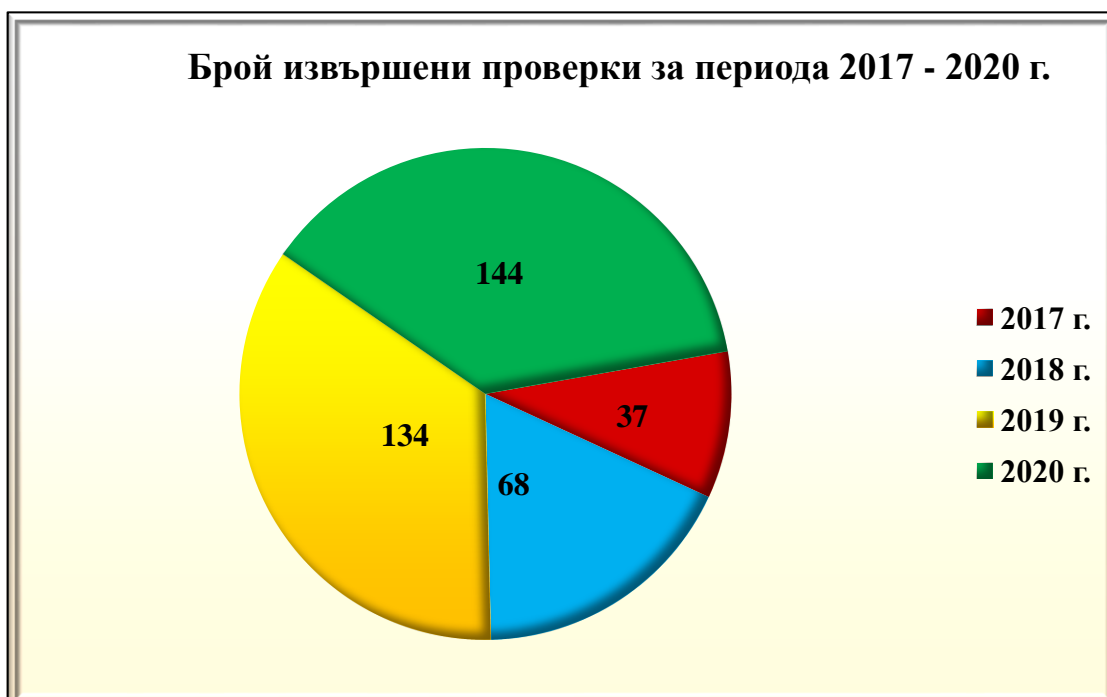
На графиката е изобразено съотношението между административната обезпеченост на звеното, осъществяващо контролна дейност, и нарастването на обема на работа по извършване на проверки по жалби и сигнали (Фиг. 6).

Фиг. 6

3. Административнонаказателна дейност – наложени санкции.

Общ брой извършени проверки за периода 2017 – 2020 г.: 383 бр. (Фиг. 7)

Фиг. 7

Общ брой издадени НП и сума на наложените санкции за периода 2016 – 2020 г.:
74 бр. НП и 6 275 500 лв. (Фиг. 8)

Фиг. 8

Общ брой обжалвани НП за периода 2016 – 2020 г.: 36 бр. (Фиг. 9)

Фиг. 9

Общ брой отменени НП за периода 2016-2020 г. – 9 бр.

- 2016 г. – 5 бр. отменени НП;
- 2017 г. – 3 бр. отменени НП;
- 2018 г. – няма отменени НП;
- 2019 г. – 1 бр. отменено НП;
- 2020 г. – няма отменени НП.

През 2020 г. с НП на председателя на КЗЛД са наложени санкции на стойност 87 062,73 лв., събраните приходи по издадени наказателни постановления са 7768 лева, като 768 лв. са събрани принудително от НАП.

4. Уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по реда на чл. 33 от Регламента – статистика и анализ.

Един от важните елементи в контролната дейност на КЗЛД е свързан с уведомленията за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679. Администраторът в случай на нарушение на сигурността на личните данни без ненужно забавяне – но не по-късно от 72 часа след като е разбрал за него, освен ако не съществува вероятност нарушението да породи риск, е длъжен да уведоми надзорния орган, а в някои случаи и физическите лица, субекти на данни, за настъпили нарушения на сигурността на данните. Съгласно определението в Регламента „нарушение на сигурността на лични данни“ означава „нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин“. Следва да се отбележи, че в зависимост от обстоятелствата нарушението може да засегне поверителността, цялостността и наличността на личните данни, както и каквато и да е комбинация от тях. Регламентът задължава администратора да оцени рисковете с различна вероятност и тежест и да приложи всички подходящи технически и организационни мерки за защита правата на субектите на данни. Установяването на нарушение и своевременното информироване надзорния орган и на субектите на данни са свързани с отчитането на естеството и тежестта на нарушението и последиците, както и с оценяването на неблагоприятното въздействие от него върху субектите на данни.

На институционалния сайт на КЗЛД в рубриката „Подаване на уведомление“ може да бъде намерена информация за начините за подаване на такава.

В изпълнение на чл. 15 от ЗЗЛД и чл. 62 от Правилника за дейността на КЗЛД и нейната администрация (ПДКЗЛДНА) КЗЛД регистрира уведомленията за нарушение на сигурността на личните данни в съответния регистър и извършва анализ за наличие на информацията по чл. 33, §3 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и определя нивото на риска съгласно „Методика за оценка на риска при нарушение на сигурността на личните данни“, приета от Комисията.

За отчетния период в Комисията са получени общо 60 уведомления за нарушения на сигурността на данните.

От тях с ниско ниво на риск са преценени 16 уведомления. Това са случаите, в които вероятността от нарушението на сигурността на личните данни за субекта на данни

да настъпят имуществени или неимуществени вреди е малка или незначителна. Тези случаи се приемат за сведение и се приключват.

Със средно ниво на риск са преценени 12 уведомления. В тези случаи вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на нарушението на сигурността на личните данни е голяма или много голяма и/или тези вреди включват незначителни финансови загуби, незначителни икономически или социални неблагоприятни последици, накръняване на репутацията, разкриване, разпространяване или осигуряване на неразрешен достъп до лични данни по чл. 9, пар. 1 или чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последици за отделен субект на данни или по подобен начин да го засегне в значителна степен, вкл. профилиране, лишаване на субекта на данни от контрол върху негови лични данни, незначително засягане на права или свободи на едно или повече физически лица. В тези случаи се извършва проверка по документи, като се изисква от администратора представяне на допълнителна информация. След получаване на информацията случаите допълнително се разглеждат и се оценяват повторно.

С високо ниво на риск са оценени 13 уведомления, за които Комисията е приела, че вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на нарушението на сигурността на личните данни е сигурна или значителна и/или тези вреди включват кражба на самоличност, измама с фалшива самоличност, финансови загуби, значителни икономически или социални неблагоприятни последици на едно или повече физически лица, лишаване от права или свободи на едно или повече физически лица, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последици за множество субекти на данни или по подобен начин да ги засегне в значителна степен, вкл. профилиране, или когато вредите засягат голям брой субекти на данни или уязвими лица или се засяга голям обем лични данни. В случаи на нарушения на сигурността на личните данни, които пораждат висок риск за правата и свободите на физическите лица, Комисията извършва проверка на място при администратора.

За седем от случаите на докладвани нарушения на сигурността на личните данни е установено трансгранично обработване на данни, при което на основание чл. 56 от Регламента КЗЛД се е конституирала като засегнат орган и се е регистрирала като такъв в Информационната система за вътрешния пазар.

На фиг. 10 е представено процентното съотношение на определените нива на риск. Най-висок е процентът на случаите, за които при анализа е установено ниско ниво на

риск – 39%, следвано от случаите на инциденти с високо ниво на риск – 32%. Със средно ниво на риск са 29% от случаите.

Фиг. 10

За осем от случаите няма информация за засегнати лични данни на физически лица.

Анализът на нарушенията на сигурността на личните данни от гледна точка на техния характер показва, че дигиталните пробиви в сигурността на данните са значително по-голям процент от „обикновените“ (физическите) пробиви. Броят на дигиталните пробиви е 43, докато физическите са 17.

А видно от разреза според причините/причинителите (Фиг. 11) – най-голям процент са случаите на инциденти, свързани с външни злонамерени атаки към системите на администраторите, представляващи различни по вид киберпрестъпления, включително кражби на бази данни, съдържащи лични данни, за което са уведомени и съответните правоохранителни органи – 72%. На следващо място с 13% са инцидентите, свързани с разкриването на данни пред трети лица вследствие на неволни технически грешки и възникнали технически проблеми в информационните системи, предизвикани от човешкия фактор. В сравнение с 2019 г. през отчетния период се наблюдава тенденция на нарастване на относителния дял на тези нарушения при запазване на съотношението

между тях. Останалите уведомления са за случаи, в които впоследствие е установено, че няма изтичане на лични данни или засягане на правата на субектите на данни.

Фиг. 11

Прави впечатление голямото разнообразие на засегнатите сектори, в които оперират подалите уведомления администратори. В тази връзка следва да се отбележи, че уведомления за нарушения на сигурността са подадени, както следва: от застрахователни компании – 5 бр., от банки – 6 бр., софтуерни компании – 3 бр., куриерски фирми – 3 бр., и др. От регистрираните пробиви на сигурността на данните 23% засягат публични институции (държавни и образователни структури), а останалите са от частния сектор.

По получените уведомления за нарушения на сигурността на личните данни са изготвени 56 вътрешноведомствени доклади за определяне нивото на риск. Комисията е постановила 24 решения на основание чл. 58, §2 от Регламента.

Във връзка с постъпили през 2020 г. уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 са приложени следните корективни правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679:

- официално предупреждение по буква „б“ – 1 бр.;
- разпореждане по буква „г“ – 21 бр.;
- разпореждане по буква „д“ – 4 бр.;
- имуществена санкция по буква „и“ – 1 бр.

Издадените разпореждания са за прилагане на подходящи технически и организационни мерки за осигуряване ниво на сигурност, включително защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване, срещу случайна загуба и неоторизиран достъп до личните данни на физически лица; обучение на служителите по отношение на работата с лични данни; спазване на разпоредбите на чл. 34 от Регламента за уведомяване на субектите на данни в случаи на нарушение на сигурността на личните данни и др.

През отчетния период е обжалвано едно решение на Комисията пред Административен съд – гр. София, по което предстои произнасяне от съда.

5. Предварителна консултация с КЗЛД по чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Предварителната консултация по чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД, Регламента) е част от контролните функции на КЗЛД и е в пряка връзка с извършването от администратор/обработващ лични данни на **оценка на въздействието върху защитата на данните** (ОВЗД) по чл. 35 от ОРЗД.

Значението и ролята на ОВЗД са пояснени в съображение 84 от Регламента: „За да се подобри спазването на настоящия регламент, когато има вероятност операциите по обработването да доведат до висок риск за правата и свободите на физическите лица, администраторът следва да отговаря за изготвянето на ОВЗД, за да се оценят по-специално произходът, естеството, спецификата и степента на този риск“. Самата ОВЗД се определя като процес, чиято цел е да опише обработването, да оцени неговата необходимост и пропорционалност и да спомогне за управлението на рисковете за правата и свободите на физическите лица, произтичащи от обработването на лични данни, като ги оцени и определи мерки за справяне с тези рискове. От друга страна, ОВЗД представлява важен инструмент за отчетност, тъй като помага на АЛД не само да спазват изискванията на ОРЗД, но и да демонстрират, че са предприели подходящи мерки за гарантиране спазването на Регламента.

Минималното съдържание на ОВЗД е посочено в чл. 35, пар. 7 от Регламента, а в пар. 3 на същата норма се посочва кога задължително следва такава да се извърши. На сайта на КЗЛД е публикуван и „Списък на видовете операции по обработване на лични

данни, за които се изисква извършване на оценка за въздействие върху защитата на данните съгласно чл. 35, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679“. ОВЗД следва да се направи, преди да започне самото обработване, а задължено да извърши ОВЗД лице е администраторът на лични данни заедно с длъжностното лице по защита на данните, ако има определено такава.

Когато ОВЗД покаже, че остатъчните рискове са високи и администраторът не може да установи достатъчни мерки за намаляване на тези рискове до приемливо равнище, задължително се осъществява **консултация с надзорния орган**. Преди да започне консултацията, АЛД представя на надзорния орган цялата информация, посочена в чл. 36, пар. 3 от Регламента.

Целта на предварителната консултация по чл. 36 от Регламента е да се определят от АЛД и с помощта на надзорния орган подходящи технически и организационни мерки, които да свалят високото ниво на риск, показано от ОВЗД, до приемливи за целта на обработването нива.

Ако по време на консултацията не се постигне такъв резултат, надзорният орган следва да даде **писмено становище** на администратора, с което изразява мнение, че планираното обработване не е в съответствие с разпоредбите, посочени в чл. 36, пар. 2 от Регламента. Надзорният орган може да използва и всяко от правомощията си по чл. 58 от Регламента, за да ограничи или спре такова обработване, докато администраторът не намери подходящи мерки за намаляване на високия риск до приемливо равнище.

През 2020 г. Комисията е била адресат на две искания за предварителна консултация по чл. 36 от ОРЗД. В първия случай АЛД иска да постави на своите паркинги система за видеонаблюдение, която посредством камери, монтирани на входовете и изходите на паркингите към магазините, ще заснема регистрационните номера на влизащите и излизащите МПС. По икономически съображения няма да се използват бариери. Планира да определи безплатен престой до 2 часа, като престоят за по-голям период да бъде платен, за което физическите лица да бъдат информирани от информационни табели с текст и пиктограми както на входовете към паркингите, така и на самите паркинги. Системата за видеозаснемане ще извършва анализ за времето на престой и ще сигнализира на охраната при превишаване на безплатния престой, като последната ще поставя скоби на автомобилите до заплащане на престоя.

Анализът на престоя на МПС ще се извършва от системата след снимка с висока резолюция, която обхваща само регистрационния номер и част от предницата на МПС.

Достъп до системата ще има само с потребителско име и парола от имащите право лица, а хардуерът ще се помещава в помещение с ограничен достъп с чип. Съхранението на данните е за три денонощия, след което данните се изтриват чрез презаписване. При спорове принтирани снимки ще бъдат съхранявани до окончателното разрешаване на спора в заключващи се помещения и шкафове/трезори.

Направената ОВЗД посочва, че липсата на бариери занижава вниманието на преминаващите субекти и е възможно те да не забележат информационните табели, а в крайна сметка поставянето на скоби на МПС за просрочен престой (над 2 часа) ще доведе до ограничаване правата на субектите. Последното се изразява в негативните последици от блокирането на МПС при невъзможност за плащане – пропуснати ползи или директни загуби за субекта на данни, както и нематериални щети за него. Приложено е становище на ДЛЗД, което подкрепя тезата за висок риск, който не може да бъде ограничен. Като заключение от ОВЗД се твърди, че предприетите технически и организационни мерки не довеждат до минимизиране на рисковете, и се счита, че рискът остава висок за правата и свободите на субектите на данни при обработването, и АЛД иска да проведе предварителна консултация с КЗЛД по чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679.

След анализ на преписката Комисията установява, че без използването на допълнителни данни за идентифициране на физическото лице – собственик на МПС, тези данни не следва да се приемат за „лични данни“ по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, тъй като не съществува публичен регистър на регистрационните номера на МПС и без получаването на допълнителни данни (напр. информация от КАТ, което става по специален ред) не може да се идентифицира притежателят на МПС – субект на лични данни. Затова в този случай КЗЛД е приела, че не са налице предпоставките за провеждане на предварителна консултация по чл. 36 от Регламента.

Вторият случай, който не е директно искане за предварителна консултация по чл. 36 от Регламента, касае АЛД, който иска да дигитализира целия процес по попълване (изготвяне), подписване, подаване и обработване на заявленията от физически лица. Дружеството планира да снабди своите служители или представители (посредници) със специализирани устройства (таблети), чрез които при лична среща (в присъствието на осигуреното лице) да бъде изготвяно съответното заявление за участие (прехвърляне на участие) в пенсионен фонд, което да бъде подписано с еднократен квалифициран електронен подпис от осигуреното лице. В процеса на подготовка на документите на осигурените лица ще бъде предлагана възможност личните им данни да бъдат попълнени автоматизирано чрез специализиран софтуер/технология — *OCR (Optical Character*

Recognition), и след това заявлението да се подписва от осигуреното лице и от представителя на дружеството чрез индивидуални квалифицирани електронни подписи. В хода на използването на *OCR* технологията няма да бъде създавано и записвано копие (или изображение) на документа за самоличност на осигуреното лице нито в паметта на използваните специализирани устройства (таблети), нито на сървърите на дружеството, като в този смисъл личните данни са максимално защитени и не подлежат на възстановяване и/или използване за други цели в снимков и/или в текстов формат. За по-голяма сигурност и контрол на процеса се предвижда уведомяването и изборът на осигуреното лице да се документират с писмена декларация. В случай, че осигуреното лице не желае при подготовката на документите да бъде използван *OCR*, процесът позволява продължаване на електронната процедура с „ръчно” попълване на данните (чрез клавиатурата на устройството). Планира се обработването на заявлението по описания по-горе начин и изпращането му до бекофиса (в централното управление) да се извършва в сигурна среда (в мрежата на дружеството) и при липса на всякаква намеса на трети лица – доставчици на услуги (като куриери, оператори на пощенска услуга и други), в канала на комуникация между пенсионното дружество и осигуреното лице.

Дружеството е представило пред надзорния орган ОВЗД и становище на ДЛЗД, които показват, че е структурирало проекта и неговите процеси по начин, който ефективно води до минимизиране на рисковете за правата и свободите на субектите на данни. В заключение се отбелязва, че в случай че КЗЛД установи несъответствие на процеса по обработване с нормативни документи, дружеството очаква указания. При допълнителната кореспонденция с дружеството е уточнено, че не се изисква предварителна консултация по чл. 36 от ОРЗД с Комисията, а от друга страна, такава не се и налага поради успешното минимизиране на рисковете, установени от ОВЗД.

V. ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

1. Становища по конституционни дела.

В рамките на изтеклата календарна година КЗЛД е конституирана като заинтересована страна в две производства пред Конституционния съд на Република България.

По образувано конституционно дело №3/2020 г. по описа на Конституционния съд на Република България по искане на петдесет и четири народни представители за обявяване на противоконституционност на някои разпоредби от Закона за социалните услуги, обн. ДВ, бр. 24/22.03.2019 г., в сила от 1.07.2020 г., КЗЛД е привлечена като заинтересована страна в производството и като такава е изразила становище в рамките на функционалната си компетентност. Виждането на институцията е, че по отношение на относимите текстове за защита на личните данни, за които е поискано прогласяването им за противоконституционни, обработването на данните е при изпълнение на законови задължения на публичен орган, което отговаря на изискванията на чл. 6, пар. 1, б. „в“ (когато обработването е необходимо за изпълнението на законово задължение, вменено на администратора на лични данни), що се касае до общините, които предлагат социални услуги, и съответно на чл. 6, пар. 1, б. „а“ (субектът на данни е дал съгласие за обработването на личните му данни за една или повече цели) от Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на частните доставчици на социални услуги, доколкото субектът на данни избира каква социална услуга да ползва, както и кой доставчик да му я предостави.

Цялостната позиция на КЗЛД по делото е, че обработването на лични данни, както е разписано в атакувания текст на чл. 81 от Закона за социалните услуги, включително и обработването на данни за здравословното състояние на ползвателя на социална услуга по смисъла на чл. 9, пар. 2, букви „а“ (съгласие на субекта на данни) и „б“ (предоставяне на социални услуги) от Регламент (ЕС) 2016/679, не влиза в противоречие с действащите разпоредби относно защитата на личните данни. Без възможност да обработват тези данни на потребителите доставчиците на социални услуги биха били във фактическа невъзможност да ги предоставят при липсата на индивидуален план и индивидуална оценка на потребностите на съответните ползватели на социални услуги. В заключение КЗЛД е стигнала до извода, че не е налице приложима норма, попадаща във функционалните компетенции на Комисията, която да е относима към приетото за разглеждане искане и да представлява форма на нарушение на действащото

законодателство по защита на личните данни или разпоредби на Конституцията на Република България.

По образуваното конституционно дело № 4/2020 г. по описа на съда по искане на шестдесет и трима народни представители за обявяване на противоконституционност на някои разпоредби от Закона за електронните съобщения КЗЛД е привлечена като заинтересована страна в производството и като такава изразява становище по компетентност. В становището Комисията ясно подчертава, че при упражняване на своите правомощия се ръководи от принципа за единно и хармонизирано прилагане на европейското законодателство, гарант за което по смисъла на Лисабонския договор е Европейската комисия, а практиката се определя с приетите насоки и становища на ЕКЗД. Същевременно тълкуването на норми от европейски ранг попада в компетенциите на Съда на Европейския съюз. Разяснено е, че с оглед на действащата правна рамка и доколкото в искането за обявяване на противоконституционност се релевира нарушаване на права на субектите на данни, следва да се установи доколко посочените разпоредби противоречат на принципите за законосъобразно обработване на лични данни.

След анализ на относимите текстове е установено, че с допълненията, въведени с §41 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., в списъка на лицата, имащи правно основание да искат извършване на справки по данните за установяване на идентификатор, за нуждите на изпълнение на задължителната изолация и болничното лечение на лица по чл. 61 от Закона за здравето, които са отказали или не изпълняват задължителна изолация и лечение, са включени Главна дирекция „Национална полиция“, Столичната дирекция на вътрешните работи и областните дирекции на МВР. Същите се ползват от процедурата по достъпване на тези данни, предвидена в чл. 251г (след провеждане на охранително производство пред районен съд) и в чл. 251г (при условията на неотложност – разкриване на данните и последващо саниране на разкриването в хода на охранително производство пред районен съд или заличаване на данните при постановяване на отказ от страна на същия съд) от ЗЕС. Уточнено е, че тези текстове по своята същност представляват ограничаване посредством законодателна мярка на задълженията на администраторите на лични данни, както и на правата на субектите на данни и такава възможност е предвидена в чл. 6, §4 и чл. 9, §2, б. „и“ от ОРЗД. От своя страна, чл. 23 от Общия регламент предвижда ограниченията на правата на субектите на данни, които се въвеждат чрез законодателен акт, да бъдат въведени само при определени хипотези, една от които е тази от §1, б. „д“ – за целите на защитата на общественото здраве.

В становището е подчертано също, че прилагането на хармонизиран подход при използване на данни за местоположение е наложено и посредством Насоки 04/2020 относно използването на данни за местоположение и проследяващи устройства в контекста на пандемията *COVID-19* на ЕКЗД. Препоръката в тях е да бъдат използвани минимум данни, възможност за анонимизиране на данните (недопускане на перманентно проследяване, възможност за включване на информацията за местонахождение в големи „групи“ с цел по-трудно възстановяване на конкретни данни за лице и т.н.) и неразпространение на информация за здравословното състояние на субекта на данни. Така КЗЛД приема, че доколкото разпоредбите, за които е поискано прогласяване на противоконституционност, се отнасят до определяне само на местонахождение, но не и до проследяване на контакти и сравняване на информация от други субекти на данни, то може разумно да се приеме, че същите разпоредби не противоречат на европейската практика по защита на данните. Изводът на КЗЛД е, че в контекста на целта на обработване на личните данни (защита на общественото здраве), ограниченото време на прилагане на текстовете и наличието на гаранции за прилагане на санкция от съд при обработване на даннит не може да се обоснове заключение за нарушение на чл. 32 или чл. 34 от Конституцията.

2. Обща статистика и по-интересни случаи от практиката на КЗЛД. Сравнителен анализ на исканията за становища според предмета на запитванията и вида на администраторите, които са поискали становище в предходни години и през настоящата.

През 2020 г. се наблюдава тенденция за сезиране на КЗЛД с искания за изразяване на становище по различни теми от обществения живот и от администратори в различни сфери на дейност.

Анализът, който може да се направи по отношение на предмета на запитванията и заявите ги администратори, е, че темата за защита на личните данни става все по-актуална във всички области на съвременното общество. Макар и с бавни темпове, администраторите/обработващите се стремят да привеждат дейността си в съответствие с правилата за защита на личните данни.

Безпрецедентната ситуация с пандемията, породена от разпространението на Covid-19, провокира много и нови въпроси във връзка с извънредната обстановка, в която обществото е принудено да живее. Наложил се въвеждането на строги ограничителни

мерки за овладяване и смекчаване на въздействието на вируса. Така нареченото „ново нормално“ заема мястото си във всички сфери на обществения живот. Водещо място през отчетния период получават темите, свързани с обработването на лични данни за здравето и дистанционното обучение. При създамата се извънредна обстановка се установява, че правилата за защита на личните данни, въведени с Регламент (ЕС) 2016/679, не възпрепятстват мерките и действията за борба с вируса като задача от значим обществен интерес. Въпреки големите предизвикателства и наложените ограничения спазването на общовалидните принципи за защита на данните и изпълнението на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 продължават да гарантират правата на субектите на данни.

През 2020 г. КЗЛД е изразила становища по различни въпроси, свързани с извънредните обстоятелства, предизвикани от пандемията и борбата с нея. В анализа по-долу са представени ключови становища по този въпрос.

Работодател, в качеството си на администратор на лични данни, се обръща към КЗЛД във връзка с обработване на данни за здравето на служителите си в контекста на пандемията от *COVID-19*. При разглеждането на въпросите КЗЛД взема предвид задълженията на работодателя да осигури здравословни и безопасни условия на труд, както и противоепидемичните мерки, въведени със заповедите на министъра на здравеопазването. Правният анализ на Комисията се фокусира върху специалните категории данни, обект на обработване, както и върху въздействието на въведените мерки по отношение на правата на субектите на данни. КЗЛД изразява становището си по посока на това, че няма правно основание за изискването на информация от служителите, които работят от вкъщи, относно тяхното здравословно състояние и това на членовете на семейството им. Работодателят може да въведе пропускателен режим на територията на предприятието само когато конкретната трудова дейност налага това. Всички останали мерки, свързани с издирването на контактните лица на заразения, са в правомощията на здравните власти. Работодателят може да предостави информация на колектива за наличието на заразен служител, без да предоставя данни за неговото идентифициране, и когато такъв е установен по безспорен начин. Здравните власти следва да извършат действията по откриването на контактните лица и съответното им изследване.

По отношение на груповото тестване на служителите в едно предприятие КЗЛД изразява становище, че работодателят може да издаде заповед за задължително групово тестване за установяване на заразени или приносители на *COVID-19* сред своите служители при условията на чл. 6, пар. 1, б. „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679 само ако тестът за балансиране покаже, че неговите легитимни интереси имат преимущество пред

правата и свободите на субектите на данни (неговите служители). И в този случай Комисията застъпва принципното положение, че обработването на данни за здравето и данни от пробите, съдържащи генетичен материал на изследваните лица за *COVID-19* чрез групови *PCR* тестове, може да бъде извършено само от компетентните здравни власти, които са обвързани със задължението за професионална тайна и съобразно приложимото законодателство.

Въвеждането на противоепидемични мерки в училищата през отчетния период става повод за запитване относно лицевото разпознаване като една от формите за обработване на биометрични данни. КЗЛД затвърждава практиката си по този въпрос и в условията на пандемия при отчитане на изискванията за ограничаването на заразата. Според становището, изразено по конкретния случай, обработването на лични данни чрез монтирането на входно-изходни камери за лицево разпознаване с измерване на температурата в едно училище за целите на въвеждането на пропускателен режим не отговаря на задължителните изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679 за законосъобразност и пропорционалност, по-специално, на чл. 5, чл. 9 и чл. 22 от Регламента, и следва да се реализира с други методи, които не изискват обработване на специални категории лични данни. Измерването на телесна температура като част от противоепидемичните мерки може да се осъществява без данните на лицето да бъдат индивидуализирани или допълнително обработвани чрез записване. В такива случаи администраторът на лични данни следва да е в състояние да докаже, че обработва законосъобразно лични данни и че са спазени условията за даване на съгласие по чл. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, включително съгласието да бъде предоставено доброволно, както и да гарантира, че лицата могат свободно да оттеглят дадено съгласие, което ще преустанови обработването на личните им данни. В тази връзка всяко засегнато от обработване на лични данни лице може да упражнява правата по чл. 15 – 22, гарантирани му от Регламент (ЕС) 2016/679, чрез писмено искане до администратора на лични данни.

Въпрос, повдигнат през 2020 г. от болница, разкрила специализирани *COVID-19* отделения, отново насочва вниманието на Комисията към видеонаблюдението. В специализираните отделения се приемат за интензивно лечение пациенти, страдащи от заразната болест, с множество придружаващи заболявания. С цел да оптимизират грижата от болницата отправят запитване към надзорния орган допустимо ли е и при какви законови основания да се извършва видеонаблюдение на пациент/пациенти в болнична стая, хоспитализирани за лечение от инфекция *COVID-19*, като видеонаблюдението се извършва в реално време без съхраняване на запис. Основните цели, които си поставя

болничното заведение, са непрекъснато наблюдение на медицинското състояние на интензивни пациенти, страдащи и от други придружаващи заболявания, приети за лечение от

COVID-19, и намаляване на риска от влошаване на състоянието на пациентите, което може да доведе до тяхното интубиране. При изразяването на становището си КЗЛД взема предвид тежкото положение на лечебните заведения в условията на световната безпрецедентна пандемична криза, като посочва подходящите правни основания за законосъобразно обработване на личните данни, както и условията, при които то може да се осъществи. Болницата има право да извърши видеонаблюдението на пациенти, изискващи непрекъснато интензивно наблюдение, в болнични стаи в реално време, без да се съхранява запис за тази дейност, за посочените цели на основание чл. 9, пар. 2, б. „в“ (по отношение на пациенти, лекари и медицински специалисти) и б. „з“, вр. чл. 9, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679. На болницата, като администратор на лични данни, е указано да въведе подходящи технически и организационни мерки за защита на данните и правата на засегнатите субекти на данни при спазването на основните принципи за защита на данните съгласно чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679 и задължението за неразкриване на данни за пациентите по смисъла на чл. 28в от Закона за здравето. Друго условие, свързано със законосъобразното обработване на данните в този случай, е предоставянето на информация по подходящ, достъпен и разбираем начин на засегнатите субекти на данни за извършващото се видеонаблюдение съгласно изискванията на чл. 13 от Регламент (ЕС) 2016/679, включително чрез информационни табели. КЗЛД още веднъж използва възможността да уточни, че предоставянето на информация **не** означава да се изисква съгласието на лицата за извършване на видеонаблюдение.

Въпреки че темите, свързани с пандемията през 2020 г. преобладават, през отчетния период КЗЛД е разгледала и някои принципни въпроси, свързани с обработването на лични данни от органите на местното самоуправление.

В тази връзка през 2020 г. КЗЛД се произнася по повод писмо от кмета на Столичната община, с което се поставят въпроси относно характера на администрирането на лични данни, осъществявано от Столичната община и районните администрации в контекста на чл. 4, т. 7) от Регламент (ЕС) 2016/679. Детайлният правен анализ на нормативната база показва, че на основание чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с §1, т. 17 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на личните данни, като самостоятелни публични органи, Столичната община и районните администрации по принцип извършват своята дейност като отделни администратори на лични данни.

Установено е, че между Столичната община и районните администрации по повод на конкретно обработване на лични данни могат да възникнат и отношения администратор – обработващ по смисъла на чл. 28 или такива, свързани със съвместно администриране съгласно чл. 26 от Регламент (ЕС) 2016/679. В тази връзка Комисията подчертава, че всеки администратор е длъжен да осъществява контрол по отношение на данните, които обработва или е възложил за обработване на обработващ лични данни, при спазване изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679, а контролът за законосъобразност и целесъобразност на извършваното обработване на лични данни се свързва с надзорната функция на КЗЛД, регламентирана с чл. 58 от Регламент (ЕС) 2016/679.

През отчетния период от районната администрация на Столичната община се обръщат към КЗЛД с искане относно основателността на заявление на търговско дружество, в качеството на лице по чл. 19, ал. 8 от ЗУЕС във връзка с чл. 106, ал. 1, т. 3, предл. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР), за издаване на разрешение или отказ за предоставяне на лични данни от Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН) на собственици на самостоятелни обекти в режим на етажна собственост, които имат сключен договор с дружеството за административно управление и събиране на месечни такси. При извършения от КЗЛД анализ се установява, че Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) – ГД ГРАО чрез ЕСГРАОН, или кметът на съответната община може да предостави на фирмата домоуправител за целите на събирането на твърдени дължими, но все още неизискуеми вземания данни само въз основа на акт на съдебната власт (съдебно удостоверение по чл. 186 от ГПК). В тези случаи преценката за законосъобразност с оглед предоставените доказателства се осъществява от администратора на лични данни в лицето на МРРБ – ГД ГРАО, или кмета на съответната община. Обръща се внимание, че КЗЛД не е компетентна да установява наличието, ликвидността и изискуемостта на твърдените от юридическо лице задължения и поради това не може да извършва преценка за основателността на искането му по смисъла на чл. 106, ал. 1, т. 3, предл. 3 от Закона за гражданската регистрация и съответно не може да издаде разрешение за предоставянето на лични данни от ЕСГРАОН в конкретния случай.

В началото на 2020 г. КЗЛД се произнася със становище по повод отправени от граждани и администратори на лични данни множество запитвания, касаещи приложението на нова разпоредба на Закона за пощенските услуги (ЗПУ), целяща да постигне по-високо ниво на данъчен контрол по веригата от момента на подаване до момента на доставяне на пощенските пратки чрез въвеждане на изискване пощенските

оператори да събират, обработват и съхраняват лични данни за податели – физически лица на вътрешни и международни изходящи пощенски пратки с наложен платеж.

С §14 от Закона за изменение и допълнение на Закона за пощенските услуги (ДВ, бр. 53 от 5.07.2019 г.) е предвидено, че в разпоредбата на чл. 20, ал. 1 се създава нова т. 11, според която пощенските оператори са длъжни да обработват идентификационни данни (три имена и ЕГН или ЛНЧ за физическите лица, съответно наименование и ЕИК за юридическите лица), както и идентификационни данни на упълномощено лице. В горепосочените писма администраторите (ЮЛ) информират, че пощенските оператори изискват трите имена и ЕГН или ЛНЧ на техните служители, които при изпълнение на своите служебни задължения фактически извършват визираните действия. Направеният анализ показва, че разпоредбата на чл. 20, т. 11 от ЗПУ задължава пощенските оператори да събират идентификационни данни за физически и юридически лица, както и за упълномощени от тях лица, което по своята правна същност е основание за законосъобразното им обработване по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679 („обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора“). Доколкото формулировката на чл. 20, ал. 1, т. 11 не въвежда разграничение между податели юридически и податели физически лица, нормата въвежда общо изискване за идентифициране на пълномощника на подателя, без да налага допълнителни критерии за формата на упълномощаване. Въпреки това КЗЛД отчита, че използваната законодателна техника създава известна неяснота, което води до непредвидимост и правна несигурност за адресатите на закона и същевременно обуславя възможност за превратното му прилагане. Това положение предпоставя възможни затруднения за субектите на данни при и по повод евентуалното упражняване на правата им по реда на чл. 15 – 22 от Регламента. Във връзка с горепосоченото КЗЛД изразява становище, че обработването на предвидените в чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПУ идентификационни данни на служители на юридическото лице, подател на пратки или получател на суми от наложен платеж, е законосъобразно, доколкото същите при изпълнение на служебните си задължения действат като представители (пълномощници/ оправомощени лица) на своя работодател.

В отговор на искане от кмета на Столичната община през 2020 г. КЗЛД се произнася и със становище относно формата на упълномощаване при упражняване на права чрез пълномощник пред администратор на лични данни – публичен (административен) орган. Становището се фокусира върху разпоредбата на чл. 12 от Регламент (ЕС) 2016/679, която урежда прозрачността, комуникацията и условията за

упражняване на правата на субектите на данни. Ключово изискване за упражняването им е субектът на данни да бъде идентифициран от администратора и по правило идентифицирането следва да става само въз основа на данни за субекта, с които администраторът вече разполага. С оглед на пряката си приложимост Регламентът допуска тогава, когато администраторът има основателни опасения относно самоличността на физическото лице, което е подало искане за упражняване на права, той да поиска от него допълнителна информация, необходима за потвърждаване на самоличността му. Във връзка с необходимостта от удостоверяване самоличността на субекта на данни и гарантиране, че правата, предоставени от Регламент (ЕС) 2016/679, се упражняват от съответното правоимащо лице, чл. 37б от ЗЗЛД въвежда определени изисквания към формата и процедурата, по която същите се реализират. Реквизитите на заявлението са изчерпателно изброени в чл. 37в от ЗЗЛД. Разпоредбата на чл. 37в, ал. 2 от ЗЗЛД предвижда, че при подаване на заявлението от упълномощено лице към него се прилага и пълномощното.

Комисията прави извод, че с цел обезпечаване на правната сигурност при упражняване на правата на субекта чрез пълномощник за администратора е налице възможност да поиска от лицето, подаващо искането, допълнителна информация, но при условие, че той не поставя изискване за представяне на нотариално заверено пълномощно, тъй като съгласно правната теория нотариалната форма е допустима само ако е предвидена в закон. Законодателят е възприел аналогичен подход и по отношение на адвокатските пълномощни, които също не следва да са нотариално заверени. Няма пречка администраторът да внедри и прилага методика за вторична проверка, напр. при много искания от един и същ пълномощник или когато същият не е в пряка роднинска връзка с упълномощителя. Така КЗЛД приема, че независимо от своя правен статут администраторът на лични данни следва да прилага специалните изисквания на чл. 37в, ал. 2 от ЗЗЛД, уреждащи формата на упълномощаване при упражняване на правата по Регламент (ЕС) 2016/679 чрез пълномощник.

През 2020 г. КЗЛД се произнася със становище относно обработването на лични данни при изпълнение на разпоредбите на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма (ЗМФТ). Същото е продиктувано от искане на банка, която поставя въпрос за допустимостта задължените лица по ЗМФТ да обработват лични данни на свои служители, респ. кандидати за работа, на основание спазване на законовите си задължения по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „в“ или друго по смисъла на Общия регламент за защита на данните. Видно от разпоредбите на ЗМФТ, банките и финансовите институции са

задължени субекти по прилагането на закона и същите следва да прилагат мерките по отношение на лица, с които имат някакво правоотношение (напр. договорно или преддоговорно), по повод на предоставяните от тях финансови услуги. В конкретния случай, доколкото правоотношенията между работодателя, имащ качеството на задължено лице по ЗМФТ, и служителите му попадат в обхвата на закона, за работодателя би възникнало законово задължение, което, от своя страна, е основание за законосъобразност на обработването на лични данни по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679. Това обработване обаче следва да отговаря на изискванията на ЗМФТ, т.е. физическите лица – служители на банката, да попадат в една от описаните в чл. 4б от същия закон групи и банката да предприема спрямо тях мерките, посочени в чл. 3 от него (да борави с финансовите средства и/или да предоставя финансови услуги на своите служители). Правоотношението с кандидатите за работа не попада в материалния обхват на ЗМФТ, следователно обработването на техни лични данни за визираните в закона цели би било незаконосъобразно. Подчертано е и че предвид високата степен на значимост на обществените отношения, регламентирани на законово ниво чрез специалния ЗМФТ, е налице обоснован извод, че обработването на лични данни за целите на изпълнението на закона на базата на легитимен интерес на администратора би било незаконосъобразно.

В свое становище през отчетния период Комисията разглежда и въпроси относно ролята и задълженията за защита на личните данни на представителите на доставчици на платежни услуги по чл. 4, т. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП). Въпреки че КЗЛД не е компетентна да се произнася по прилагането на специални закони (контролът по прилагането на ЗМИП се упражнява от председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“), систематичното и граматическо тълкуване налага извода, че законодателят е посочил представителите на платежните институции като самостоятелно задължени субекти. Законът за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС) урежда изискванията към дейността на доставчиците на платежни услуги, както и видовете предоставяни платежни услуги, а чл. 28 и сл. от ЗПУПС регламентират дейността на „представителите“ на платежните институции, като законът посочва, че платежните институции, лицензирани от БНБ, може да осъществяват дейността, за която са лицензирани, пряко или чрез представител на територията на Република България. Представителите на платежните институции могат да извършват съответните платежни услуги от тяхно име, като упражняването на дейността им е обусловено и от обработването на лични данни (от тяхно име), което е ключовият признак за наличието на качеството на „обработващ лични данни“ по смисъла на ОРЗД. Комисията приема, че

представителят на доставчик на платежни услуги по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС) извършва съответната дейност, вменена му по този закон, от името на доставчика на услугите и би могло да се направи обоснован извод, че за същия са налице условията за обработване на лични данни в качеството на обработващ по смисъла на чл. 4, т. 8 вр. чл. 28 от Регламент (ЕС) 2016/679. В качеството си обаче на самостоятелно задължен субект по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) представителят на доставчик на платежни услуги извършва дейностите по обработване на лични данни в рамките на ЗМИП в ролята си на администратор на основание чл. 6, §1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

Традиционно темата за предоставянето на данни от ЕСГРАОН е засегната и през 2020 г. В този контекст КЗЛД се произнася със становище по повод искане на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, в което той информира, че подчинената му Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (ИААА), която е второстепенен разпоредител с бюджет към министъра, извършва надграждане на поддържаните регистри, в т.ч. чрез реализиране на интерфейси за автоматично служебно извличане на данни от други вътрешни и външни системи/регистри, реинженеринг на работните процеси, реализация на електронни административни услуги, в т.ч. вътрешноадминистративни, и създаване на нов модел на контролната дейност, основан на оценка на риска. Тази дейност налага свързаност с поддържаните регистри по Закона за гражданската регистрация, който в конкретния случай се явява специален по отношение на предоставянето им на трети лица. Становището подчертава, че ЕСГРАОН е национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях и една от ключовите функции на ЕСГРАОН е да осигурява информационно и административно обслужване на законодателната, изпълнителната и съдебната власт в страната (чл. 101, т. 6 ЗГР). Същевременно според трайната практика на ВАС условията, при наличието на които данните от ЕСГРАОН подлежат на предоставяне, са различни и разликите са обусловени от вида на правния субект, поискал достъп до тях. В нормата на чл. 106, ал. 1 от ЗГР са определени три отделни категории субекти, на които се предоставят данни от ЕСГРАОН – физически лица (т. 1), държавни органи и институции (т. 2) и юридически лица (т. 3). КЗЛД е компетентна и разполага с правомощие да разрешава предоставяне на данни от ЕСГРАОН само и единствено в хипотезата на т. 3, която предвижда, че правоимащото лице – искател (получател на данните), трябва да е юридическо лице. От това следва, че юридическите лица са адресати на нормата по т. 3 и единствено при наличието на юридическите факти, установени в

нейната хипотеза КЗЛД дължи прилагане на нейната диспозиция, а министърът има качеството на централен едноличен орган на изпълнителната власт със специална компетентност (чл. 19, ал. 2, т. 4 вр. с чл. 25, ал. 1 от Закона за администрацията). Нещо повече, съгласно чл. 19, ал. 4, т. 3 от Закона за администрацията за органи на изпълнителната власт се считат и изпълнителните директори на изпълнителните агенции.

В българската правна система по традиция министерствата и различните държавни ведомства притежават правноорганизационната форма на юридически лица (ЮЛ), но същите имат качеството на администрация, подпомагаща органа на власт. Тази правна конструкция налага извода, че за тях е изключено да бъдат самостоятелни субекти (ЮЛ), искащи от КЗЛД разрешение за предоставяне на данни по реда на чл. 106, ал. 1, т. 3, пр. 3 от ЗГР. Обратното разбиране, респ. прилагане, на нормата би обезсмислило съществуването на хипотезата по т. 2 (държавни органи и институции), създавайки правна несигурност и двойствен режим. Не на последно място, в правния анализ, който КЗЛД прави, се акцентира и върху приложното поле на Закона за електронното управление (ЗЕУ), който урежда обществените отношения между административните органи, свързани с работата с електронни документи и предоставянето на административни услуги по електронен път, както и обмена на електронни документи между административните органи. Съгласно разпоредбите на ЗЕУ административните органи не могат да изискват от гражданите и организациите представянето или доказването на вече събрани или създадени данни, а са длъжни да ги съберат служебно от първичния администратор на данните. Първичният администратор на данни е административен орган, който по силата на закон събира или създава данни за гражданин или организация за първи път и изменя или заличава тези данни (в случая това е ГД ГРАО в МРРБ). Нещо повече, ЗЕУ вмениява на първичния администратор задължение да изпраща служебно и безплатно данните на всички административни органи, които въз основа на закон също обработват тези данни и са заявили желание да ги получават.

Направен е извод, че за КЗЛД не е налице правно основание за издаване на разрешение по реда на чл. 106, ал. 1, т. 3, пр. 3 от ЗГР, тъй като отправеното искане не е от ЮЛ, както изисква хипотезата на нормата, а от орган на изпълнителната власт в лицето на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Становището на КЗЛД е, че за министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията/изпълнителния директор на ИААА е налице условие за законосъобразност при получаване на исканите от ГД ГРАО в МРРБ лични данни, съдържащи се в ЕСГРАОН, на основание чл. 6, пар. 1, б. „д“, пр. 2 вр. с пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС)

2016/679 и че Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към МРРБ може да предостави исканите от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията данни от ЕСГРАОН на основание чл. 106, ал. 1, т. 2 от Закона за гражданската регистрация.

През отчетния период от КЗЛД е искано и становище във връзка с формата на упълномощаване при подаване на уведомление за определяне на длъжностно лице по защита на данните, което се извършва от адвокат на администратора/обработващия лични данни.

Задължението на администраторите и обработващите лични данни за уведомяване на надзорния орган при определяне на длъжностно лице по защита на данните (ДЛЗД) произтича пряко от разпоредбата на чл. 37, пар. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679. Наред с това обаче с измененията и допълненията на ЗЗЛД през 2019 г. е предвидена нормата на чл. 25б, която вменява на администраторите и обработващите лични данни задължение за уведомяване на КЗЛД за *„имената, единния граждански номер или личния номер на чужденец, или друг аналогичен идентификатор и за данните за контакт на длъжностното лице по защита на данните, както и за последващи промени в тях“*, като в допълнение се посочва, че формата и съдържанието на уведомлението, както и редът за подаването му се определят с ПДКЗЛДНА. Уточнено е, че действието по уведомяване на КЗЛД за определено ДЛЗД не е предвидено като самостоятелно производство, което се развива пред Комисията (арг. чл. 26 от ПДКЗЛДНА). Според чл. 72, ал. 6 от ПДКЗЛДНА вписването на данни във водените от КЗЛД регистри (каквото е регистърът на администраторите и обработващите лични данни, които са определили длъжностни лица по защита на данните) се извършва в съответствие с утвърдените от нея образци на документи – уведомления и протоколи. Направено е заключение, че в разпоредбите на ЗЗЛД и ПДКЗЛДНА като специални нормативни актове липсва изрично изискване за представяне на нотариално заверено пълномощно при подаване чрез пълномощник на уведомление за определено ДЛЗД от администратор или обработващ лични данни. Отбелязано е, че образецът на „Уведомление“ не е приложение на ПДКЗЛДНА, а същото се приема с решение на КЗЛД, което в конкретния случай няма правната сила на нормативен акт.

Развитите аргументи показват, че в случая приложение намират общите правила за представителство в административния процес, уредени в АПК. Съгласно чл. 18, ал. 1 от АПК гражданите и организациите се представляват по закон и по пълномощие по реда на Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Алинея втора допълва, че пред

административните органи гражданите и организациите могат да се представляват с писмено пълномощно с нотариална заверка на подписа и от други граждани или организации, но тази възможност следва да се отнася само за представители, които не попадат в хипотезите, предвидени в ГПК, към който препраща ал. 1 на същия член. Анализирано е и действието на чл. 25 от Закона за адвокатурата, съгласно който адвокатът представлява своя клиент въз основа на обикновено писмено пълномощно. Така КЗЛД приема становище, съгласно което в хипотезата на подаване на уведомление при определяне на длъжностно лице по защита на данните, което се извършва от адвокат на администратора или обработващия лични данни, не е налице нормативно основание, изискващо представяне на нотариално заверено пълномощно. При условията на липсващо в ЗЗЛД и/или ПДКЗЛДНА изрично изискване за представяне на нотариално заверено пълномощно приложение намират общите правила за представителство, уредени в АПК.

Интерес за обществеността през 2020 г. представлява прието от КЗЛД решение във връзка с постъпило искане от „Център за градска мобилност“ относно извършването на автоматични справки за постоянен адрес на собствениците на неправилно паркирани моторни превозни средства. Искането е във връзка с възникналата необходимост от прилагане на по-ефективни мерки за решаване на проблема с неправилното паркиране в Столичната община, като една от най-ефикасните ограничителни мерки, широко използвани в Европа, е налагането на глоба с фиш в отсъствието на водача. Съставянето и връчването на фиш изискват наличието на данни за постоянен адрес и ЕГН или ЕИК на собственика на паркираното в нарушение пътно превозно средство. От страна на КЗЛД е взет предвид фактът, че от особена важност в конкретния случай е да се определи изчерпателно обемът от данни, достатъчен и необходим за изпълнението на поставените пред администратора цели. Съгласно изискванията на Закона за движение по пътищата фиш за неправилно паркирано моторно превозно средство може да се издаде и в отсъствие на нарушителя. В този случай фишът се издава на собственика на моторното превозно средство, като първият екземпляр от фиша му се изпраща, а вторият и третият екземпляр остават за съхранение в службата за контрол. Към моторното превозно средство се закрепва уведомление, като последното действие се смята за връчване на фиша. След внимателен анализ на нормативната уредба КЗЛД разрешава на МРРБ да предоставя на „Център за градска мобилност“ ЕАД автоматизирани справки за постоянен адрес на собствениците на неправилно паркирани моторни превозни средства, съдържащи се в НБД „Население“, поддържана от МРРБ, с оглед налагане на глоба с фиш.

През отчетната година КЗЛД изразява и становище по повод искане от страна на Министерството на образованието и науката (МОН) относно законосъобразността за предоставяне на достъп до Национална база данни „Население“ на МОН с цел извършване на проверка за точността на данните, съдържащи се в Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО). От МОН поясняват, че данните от НЕИСПУО се ползват от редица административни органи до съответния пропорционален обем, необходим за изпълнение на нормативно установените им правомощия и задължения, като точността на данните в системата е от съществено значение за правата и интересите на съответните субекти на данни, както и за изпълнение на нормативно установените функции на МОН и административните органи, обработващи тези данни. Съобразно нормите на Закона за гражданската регистрация данните от ЕСГРАОН се предоставят на държавни органи и институции съобразно законоустановените им правомощия, като такива правомощия са предоставени на МОН в редица закони и подзаконови нормативни актове като например в Закона за предучилищното и училищното образование. В заключение КЗЛД подчертава, че в изпълнение на нормативно установените си задължения Министерството на образованието и науката може да осъществява справки от регистрите на ЕСГРАОН на основание Закона за гражданската регистрация във вр. с чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679 в следния обем: три имена, ЕГН, пол, дата и място на раждане и гражданство, единствено за лицата, чиито данни вече се съдържат в Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование, като МОН следва да обработва достъпените данни за целите на извършване на проверка за тяхната точност. Изразеното становище е от значение и за междурегистровия обмен на информация в рамките на електронното управление.

През 2020 г. пред Комисията е поставен за разглеждане също и един отдавна обсъждан въпрос, а именно изискването на свидетелство за съдимост при започване на работа. КЗЛД се произнася със становище относно възможността работодателят да се позове на легитимния си интерес по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 като основание за законосъобразно обработване на данни от свидетелство за съдимост в случаите, когато това изискване не е предвидено или не произтича от закон или друг нормативен акт. Искането е от страна на банкова институция, която посочва като пример свободна позиция при работодател за длъжността шофьор, при която кандидатства лице, което е осъждано за престъпление по транспорта. Друг такъв пример е кандидатстване за свободна позиция за компютърен специалист от лице, осъждано за осъществяване на компютърни

престъпления. Според искането тази информация е съществен елемент, който следва да бъде преценен от работодателя, за да може да се прецени дали един кандидат за работа е по-подходящ от друг за свободните позиции в организацията му. В изразеното становище КЗЛД подчертава, че в свидетелството за съдимост се съдържат голям обем от лични данни на физическите лица, като в нормата на чл. 1, ал. 1, т. 5 от Наредба №4 за документите, които са необходими за сключване на трудов договор, се съдържа изискването при сключване на трудов договор да се представя свидетелство за съдимост само когато със закон или нормативен акт се изисква удостоверяването на съдебно минало. Поради това Комисията застъпва позицията, че работодател може да обработва лични данни, съдържащи се в свидетелство за съдимост, единствено на основание чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Общия регламент, когато обработването е необходимо за спазване на законово задължение на администратора, в случая Наредба №4 за документите, но не и на основание легитимен интерес съгласно б. „е“ от същия. В тези хипотези се представя свидетелство за съдимост, когато със закон или нормативен акт се изисква удостоверяването на съдебно минало. Аргументите, изложени от банковата институция в полза на обработване, основано на легитимния интерес на администратора, не намират превес над формалните изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679 и националния закон.

През отчетната година е разгледано и искане за становище от Националния статистически институт (НСИ) по повод на предприетите извънредни мерки, които в изключителна степен затрудняват дейността му по събирането и обработката на данни за редица статистически изследвания, и с искането се описват като единствения начин за продължаване събирането на данни от домакинства и лица без физически контакт с тях алтернативни методи за събиране на данни (телефонно интервю, електронни въпросници и др.). За целта НСИ изисква становище, включително във връзка с чл. 89 от Регламент (ЕС) 2016/679, относно основанието да обработва актуални данни за телефонни номера и друга информация за връзка с респондентите, която да бъде предоставена от действащите на територията на страната мобилни оператори. Становището на КЗЛД е, че при действащата правна рамка не е налице правно основание за мобилните оператори да предоставят телефонни номера на идентифицирани от НСИ субекти, попадащи в кръга на техните изследвания. Направеният извод е в посока, че доколкото не е налице друго правно основание за законосъобразно обработване на личните данни на абонатите на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, чрез предаване на мобилни номера на НСИ, трябва да бъде получено предварителното информирано съгласие от всеки абонат, който попада в обхвата на проучването.

Условията за предаване на така събраната информация от единия администратор на лични данни на другия следва да са разписани в договореност между тях, която да предвижда изрични гаранции за защита на правата на субектите на данни въз основа на проведен анализ на риска и оценка на въздействието.

От значение за обществеността през 2020 г. е и становището на КЗЛД относно публикуването на решения, постановени по дисциплинарни производства пред Висшия дисциплинарен съд и дисциплинарните съдилища при адвокатските колегии. Основният въпрос, около който се фокусира становището, е допустимо и законосъобразно ли е публикуването в цялост на постановените по дисциплинарни производства по Закона за адвокатурата решения (мотиви и диспозитив със заличени лични данни на адвокатите) на Висшия дисциплинарен съд и на дисциплинарните съдилища при адвокатските колегии, с които решения се налагат дисциплинарни наказания на дисциплинарно обвинени адвокати и до които да имат достъп всички вписани адвокати посредством регистриран и оторизиран електронен достъп. Като съществен елемент от анализа в становището е залегнало разграничението между решенията, налагащи дисциплинарни наказания, които подлежат на обнародване, и тези, които не биват обнародвани. На следващо място са разгледани и разликите в целите на обработването на лични данни чрез публикуване/обнародване, както и обстоятелството, че публикуването на решенията на Висшия дисциплинарен съд и дисциплинарните съдилища в специална секция с контролиран достъп на сайта на Висшия адвокатски съвет е обработване на данни, което може да се извърши на основание чл. 6, пар. 1, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679 (обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес). Дейността на въпросните съдилища попада в обхвата на чл. 6, §1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), доколкото те се произнасят с решения като професионален дисциплинарен орган и в този смисъл е и трайната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) (делото *Le Compte v. Belgium*, A 58 (1983); 5 ECHR 533 §29). Такова произнасяне следва да отговаря на изискванията за справедлив процес в едно демократично общество. Елементи от справедливия процес са както задължението за подsigуряване на публично изслушване на наказвания, понеже компетентните да се произнесат органи се квалифицират като наказателни за целите на чл. 6 от ЕКПЧ (същото дело, както и *Verns v. France* (2011), *Hurter v. Switzerland* (2005), но също така на лицата, които могат да станат обект на преследване пред тези органи, да се гарантира предвидимост на правото и практиката, въз

основа на които ще бъдат решавани делата им, правото им на обжалване на решенията пред „класически“ съд и публичност на постановените решения.

Изведен е извод, че за Висшия дисциплинарен съд е налице задължение за прозрачност при разглеждането на поверените му дела и на произнесените актове. Задължението за публичност на актовете не търпи изключения съгласно практиката на ЕСПЧ. Същата повелява, че публичност на решенията може да се постигне както чрез подсигурирането на достъп до тях чрез деловодна система или регистър, така и чрез обобщаване на решението на разглеждащия съд (*Lamanna v. Austria (2001)*, *Crociani v. Italy № 8603/79*). В този смисъл подсигурирането на достъп до решенията на Висшия дисциплинарен съд и дисциплинарните съдилища за лицата, чиито дела могат да бъдат поверени на същите, ще позволи произнасянията им да отговарят на изискванията на чл. 6 от ЕКПЧ, което само по себе си включва реализиране на задача от обществен интерес за целите на правораздаването. Така КЗЛД изразява становище, че няма пречка Висшият адвокатски съвет и/или Висшият дисциплинарен съд да обработват анонимизирани лични данни, свързани с присъди и нарушения на адвокати, под формата на публикуването им в интернет среда на интернет страницата (сайта) на Висшия адвокатски съвет на основание чл. 6, пар. 1, б. „д“) при спазване на основните принципи по смисъла на чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и че по аналогия с чл. 64, ал. 3 от Закона за съдебната власт публикуването в цялост на решения, постановени по дисциплинарни производства съгласно Закона за адвокатурата, следва да се извършва по начин, който не позволява идентифицирането на физическите лица, упоменати в тези актове, след регистриран достъп чрез използването на двуфакторна защита (парола, уникално потребителско име и квалифициран електронен подпис).

3. Участие в процедури по съгласуване на проекти на нормативни актове, имащи отношение към въпроси, свързани със защита на личните данни.

3.1. През 2020 г. КЗЛД разглежда искане от министъра на правосъдието, с което на основание чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се изпраща за междуведомствено съгласуване проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за регистър БУЛСТАТ (ЗИД на ЗРБ), чрез който се предлагат промени за защита на личните данни на физическите лица, подлежащи на регистрация по реда на закона. Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за регистър БУЛСТАТ (ЗРБ) Агенцията по вписванията (АП) към министъра на правосъдието води и поддържа регистър БУЛСТАТ като единен електронен централизиран регистър и осъществява

дейности по вписванията в него, както и издаването на справки и удостоверения за вписаните обстоятелства. Предложените законодателни промени са обусловени от необходимостта за адаптиране и съобразяване на някои от разпоредбите на ЗРБ с принципите за защита на личните данни, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679.

Според действащия към момента на съгласувателната процедура закон кодът по БУЛСТАТ на физическите лица, упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност, както и на други физически лица – осигурители, е 10-значен и съвпада с единния граждански номер (ЕГН), съответно с личния номер на чужденец (ЛНЧ), които представляват лични данни по смисъла на ОРЗД. Затова със ЗИД на ЗРБ се предлага преобразуване на кода по БУЛСТАТ за физическите лица от 10-значен на 9-значен, като след направено предварително проучване от Агенцията по вписванията се предвижда преминаването от регистрация по код, съвпадащ с ЕГН, към регистрация по друг ЕИК номер да стане автоматизирано в рамките на преходен период от 14 (четиринадесет) месеца. Визираните промени способстват за повишаване на защитата на физическите лица при обработване на личните им данни, което от своя страна ще доведе и до подобряване на правната сигурност в търговския оборот. По тези съображения и при отчитане на действащата към момента, но несъответстваща на правилата за защита на личните данни правна уредба КЗЛД изразява становище, с което одобрява без бележки и коментари предложения проект на ЗИД на ЗРБ.

3.2. С оглед общественото обсъждане на Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения в изпълнение на ангажиментите на Република България като държава – членка на Европейския съюз, за привеждане на българското законодателство в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 (Европейски кодекс за електронни съобщения) КЗЛД съгласува документа с бележки и конкретни предложения, които впоследствие са приети от вносителя.

По същество в раздел III от глава петнадесета, както и навсякъде в текста на закона терминът „потребител(и)“ е заменен с „краен ползвател (крайни ползватели)“. В проекта на чл. 248, ал. 2, т. 2 се прави референция към нови чл. 226, ал. 1, чл. 226а, ал. 1 и чл. 227. Тези нови текстове на чл. 226, ал. 1 и чл. 227 регламентират информацията, която предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, различни от услуги за пренос при свързване машина-машина, предоставят, преди потребителят да бъде обвързан от договор или от предложение за сключване на договор, и съответно факта, че информацията по чл. 226, ал. 1 представлява неразделна част от договорите, сключвани от

предприятията, предоставящи обществени електронни услуги, различни от услугите за пренос при свързване машина-машина, и крайните ползватели, която част не подлежи на промяна, освен ако страните по съответния договор не се договорят за това. По тези два текста КЗЛД не изразява коментари или бележки.

Изразеното от надзорния орган становище се фокусира върху чл. 226а, в който е предложено да се изключи изцяло обработването на биометрични данни и да се разработят и разпишат гаранциите по чл. 22, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679. КЗЛД е предложила също така условията, методиката, сроковете и всички останали относими въпроси по обмен на информация по реда на чл. 249, ал. 3 от ЗИД ЗЕС да се уредят с инструкция на Комисията за регулиране на съобщенията, преминала през процедурата по чл. 36, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679. Предложение за изменение е направено и по отношение на чл. 249, ал. 5 от ЗИД ЗЕС, където КЗЛД предлага да се уточнят както видовете лични документи, така и вида обработване на данните от тях (чрез записване на стриктно необходимия минимум данни за целите на договорите с крайните ползватели, а не чрез сканиране и/или копиране на документа) при спазване на изискването на чл. 25г от Закона за защита на личните данни. Необходимо е формално изключване на обработването на биометрични данни за целите на проверките, предвидени в тази алинея, и/или за сключването на договор с крайния ползвател в този случай. В чл. 253, ал. 1 и 3 от ЗИД ЗЕС КЗЛД е предложила да се прецизират и разграничат съгласието за обработване на данни за местонахождение на повикване и съгласието за обработване на данни за местонахождение на крайното устройство. Същото важи и по отношение на оттеглянето на съответното съгласие.

Всички бележки и предложения на КЗЛД са приети от вносителя на законопроекта.

3.3. На 28.05.2020 г. в деловодството на Народното събрание е внесен проект на Закон за допълнение на Закона за защита на личните данни (ЗД на ЗЗЛД), с който е предвидено всички собственици на интернет сайтове, онлайн платформи, профили в социалните мрежи и онлайн блогове да оповестят на видно място на интернет сайтове, онлайн платформи, профили в социалните мрежи и онлайн блогове информация за себе си, в качеството си на администратори на лични данни, както и вменияването на отговорност за законността при обработване на лични данни и разпространяване на дезинформация в интернет средата чрез публикуване на собствения интернет сайт, платформа, профил в социалната мрежа или интернет блог. Със ЗД на ЗЗЛД е предложена дефиниция на „дезинформация в интернет среда“, както и ново правомощие на КЗЛД да

подава искане до председателя на Софийския районен съд да разпoredи всички предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, да спрат достъпа до съответните интернет страници при разпространяване на такава дезинформация.

Становището на КЗЛД след подробен анализ на предложените допълнения е, че предложението за дефиницията за „дезинформация в интернет среда“ влиза в пряко противоречие с легалната дефиниция на термина „лични данни“ по чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и съображение 14 от същия, като разширява обхвата и върху данни на юридически лица; че предложението за чл. 25п, ал. 1 задава нови изисквания към информацията, предоставяна от администратор на лични данни на субектите на данни, съответно при събиране на лични данни от субект или при обработване на лични данни, които не идват от субекта, предвидени и изчерпателно изброени в чл. 13, пар. 1 и чл. 14, пар. 1 от ОРЗД, и не отговарят на принципа за ограничаване на обработването, както и на изискването за неговата необходимост и пропорционалност по смисъла на същия регламент, че предложеният чл. 25п, ал. 2 предвижда въвеждане на нова дефиниция за администратор на лични данни, която вече е разписана от европейския законодател в чл. 4, т. 7 от ОРЗД. Същевременно от текста на предложението не е ясно дали се цели прехвърляне на отговорността за законосъобразното обработване на личните данни на длъжностното лице по защита на данните по чл. 37 от ОРЗД, което също би било в разрез с философията и нормата на чл. 39 от Регламент (ЕС) 2016/679; че предложението за ал. 3 на чл. 25п не кореспондира със специалните норми на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и Закона за мерките срещу изпирането на пари; че предложението за чл. 25р, ал. 1 и 2 налага разширение на задачите на надзорния орган по чл. 57 и на компетенциите му, които са изчерпателно изброени в чл. 58, параграф 1, 2 и 3 от Общия регламент, като влиза в противоречие с материалния обхват на същия и с този на Директива (ЕС) 2016/680 и следователно „дописва“ общоевропейското законодателство относно защитата на данните; че предложеният чл. 25р, ал. 3, 4 и 5, при условие че изключва от обхвата си „дезинформация в интернет среда“, ще е изцяло в изпълнение на предписанията на държавите – членки на ЕС, правомощия за въвеждане на инструментариум в полза на надзорните органи по защита на данните за инициране на съдопроизводства по чл. 58, пар. 5 от ОРЗД. Такава норма би била изключително полезна за ефикасното прилагане на корективните и санкционните правомощия на КЗЛД, но следва да намери своето систематично място в чл. 80 и

следващите от ЗЗЛД, както и в ЗЕС по отношение на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Предложението за ЗД на ЗЗЛД не е придвижено от Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред за обсъждане от Народното събрание.

3.4. През отчетния период в КЗЛД постъпва писмо за текущо съгласуване на основание чл. 32, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните финанси (ЗПФ). По същество предложеното допълнение към чл. 109, ал. 3 от ЗПФ означава, че при евентуално одобрени и трансферирани допълнителни средства към първостепенен разпоредител, резултат от промени на бюджетни взаимоотношения на централния бюджет с други бюджети, неусвоената част от тях може да бъде възстановявана в националния бюджет и преразпределяна към бюджетите на други първостепенни разпределители. КЗЛД съгласува без бележки и предложения проекта.

4. Отговаряне на запитвания на администратори по въпроси от областта на защитата на личните данни.

И в тази категория – запитвания от администратори на лични данни, въпросът за видеонаблюдението е един от най-често задаваните. Интерес представлява запитване на администратор, който има намерение да извършва видеонаблюдение чрез монтиране на онлайн камера на хотел, заснемаща плажа и морето, като целта е да се излъчва на живо метеорологичната обстановка около хотела, както и да се наблюдава оживлението на плажа и морето. Анализ по отношение на целта на извършваното видеонаблюдение показва, че става въпрос за реклама на мястото за настаняване. В своя отговор КЗЛД е посочила, че на първо място трябва да се извърши преценка дали тази цел може да се изпълни, без да се обработват лични данни, тоест в обхвата на камерата да не попадат физически лица, които да могат да бъдат идентифицирани, като се вземе предвид разумните очаквания на субектите на данни да не са обект на заснемане без необходимост на обществени места и особено на места, които обичайно се използват за почивка, възстановяване и дейности в свободното време, тъй като това е общовалиден принцип. В случаи като този необходимостта да се заснемат физически лица, които да подлежат на идентифициране, не съответства на целите, които си поставя администраторът. По

подобни казуси КЗЛД препоръчва да се предприемат подходящи технически и организационни мерки, чрез които да се гарантира, че не се засягат правата и свободите на субектите на данни, които евентуално попадат в обективите, най-често без да са информирани за това, като например фокусът на камерата да е насочен към други обекти, лицата на субектите на данни да са замъглени или други.

Друга група въпроси, касаещи видеонаблюдението, се отнасят за случаите, когато тази дейност се извършва в обществени сгради, болници, детски градини и училища. Тук следва да разграничат случаите, когато видеонаблюдението се извършва от търговец, лицензиран да извършва частна охранителна дейност, с цел осигуряване на пропускателен режим в охраняваните обекти и охрана в самият обект. В този случай обработването е необходимо за спазване на законово задължение, което се прилага спрямо администратора (има се предвид Законът за частната охранителна дейност).

Често се получават запитвания от търговски дружества, но също и така от държавни институции и органи на местното самоуправление относно определяне качеството им на администратори или обработващи на лични данни в различни ситуации и техните взаимоотношения с други правни субекти по повод обработване на лични данни.

Принципното положение, което КЗЛД застъпва по тези въпроси предвид многообразието от обществени отношения и в съответствие с принципа за отчетност, регламентиран в чл. 5, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, е, че участниците в търговския и гражданския оборот следва сами да определят във всеки отделен случай какви са техните правоотношения във връзка с обработваните от тях лични данни – самостоятелни администратори, администратор и обработващ или съвместни администратори. Техният избор следва да е съобразен със спецификата на тяхната дейност и специалното законодателство, което я регламентира, и трябва да гарантира в най-голяма степен съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и ефективната защита на правата на субектите на данни.

През 2020 г. КЗЛД продължава успешно да си сътрудничи и да подпомага други държани органи по повод на възникнали въпроси относно защитата на личните данни. Редица публични органи и институции са потърсили съдействие от Комисията по въпроси, свързани с приложението на Регламент (ЕС) 2016/679, възникнали при осъществяване на възложените им правомощия.

От Министерството на правосъдието е получен въпрос относно достъпа до заповедите за отпуск на служителите. КЗЛД оказва съдействие по поставения въпрос, като потвърждава принципната си позиция. В качеството си на лица, действащи под ръководството на администратора, които имат достъп до лични данни на други физически лица, служителите на практика изпълняват от името на администратора неговите задължения в тази област, регламентирани както от действащото законодателство, така и от въведените вътрешни правила.

От Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието през 2020 г. е получено интересно запитване относно сключване на договор за изработване на служебни карти, удостоверяващи качеството на служителите на посочената административна структура. Анализ на казуса показва, че основанията за законосъобразно обработване на лични данни са изчерпателно изброени в чл. 6 на Регламент (ЕС) 2016/679. Обработването на лични данни при изпълнение на задължението за изработване на служебни карти е налично в б. „в“ на чл. 6, пар. 1 на Общия регламент относно защитата на данните, а именно обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора. Удостоверяването качеството на служител на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ се извършва със служебна карта съгласно Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. Разпоредбата на чл. 27, ал. 1 от същия гласи, че при осъществяване на правомощията си държавните служители на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ и в териториалните ѝ служби удостоверяват качеството си със служебна карта, а видът на служебната карта се определя от министъра на правосъдието.

Провокирано от въвеждането на мерки във връзка с извънредната пандемична ситуация, в КЗЛД се получава запитване от длъжностното лице по защита на данните на Министерството на околната среда и водите. С писмото е изискано съдействие във връзка с въвеждането на контролиран достъп до сградата чрез извършване на проверка на телесната температура с технически средства (термокамери). При осъществяването на такъв вид обработване на лични данни администраторът следва да предприеме необходимите мерки за предоставяне на всякаква информация, която се отнася до обработването, на субектите на данни в кратка, прозрачна, разбираема и лесно достъпна форма, на ясен и прост език съгласно изискванията на чл. 12 – 13 от Регламент (ЕС) 2016/679. КЗЛД указва, че по отношение на измерването на телесната температура администраторът следва да постави на видно място обозначение, че се осъществява въпросното измерване (в практиката това може да стане и чрез информационна табела).

Съгласно определения материален обхват на Регламент (ЕС) 2016/679 същият се прилага за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни. Тъй като термокамерите представляват технически средства, чрез които се обработват лични данни, в конкретния случай данни за здравето по чл. 9 от същия регламент, към това обработване следва да се приложат без изключение всички изисквания, разписани в ОРЗД относно защитата на данните, Закона за защита на личните данни, както и всяко друго приложимо законодателство, уреждащо посочените правоотношения – прилагане на подходящите технически и организационни мерки, защита на данните по проектиране и по подразбиране, въвеждане на вътрешни правила и процедури за обработване на данните и защита на правата на лицата.

В хода на традиционно добрите отношения с Държавната агенция за закрила на детето през изтеклата година постъпва въпрос относно съхранението на информация във връзка със социалната услуга за деца „Център за обществена подкрепа“. При определяне сроковете за съхранение на данни, в това число документация, включваща лични досиета на децата и техните родители, работни материали и други, администраторът следва да отчита различни фактори. На първо място, наличието на нормативно установени срокове, които се прилагат спрямо дейността на администратора и го задължават да се съобразява с тях, във връзка със спазване на принципа „ограничение на съхранението“. Ако такива срокове са дефинирани, администраторът е длъжен да съхранява данните за определения в нормативен акт период. При липса на нормативно дефиниран срок администраторът сам определя срока на съхранението на данните. За определянето на точния срок на съхранение на данни или параметрите, по които той може да бъде принципно определен, администраторът отчита конкретните цели, за които е събрал данните. Преценката на администратора трябва да почива на обосновани очаквания относно това в какъв разумен срок се предполага, че целите на обработване на данни ще бъдат постигнати посредством съхранението на лични данни. Тези срокове не се влияят от способите на финансиране на конкретния администратор на лични данни.

Казусите, свързани с обработване на лични данни на деца, винаги са във фокуса на Комисията, особено когато се отнася за деца в риск. В тази връзка е разгледан въпрос относно предоставяне на лични данни на деца в риск от лечебни заведения на Дирекцията за социално подпомагане – задължени ли са лечебните заведения при поискване да предоставят здравна информация (копия от епикризи) за такива деца на Дирекцията за

социално подпомагане с оглед предприемане на мерки по Закона за закрила на детето. Съгласно чл. 6, пар. 1, б. „в“ от ОРЗД обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора. Специалният закон, относим към настоящия казус, е Законът за закрила на детето и задължението за съдействие, посочено в чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Закона за закрила на детето, а именно: лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна.

Въпреки масираната информационна кампания през 2018 г. по повод започването на прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 все още се получават запитвания относно фигурата на длъжностното лице по защита на данните. Много често задаван въпрос е в кои случаи администраторът трябва да определи ДЛЗД и кое следва да бъде това лице. Понякога отправилият запитването администратор (независимо дали от публичната или от частната сфера) описва своята дейност накратко и иска от КЗЛД да даде указания дали следва да се определи такова лице.

Отговорите стандартно посочват, че преценката за необходимостта от определяне на ДЛЗД е отговорност на самия администратор и че ДЛЗД може да бъде част от персонала, но може и да е външен субект, който изпълнява своите задължения въз основа на сключен договор за услуги. Затова администраторите нямат задължение да назначават специално такъв служител, а само имат задължение да определят лице, което да изпълнява функциите на служител по защита на данните. Няма пречка служителът, определен за ДЛЗД, да изпълнява и други функции в рамките на организацията, но те не следва да водят до конфликт на интереси. Условието, при които се определя или назначава ДЛЗД, са изцяло отговорност на АД.

КЗЛД традиционно подпомага Столичната община при извършване на дейността ѝ във връзка с обработване на личните данни на физическите лица. През отчетния период е разгледан въпрос относно правилното прилагане на критериите за определяне на длъжностно лице по защита на данните и предотвратяване на рисковете от възникване на конфликт на интереси, относно функциите и задачите на длъжностното лице по защита на данните във връзка с комуникацията и условията за упражняването на правата на субекта на данни и допустимо ли е администраторът да делегира на длъжностното лице по защита на данните произнасянето по заявления за упражняване на права.

В своя отговор до администратора КЗЛД разписва подробно основанията и условията, на които следва да отговаря длъжностното лице по защита на данните, както и случаите, в които би възникнал конфликт на интереси.

Все по-често въпросите, насочени към Комисията, се отнасят към правата на субектите на данни. Комисията приветства нарасналия интерес в тази посока. Правата на субектите на данни са изрично и изчерпателно изброени в глава III от Регламент (ЕС) 2016/679 и следва да бъдат упражнявани пред администратора. В чл. 12, пар. 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 изрично е отразено, че администраторът предприема необходимите мерки за предоставяне на всякаква информация по член 13 и 14 и на всякаква комуникация по член 15 – 22 и член 34 на субекта на данните, която се отнася до обработването. Задължение на администратора е и да съдейства за упражняването на правата на субекта на данните по посочените разпоредби. На основание чл. 38, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679 субектите на данни могат да се обръщат към длъжностното лице по защита на данните по всички въпроси, свързани с обработването на техните лични данни, включително и при упражняване на права.

Друг интересен въпрос, който все по-често се повдига пред Комисията, е свързан с получени запитвания, отправени до различни администратори на лични данни (най-често общински администрации), относно предоставянето на лични данни на починали лица. Исканията за предоставяне на данни на починали лица се основават на различни правни основания. С оглед спецификата на отделните казуси КЗЛД ги разглежда поотделно и в зависимост от конкретно изискваната информация при спазване изискванията на чл. 25е от ЗЗЛД, според който администраторът или обработващият лични данни може да обработва лични данни на починали лица само при наличие на правно основание за това. В тези случаи администраторът или обработващият лични данни предприема подходящи мерки за недопускане на неблагоприятно засягане на правата и свободите на други лица или на обществен интерес. Администраторът осигурява при поискване достъп до лични данни на починало лице или предоставя копие от тях на наследниците или на други лица с правен интерес.

В тази връзка пред КЗЛД е поставен въпрос относно провеждане на вътрешно разследване по възникнала трудова злополука със служител на общинско предприятие на основание чл. 73, ал. 2 от Наредбата за медицинска експертиза и отправено искане към община за предоставяне на копие от „съобщение за смърт“, което да послужи при защита на правните интереси на администратора.

И през 2020 г. продължават запитванията относно копиране и сканиране на лични документи, и по-специално лични карти, от страна на администратори на лични данни. Най-често задаваните въпроси са при извършване на тези действия от страна на кредитни институции или от организатори на хазартни игри. КЗЛД е отговаряла многократно на подобни запитвания, но очевидно все още остава съмнение относно правните основания за такова обработване на лични данни. В чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) са посочени задължените субекти, които са длъжни да прилагат регламентираните със закона мерки. Сред тях са банките, нотариусите, застрахователите, презастрахователите и застрахователните посредници, организаторите на хазартни игри и други, които следва да идентифицират клиентите си чрез снемане на копие от лична карта и/или друг официален документ за самоличност при определени условия. Това е императивен текст на закона и тези задължени субекти нямат право на преценка, а следва да спазват предвидено в закона изискване.

По друг начин стои въпросът относно копиране и сканиране на лична карта от страна на работодател. Например при сключване на трудов договор работодателят няма право да копира личната карта на работника/служителя, а само да запише данните от нея, след което трябва да я върне на притежателя ѝ. Право да копират лична карта имат ограничен кръг от администратори, които могат да се позоват на изискване, регламентирано в нормативен акт.

Броят на постъпилите международни запитвания, искания за информация и въпросници от заинтересованите страни в сферата на защита на данните е 26 броя. Следва да се отбележи тенденция за намаляване на запитвания от другите надзорни органи за защита на данните по електронен път за сметка на обмяната на същите в Информационната система за вътрешния пазар, което води и до общо намаляване на броя запитвания.

Основните въпроси, които са засегнати в запитванията, са свързани с:

- административните правомощия, практиката и ресурсна обезпеченост на КЗЛД;
- участието на КЗЛД в международни форуми и развитието на тяхната дейност;
- вторичното използване на публикувани данни с друга цел;
- заложените в националното законодателство процедури при разглеждане на жалби и сигнали от КЗЛД.

По-специфични искания могат да бъдат групирани като:

– обработване на лични данни на физическите лица във връзка с прилагане на мерките за борба с разпространението на *COVID-19*;

– предприети действия от администраторите на лични данни по изпълнение на искания на физически лица при образувано производство пред надзорен орган;

– искания за изтриване на финансова информация, събирана с цел извършване на оценка на кредитоспособността на субектите на данни;

– публикуване на резултати от изпити и външно оценяване на ученици и студенти;

– използване на динамичен биометричен подпис за удостоверяване самоличността на физическото лице при предоставяне на услуги.

VI. УЧАСТИЕ В МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (ЕКЗД)

1. Участие в заседанията на Комитета и на експертните подгрупи към него.

Европейският комитет по защита на данните е независим европейски орган, който допринася за единното прилагане на правилата относно защитата на данните навсякъде в Европейския съюз и насърчава сътрудничеството между органите за защита на данните в ЕС. Представители на КЗЛД активно участват във всички текущи процеси по изпълнение на задачите на ЕЗКД. Сред тях са и подготовката и участието на всяко едно от 27-те пленарни заседания на ЕКЗД, проведени през отчетния период – изцяло онлайн след месец февруари 2020 г.

Същевременно продължава работата в работните групи, подпомагащи ЕКЗД, като част от обичайната дейност на ЕКЗД. Следва да се отбележи постигането на пълно техническо съответствие с комуникационните системи на Комитета, което позволява участие на заседанията по отделните работни групи без отделянето на определения експерт от работното му място за дните на обсъжданията, обичайно провеждани в гр. Брюксел, Кралство Белгия. Резултат от дейността на ЕКЗД през 2020 г. след обществено обсъждане са следните документи:

- Насоки 1/2020 за обработване на лични данни в контекста на свързани превозни средства и приложения, свързани с мобилността;
- Насоки 2/2020 относно прилагането на чл. 46, пар. 2, б. „а“ и пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 за предаване на лични данни между публични органи и институции във и извън ЕИП;
- Насоки 3/2020 относно обработването на данни за здравословното състояние с научноизследователска цел в контекста на пандемията от *COVID-19*;
- Насоки 4/2020 относно използването на данни за местонахождение и инструменти за проследяване на контакти в контекста на пандемията от *COVID-19*;
- Насоки 5/2020 относно съгласието в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679;
- Насоки 6/2020 относно взаимодействието на Втората директива за платежните услуги и ОРЗД;
- Насоки 7/2020 относно концепциите за администратор и обработващ лични данни според Общия регламент относно защитата на данните;

- Насоки 8/2020 относно таргетиране (насочване) на потребителите на социални медии (одобрен текст за публична консултация);

- Насоки 9/2020 относно уместно и обосновано възражение съгласно Регламент (ЕС) 2016/679;

- Насоки 10/2020 относно ограниченията по член 23 от ОРЗД;

- Препоръки 1/2020 относно мерките, които допълват инструментите за предаване, за да се гарантира спазването на защита на личните данни на равнище ЕС;

- Препоръки 2/2020 относно европейските основни гаранции при прилагане на мерки за наблюдение;

- Изявление относно въздействието на оперативната съвместимост на приложенията за проследяване на контакти върху защитата на данните.

2. Обмен на информация през Информационната система за вътрешния пазар – статистика и анализ.

Регламент (ЕС) 2016/679 определя правилата за защита на правата на физическите лица във връзка с личните им данни във всички държави – членки на Европейския съюз. За осъществяването на комуникацията и сътрудничеството между надзорните органи на държавите членки при наличието на случаи, имащи трансграничен характер, надзорните органи използват Информационната система за вътрешния пазар¹.

В нея се осъществява управление на случаи във връзка със следните разпоредби от Регламент (ЕС) 2016/679:

- Член 56 – Компетентност на водещия надзорен орган;

- Член 56 – Искане за местен случай;

- Член 60 – Сътрудничество „на едно гише“ между водещия надзорен орган и другите засегнати надзорни органи;

- Член 61, с неговите две разновидности:

---

¹ Информационната система за вътрешния пазар представлява сигурен многоезичен онлайн инструмент за осъществяване на обмен на информация между публичните администрации в държавите от Европейското икономическо пространство (ЕИП) и европейските институции и органи, занимаващи се с практическото прилагане на законодателството на Европейския съюз.

- Искане за взаимопомощ;
- Искане за доброволна взаимопомощ;
- Член 62 – Съвместни операции на надзорни органи;
- Член 64 – Становище на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД);
- Член 65 – Разрешаване на спорове от ЕКЗД;
- Член 66 – Процедура по спешност (издаване на становище или решение на ЕКЗД).

В ИСВП съществува и функционалност за откриване на писмени процедури по инициатива на ЕКЗД.

Към 31.12.2020 г. в регистъра на случаите, поддържан в ИСВП, има 1392 активни случая на трансгранично сътрудничество, като:

- 1001 бр., които са инициирани в резултат на получени жалби;
- 391 бр., произтичащи от други източници на информация като напр. разследвания и инициативи на национален надзорен орган, правно задължение, разпространена от средствата за масово осведомяване информация и др.

В резултат на гореспоменатите случаи са започнати действия по:

- 361 процедури по сътрудничество за отчетния период, докато общият им брой от началото на функциониране на системата е 4674;
- 512 процедури, базирани на обслужване от едно гише (чл. 60), от които по 168 има изготвено окончателно решение;
- 82 искания за разглеждане на случая като национален (местен) по чл. 56, пар. 2;
- 84 процедури за съгласуваност по чл. 64 от Регламента и една по чл. 65, по която е взето окончателно решение.

В допълнение общият брой на започнатите процедури за идентифициране на водещ и заинтересовани органи за защита на данните е 2083, от които 183 са текущи, а 1900 – приключени.

През 2020 г. Информационната система за вътрешния пазар претърпява разширение на своите функции. Освен като основен инструмент за сигурен обмен на информация, практики по жалби и сигнали и изпращане на запитвания между надзорните органи по защита на данните на държавите – членки на ЕС, тя се използва и за

осъществяване на процедурите, свързани с писменото гласуване на организационни и правно обвързващи документи на Европейския комитет по защита на данните. Предприетите действия, свързани с работата със системата през отчетния период, включват предоставянето на отговори на запитвания, предоставени чрез ИВСП в изпълнение на процедурата по чл. 61 от ОРЗД, които по своята същност представляват запитвания относно тълкуването на разпоредбите на европейското и националното законодателство в областта на защитата на данните, както и предприемане на действия, свързани с осъществяване на процедурите за писмено гласуване на проекти на документи на ЕКЗД. Следва да се отбележи, че процедурата по чл. 61 се използва и за обмен на практика (по жалби и сигнали) и документи по случаи, при които КЗЛД е определена за водещ или засегнат надзорен орган.

През 2020 г. Комисията е отговорила на 49 запитвания, постъпили от други органи за защита на данните, следвайки заложената процедура в ИВСП по чл. 61 от ОРЗД. В сравнение с 2019 г. се забелязва значително повишаване с около 30% на броя на отправените искания по чл. 61.

Някои от поставените по-интересни въпроси са свързани с използването на изкуствен интелект при обработване на лични данни в условията на трудовоправни отношения със служители и работници; създаване на отдели за анализ на лични данни в публичните органи с цел постигане на по-добра информираност на обществото; легитимния интерес като основание за определяне на срокове за съхранение на лични данни от организации в частния сектор; обработването на лични данни на пътуващи лица във връзка с прилагане на мерки за борба с разпространението на *COVID-19*; предоставяне на информация от администратора на лични данни на трети страни за започване на съдебно производство; обработването на лични данни на участници в спортни състезания; предоставяне на лични данни на политически лица по повод изпълнение на законово регламентирани функции; обработване на лични данни от църкви и религиозни организации с оглед извършване на техните обичайни дейности; обработване на снимки на дипломатически представители, заснети по време на официални събития; публично споделяне на видеоматериали в социални мрежи; записване на входящи телефонни обаждания от администратори на лични данни; прилагане на изключението, заложено в чл. 2, пар. 2, б. „в“ (обработване на лични данни от физическо лице в хода на чисто лични или домашни занимания) от Общия регламент относно защитата на данните при публикуване на лични данни в социални мрежи.

По отношение на писмените процедури за гласуване, проведени през 2020 г., следва да се отбележи, че КЗЛД е гласувала по 52 документа на ЕКЗД, като основната част от тях са свързани със задълженията на Комитета по:

- чл. 64, пар. 1, б. „б“ от ОРЗД – оценка на съответствието на проект на кодекс на поведение, негово изменение или допълнение с регламента;
- чл. 64, пар. 1, б. „в“ от ОРЗД – одобряване на изискванията за акредитиране на орган за наблюдение на кодекс за поведение съгласно чл. 41, пар. 3, респ. за акредитиране на сертифициращ орган съгласно чл. 43, пар. 3 от Регламента или на критериите за сертифициране, посочени в чл. 42, пар. 5 от ОРЗД;
- чл. 64, пар. 1, б. „е“ – одобряване на задължителни фирмени правила по смисъла на чл. 47 от ОРЗД.

Също така важен документ, приет чрез писмена процедура през 2020 г., са Насоки 5/2019 относно критериите за прилагането на „правото да бъдеш забравен“ при възникване на дела, свързани с предоставяне на услуги за търсене на информация съгласно ОРЗД.

Въпреки липсата на изрично задължение за превод на документи, свързани с механизма за сътрудничество и съгласуваност, традиционно КЗЛД подпомага ЕКЗД и в това отношение. От 2020 г. документите вече се публикуват за преглед в специална система, улесняваща сътрудничеството между надзорните орган за защита на данните в ЕИП и ЕКЗД. В резултат на тази дейност българските граждани имат възможност своевременно да се запознаят с текста на съответния документ на български език, което спомага за тяхното по-добро информиране и възможности за вникване в приетите документи на ЕКЗД, които са от значение за всички заинтересовани лица в сферата на защитата на личните данни и неприкосновеността.

За отчетния период са извършени 53 редакции на документи на ЕКЗД, като основната част от тях са представлявали насоки, становища, изявления и работни документи, които са част от основните инструменти на Комитета, свързани с неговите задачи съгласно чл. 70 от ОРЗД.

За отчетния период КЗЛД е сезирана с три искания за конституиране като водещ надзорен орган (ВНО). След извършен анализ на представената документация по случаите, в това число фактите и събраните от проверките доказателства, КЗЛД е взела решение да се заяви като ВНО по случай, иницииран от надзорния орган на Унгария. Аргументите за отказ по отношение на останалите два са свързани с липсата на място на

установяване на посочените дружества на територията на Република България и произтичащата от това липса на териториална компетентност на КЗЛД.

КЗЛД, в качеството си на ВНО, открива по своя инициатива процедура по чл. 56 във връзка със случай, касаещ нарушение на сигурността на данните по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679, при който лице, представящо се за служител на известна платформа за онлайн резервации, е поискало паролата за профил на известен български хотел от лице, работещо на неговата рецепция. В резултат са изпратени имейли от името на хотела на единадесет физически лица клиенти (чуждестранни граждани), като на девет от тях е било поискано предоставянето на детайли за банкова сметка. Администраторът незабавно е предприел съответните действия за ограничаване на последиците от нарушението.

През 2020 г. КЗЛД се е конституирала като засегнат надзорен орган (ЗНО) по общо девет случая, тъй като е възникнало обосновано предположение, че могат да бъдат засегнати правата на български граждани. По-интересни случаи са следните:

- Български гражданин подава жалба срещу френска компания, отдаваща коли под наем. Лицето получава известие за неплатена фактура на стойност няколко хиляди евро. Същото е използвало услугите на фирмата, но е заплатило всички разходи след връщането на автомобила. След няколко дни получава четири уведомления от компетентните власти във Франция за извършени нарушения на правилата за движение по пътищата в гр. Лил. В началото на 2020 г. отново получава уведомление за нарушение, но този път от компетентните органи в Белгия. Жалбоподателят счита, че е възможно негови лични данни да са изтекли от горепосоченото дружество, което, от своя страна, е довело до налагането на санкции в големи размери. Очаква се произнасяне от ВНО.

- С решение на Комисията е отворена процедура по чл. 56 от Регламент (ЕС) 2016/679 за определяне на водещ орган (в случая – надзорният орган на провинция Рейнланд-Пфалц, Германия) по повод на получена жалба, свързана с администратор, чийто предмет на дейност е свързан с търговия с валути, в това число и биткойн. Жалбоподателят сключва договор за свободна професия с него, като за това той изпраща сканирано по електронна поща копие от личната си карта от двете страни и удостоверение за настоящ адрес. След като извършва проверка, установява, че фирмата не е регистрирана в регистъра на фирмите във Федерална република Германия. Решава все пак да попита за регистрационен номер на фирмата, но е прекъсната всякаква връзка. Предстои разглеждане на случая.

- КЗЛД е сезирана с уведомление за нарушение на сигурността на данните от страна на клона на световноизвестна компания, предлагаща услуги в правната, данъчната, одитната и ИТ сферата. Същата разполага с повече от пет хиляди служители в целия свят. Служители на компанията получават имейл, в който се казва, че е извършена кибератака срещу системите на дружеството. Предприети са бързи мерки за справяне със ситуацията и се извършва вътрешен одит, който установява какви данни са засегнати. Въпреки това компанията е уведомена от полицейските органи, че данни от нейната активна директория са предложени за продажба в *Darknet*. Предстои произнасяне от ВНО.

VII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. Участие в международни форуми по защита на данните.

През отчетния период последователно продължава процесът по утвърждаване на председателя на КЗЛД като заместник-председател на Европейския комитет за защита на личните данни. В това му качество той участва в редица международни форуми. В самото начало на 2020 г. се провежда международният форум, част от хърватското председателство на Съвета на ЕС *Data Protection Day 2020: Facing New Challenges* в гр. Загреб. Представителите както на публичния, така и на частния сектор се възползват от възможността да обсъдят постигнатия напредък към повишена защита на личните данни и възможност за създаване на нови ценности в областта на защита на неприкосновеността на личния живот.

На 22 и 23 октомври 2020 г. е проведен годишният форум по неприкосновеността (*Annual Privacy Forum*), организиран от Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (*ENISA*) в сътрудничество с Генерална дирекция „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ на ЕК и португалския университет *Católica*. Проникването на електронните продукти, услуги и процеси във всяко проявление на ежедневието на съвременния човек е причина за значително увеличената стойност на личните данни в дигитална среда. Сред темите на форума са прозрачността, функционалността и взаимосвързаността на онлайн и комуникационните услуги, които увеличават риска личните данни да бъдат обработвани извън контрола на администраторите и субектите на данни.

ЕКЗД е представен от председателя на КЗЛД на още едно международно събитие – 22-рото издание на Международната конференция по информационна сигурност *ISMS Forum*, проведен на 26 ноември 2020 г. в онлайн режим. Тема на конференцията е формирането на устойчива стратегия за преодоляване на цифровия риск, която да подпомогне успешно бизнес начинанията на частния сектор. Повече от 800 професионалисти по информационна сигурност и защита на данните се срещат онлайн, за да обсъдят и анализират в последователни презентации и дебати проблемите на информационната сигурност и защитата на лични данни.

През отчетната 2020 г. е осъществено постоянно дистанционно участие на представители на КЗЛД в работата на Експертната група за по-безопасен интернет за деца (*Safer Internet for Children Expert Group*) към Генерална дирекция „Съобщителни мрежи, технологии и съдържание“ на Европейската комисия. В рамките на мандата на групата

представители на държавите – членки на ЕС, Исландия и Норвегия подпомагат обмена на най-добри практики по отношение на прилагането на конкретни разпоредби, свързани с децата, в съществуващи правни актове, включващи мерки за защита на непълнолетните от вредно съдържание в Директивата за аудио-визуалните и медийни услуги и правила за изискване на родителско съгласие за достъп до данните на децата, обхванати от Общия регламент за защита на данните.

Пряк резултат от работата на Експертната група е актуализирането на „Картата на страните, свързана с по-безопасен интернет за деца“ (*BIK Map*), която включва изследване на изпълнението на стратегията за по-добър интернет за деца в 30 европейски държави: всички държави – членки на ЕС, Исландия, Норвегия и Великобритания. Документът е достъпен на интернет портала за по-безопасен интернет за деца – www.betterinternetforkids.eu, където съвместната мрежа *Insafe-INHOPE* предоставя информация, насоки и ресурси за центровете за по-безопасен интернет в Европа и други ключови заинтересовани страни.

През 2020 г. е приета Стратегия на ЕС за по-ефективна борба със сексуалното насилие над деца. Сред ключовите цели на новоприетата стратегия е и подобряването на защитата на децата в световен мащаб чрез мултинационално сътрудничество. Целта на тази новоприета стратегия е да осигури ефективен отговор на равнище ЕС на борбата срещу сексуалното насилие над деца. Тя предоставя рамка за разработване на силен и всеобхватен отговор на тези престъпления както в тяхната онлайн, така и офлайн форма. Стратегията определя осем инициативи за прилагане и разработване на правилната правна рамка, засилване на отговора на правоприлагането и катализиране на координирани действия на много заинтересовани страни във връзка с превенцията, разследването и помощта на жертвите. В инициативите се използват всички налични инструменти на равнище ЕС както по отношение на материалното законодателство на ЕС, така и по отношение на финансирането и сътрудничеството. Планирано е стратегията да бъде приложена през следващите пет години (2020 – 2025). Пряк и непосредствен резултат от приемането на тази стратегия е и предложението за Регламент на Европейския парламент и Съвета за временна дерогация на някои разпоредби на Директива 2002/58/ЕС.

През отчетния период представители на КЗЛД продължават своето участие в работата на съвместните надзорни органи и координационни групи по надзор на широкомащабните информационни системи на ЕС: Комитета за сътрудничество на Европол, Съвместния надзорен орган „Митници“, Координационните надзорни групи на

Шенгенската информационна система (ШИС II), Визовата информационна система (ВИС), Евродак и Информационната система за вътрешния пазар.

По отношение на дейността на Съвместния надзорен орган на Европол КЗЛД участва във всички инициативи на съвместния орган: подготовката на писма и отговори до представители на европейски институции, подготовката на въпросник към националните звена Европол като основа за разработване на Ръководство за тяхната работа, завършване работата по Ръководство относно правото на достъп до информацията в националните звена на Европол, както и подготовката на годишна проверка на Европол.

В рамките на отчетния период е завършена подготовката, включително преводът на български език, на брошурата относно правата на субектите на данни в Европейската система за автоматизирана идентификация на пръстови отпечатьци (Евродак), както и Докладът за дейността на Координационната група за надзор на Евродак за 2018 – 2019 г.

КЗЛД продължава своето участие в Координационната група по надзор на Визовата информационна система, която по правило, както и другите координационни групи по надзор, се състои от представители на надзорните органи за защита на данните в ЕИП. Въпроси, подложени на експертен анализ, са свързани с извършването на проверки на съвместимостта на системата с другите специализирани информационни системи като ШИС II, Евродак, Европол, прилагането на предварителното изтриване на данни, заложено в чл. 25 от Регламента за ВИС, както и трудностите, които възникват при биометричната идентификация на лицата, включително чрез намаляването на възрастта от 12 на 6 години за снемане на отпечатьци на деца. Групата разработва общ модел за извършване на проверки на ВИС с бъдеща възможност за провеждане на съвместни оценки на системите.

По отношение на Координационната група по надзор на Митническата информационна система (МИС) в рамките на настоящата година следва да се отбележи завършването на подготовката на осъвременена версия на Ръководството относно правото на достъп до МИС. През отчетния период е завършила работата по английския вариант на документа, както и българският превод на документа, като той вече е достъпен на институционалната интернет страница на КЗЛД.

По правило заседанията на координационните групи по надзор се провеждат поне веднъж годишно, като предвид създадената обстановка през 2020 г. те са осъществени изцяло дистанционно.

През 2020 г. КЗЛД продължава своето участие в най-значимия световен форум на органите за защита на личните данни – *Global Privacy Assembly (GPA)*. От свикването му през 1979 г. до сега, повече от три десетилетия, той осъществява на международно ниво лидерство в областта на защитата на личните данни. Представител на Комисията се включва в 42-рото издание на форума в периода на 13 – 15 октомври 2020 г. Сред обсъдените и приетите резолюции от събранието са:

- Резолюция относно важността за незабавни действия, свързани с технологиите за разпознаване на лица, с ангажимент за намиране на обща позиция на *GPA* за технология, която може да бъде натрапчива и дискриминационна за неприкосновеността на личния живот;
- Резолюция относно насърчаване членовете на *GPA* за сътрудничество и прилагане на мерки за отчетност с организации, които разработват или използват системи, основани на изкуствен интелект;
- Резолюция относно ангажимента на прилагането на предпазни мерки за защита на личните данни в географските области на хуманитарната помощ.

2. Участие в оценки по Шенген.

Договорът за функционирането на Европейския съюз вменява на държавите членки да извършват обективна и безпристрастна оценка на начина, по който се извършва прилагането на политиките на ЕС в сферата на свободата, сигурността и правосъдието. В този дух е създаден специален механизъм за оценка и надзор, който да гарантира прилагането на практика на достиженията на правото на Шенген (*Schengen acquis*) съгласно основните принципи и правни норми, както и да поддържа доверието между държавите членки, част от Шенгенското пространство. Неговата ефективност се гарантира не само с факта на оценката, но и с последващия надзор и спазването на направените препоръки.

Основната цел на оценките по Шенген е, на първо място, проверка на прилагането на достиженията на правото на Шенген и, на второ – дали са спазени условията за прилагане на всички релевантни аспекти, в това число в областта на външните граници, визовата политика, Шенгенската информационна система, защитата на данните, полицейското сътрудничество, съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и отсъствието на граничен контрол на вътрешните граници. Всяка една оценка по

Шенген приключва с проект на доклад, съдържащ информация, предоставена в рамките на мисията, както и заключения и препоръки на проверяващия екип.

Продължаваща практика е и участието на представители на КЗЛД в мисиите за оценка по Шенген в областта на защита на данните на други държави членки. През 2020 г. представител на институцията ръководи мисията по оценка на Шенген на Кралство Белгия. Допълнително предизвикателство пред екипа е фактът, че поради пандемията от *COVID-19* през изминалата година оценките се извършват онлайн. Оценката на Шенген на Белгия е третата след Германия и Австрия, по отношение на която е приложен този нов модел.

3. Водещи/съвместни надзорни органи.

През отчетния период КЗЛД продължава своята дейност, произтичаща от чл. 46, пар. 2, б. „б“ от ОРЗД, като участва в процедурата за разглеждане на задължителни фирмени правила, предоставени за оценка от компании с мултинационален характер, и одобрява водещите надзорни органи по 5 процедури, като по-голямата част от компаниите, искащи да бъде извършена преценка на фирмените правила, се занимават с предоставяне на софтуерни или облачни услуги.

VIII. ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ

1. *T4DATA: Training Data Protection Authorities and Data Protection Officers.*

В началото на 2017 г. съвместно с органите по защита на данните на Италия, Испания, Полша и Хърватия е подадено проектно предложение със заглавие *T4DATA: Training Data Protection Authorities and Data Protection Officers* по програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. Водещ партньор на проектния консорциум е италианската фондация *Lelio e Lisli Basso – Onlus*. Стойността на проекта е 1 101 339,71 лв. (563 106,05 евро). Проектното предложение е одобрено и предложено за финансиране в средата на 2017 г.

Целта на проекта е да осигури подкрепа за предоставяното от страна на надзорните органи за защита на данните обучение за настоящи и бъдещи длъжностни лица по защита на данните в публичните органи. Обучението е свързано с практическото приложение и тълкуване на Регламент (ЕС) 2016/679. Проектът обединява богат експертен опит от 5 държави – членки на ЕС. Проектът ще подкрепи органите за защита на личните данни при тълкуването и прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на изискванията за отчетност, приложими към публичните органи и институции, както и в случаите на задължително определяне на длъжностни лица по защита на данните.

През отчетния период е завършило изпълнението на проектните дейности, а Европейската комисия е одобрила подготовения и предоставен за оценка окончателен отчет за изпълнението на проекта.

2. „Осигуряване на най-висока степен на защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни чрез иновативни инструменти за малки и средни предприятия и граждани – *SMEDATA*“.

В края на 2017 г. в партньорство със Съюза на юристите в България и „Апис Европа“ КЗЛД започва подготовка на проектно предложение, финансирано по поканата за набиране на проектни предложения – „Осигуряване на най-високо ниво на защита на неприкосновеността и личните данни“ (*Ensure the highest level of protection of privacy and personal data*), на програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. В самото начало на 2018 г. КЗЛД, като водещ партньор и кандидатстваща организация, подава проектно предложение, обединяващо усилията на български и италиански

партньори. Сред тях освен вече споменатите са ЕУ – България, Италианският орган по защита на данните, университетът *Roma Tre* и Европейската асоциация на жените юристи – клон България.

Проектът цели предоставянето на практически инструментариум на малките и средните предприятия в постигането на съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679. След реализирането на дейностите по проекта МСП ще разполагат с интегрирани дигитални решения за достъп до богата база данни с практика както на националните надзорни органи, така и на съда на национално и европейско ниво, достъпни чрез мобилно приложение и самообучаващ се алгоритъм. Административните процедури по подписване на договора за финансова помощ са завършени в началото на декември 2018 г., което дава възможност фактическото изпълнение на проекта с наименование „Осигуряване на най-висока степен на защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни чрез иновативни инструменти за малки и средни предприятия и граждани – *SMEDATA*“ да започне още от края на 2018 г.

Независимо от трудностите, свързани с разпространението на *COVID-19*, през отчетния период са осъществени планираните за реализиране през втората година от проектното изпълнение дейности. В рамките на проекта *SMEDATA* са проведени четири двудневни събития – „Обучения за обучители“, насочени към специалисти в областта на личните данни, като две от обученията се провеждат в Италия и две – в България. С оглед спазване на противоепидемичните мерки събитията в България са реализирани изцяло онлайн в началото на ноември 2020 г. Участниците са запознати с най-новите тенденции в областта на защитата на личните данни и практиките на европейските надзорни органи и съдилища. Учебните материали са достъпни на интернет страницата на проекта. В четирите събития в България и Италия се включват 1865 участници.

На 28 октомври 2020 г. е проведена заключителната международна конференция по проекта *SMEDATA*. На събитието, проведено в онлайн формат, е направен преглед на резултатите от извършените дейности в рамките на проекта, целящи повишаване на осведомеността по въпросите на защитата на личните данни сред представителите на малките и средните предприятия. Конференцията е разделена на четири панела, посветени на различни теми, свързани с обработването и защитата на личните данни:

– Опитът на проекта *SMEDATA*: резултати от дейностите за повишаване на осведомеността и мултиплициращите обучения по ОРЗД за МСП;

– Обработването на лични данни от МСП в съчетание с изискванията, наложени от разпространението на *COVID-19*;

– Добрите практики за правилното обработване на лични данни от МСП;

– Псевдонимизация, сигурност и нарушения на сигурността на личните данни.

Повече от 280 представители на малки и средни предприятия и специалисти в областта на защитата на личните данни от Италия, България и други държави – членки на Европейския съюз, се включват в заключителната конференция.

В рамките на проекта е разработен и инструмент за самооценка на малки и средни предприятия. Това е интернет базиран софтуер, който дава възможност на представители на малките и средните предприятия да оценят своята готовност, както и съответствието на процесите си по обработване на лични данни с разпоредбите на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД).

През отчетния период усилията по изпълнение на проектните дейности получават своето признание. На официална церемония на 25 февруари 2020 г. са отличени победителите в отделните категории от конкурса „Наградите на БАИТ” за 2019 г., организиран от Българската асоциация по информационни технологии. В категорията „Публична администрация” наградата е получена от КЗЛД за мобилното приложение „*GDPR* в твоя джоб”. Тези годишни награди са замислени като отдаване на дължимото на всички личности, институции и организации, които със своя професионализъм, иновативност и активна гражданска позиция дават приноса си в развитието на информационните и комуникационните технологии.

Общият разходван бюджет по проекта е 967 501,52 лв. (494 675,67 евро), като изпълнението на проектните дейности е завършило в съответствие с предварително планирания срок – 30 ноември 2020 г.

3. AI-Trans: Increasing AI Transparency Through Digital Alternative Learning of Privacy Training.

По инициатива на КЗЛД в началото на 2019 г. е подготвено и подадено проектно предложение с наименование *AI-Trans: Increasing AI Transparency Through Digital Alternative Learning of Privacy Training* по програма „Еразъм +“. Предложението е одобрено за финансиране през юли 2019 г.

Одобреният проект има за цел да създаде иновативно обучително съдържание въз основа на вече създадено устойчиво и дългосрочно стратегическо партньорство между национални надзорни органи, академични среди и организации на гражданското общество. Той осигурява знания и развитие на уменията, свързани с поверителността и защитата на личните данни във връзка с новите технологии, и по-специално, с изкуствения интелект (AI) и интернет на свързаните устройства (IoT). Проектът е пръв по рода си, обединяващ национални органи по защита на данните, университети и организация на гражданското общество от 4 държави – Италия, Полша, България и Молдова.

AI-Trans е междусекторен проект, насочен към хоризонтална политика на защитата на личните данни. Изкуственият интелект, интернет на свързаните устройства, „умните“ домашните приспособления не са научна фантастика, те присъстват в ежедневието не само у дома, но и на работното място. За тяхното управление и използване се изискват нови умения, способности и знания. Обща цел на *AI-Trans* е насърчаване на иновативното образование и информираност в областта на съвременните високотехнологични предизвикателства чрез обучение за защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот. Конкретните цели на проекта са:

– Подпомагане на устойчивото стратегическо партньорство между органите за защита на данните, академичните среди и неправителствения сектор в ЕС в областта на AI и IoT чрез обучение за защита на данните и разяснения за защитата на неприкосновеността на личния живот;

– Разработване на удобно за потребителите иновативно съдържание за обучение в областта на AI и IoT чрез обучение за защита на данните и разяснения за защитата на неприкосновеността на личния живот.

В рамките на 2020 г. се разработват интелектуалните продукти по проекта. Бюджетът на проекта е 226 197,61 лв. (115 653 евро), а продължителността на изпълнение на проектните дейности е 21 месеца до края на май 2021 г.

4. Подготовка на проектни предложения през 2020 г.

В допълнение през отчетния период са подготвени 7 проектни предложения по различни програми на Европейския съюз, чието кандидатстване се осъществява през второто, третото и четвъртото тримесечие на 2020 г. Сред изцяло разработените от администрацията на КЗЛД е и проектно предложение с наименование *SMEDATA II* –

Ensuring the Highest Degree of Privacy and Personal Data Protection through Innovative Tools for SMEs and Citizens. Проектният формуляр за кандидатстване е подготвен в края на първото тримесечие и успешно подаден през април 2020 г. В средата на годината получава одобрение за финансиране със средства по програма „Права, равенство, гражданство 2014 – 2020“ на Европейския съюз.

Проектът *SMEDATA II* цели осигуряването на ефективното прилагане на ОРЗД чрез информираност, мултиплициращо обучение и изграждане на устойчив капацитет в малките и средните предприятия. Сред планираните дейности са организирането на серия от събития за повишаване на осведомеността и обучение в България и Италия, надграждане на мобилното приложение „*GDPR* в твоя джоб“ – актуализиране на текущото правно съдържание, допълването му с актуална информация за националното законодателство на Франция и Германия, както и добавянето на две допълнителни езикови версии: на немски и френски език. Всички проектни дейности са разработени, за да разпространяват не само информация за целите и резултатите от проекта, но също така и новости в областта на защитата на личните данни от значение за МСП.

Административните процедури относно подписването на споразумението за финансиране на Европейската комисия са осъществени през отчетния период, като дейностите по проекта започват да се изпълняват от началото на 2021 г. Общият бюджет на проекта е 423 055,38 лв. (216 304,78 евро), като е предвидено изпълнението му да приключи в края на юни 2022 г.

IX. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗЕС

1. Статистика и анализ на исканията за достъп до трафични данни.

КЗЛД е надзорен орган във връзка с разпоредбите на Закона за електронните съобщения относно задържането и достъпа до трафични данни. В изпълнение на разпоредбите на чл. 261 а, ал. 5 от ЗЕС КЗЛД ежегодно до 31 май предоставя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни за предходната година от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

Въз основа на предоставената през 2020 г. информация от 99 предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, могат да бъдат обобщени следните статистически данни за 2019 г.:

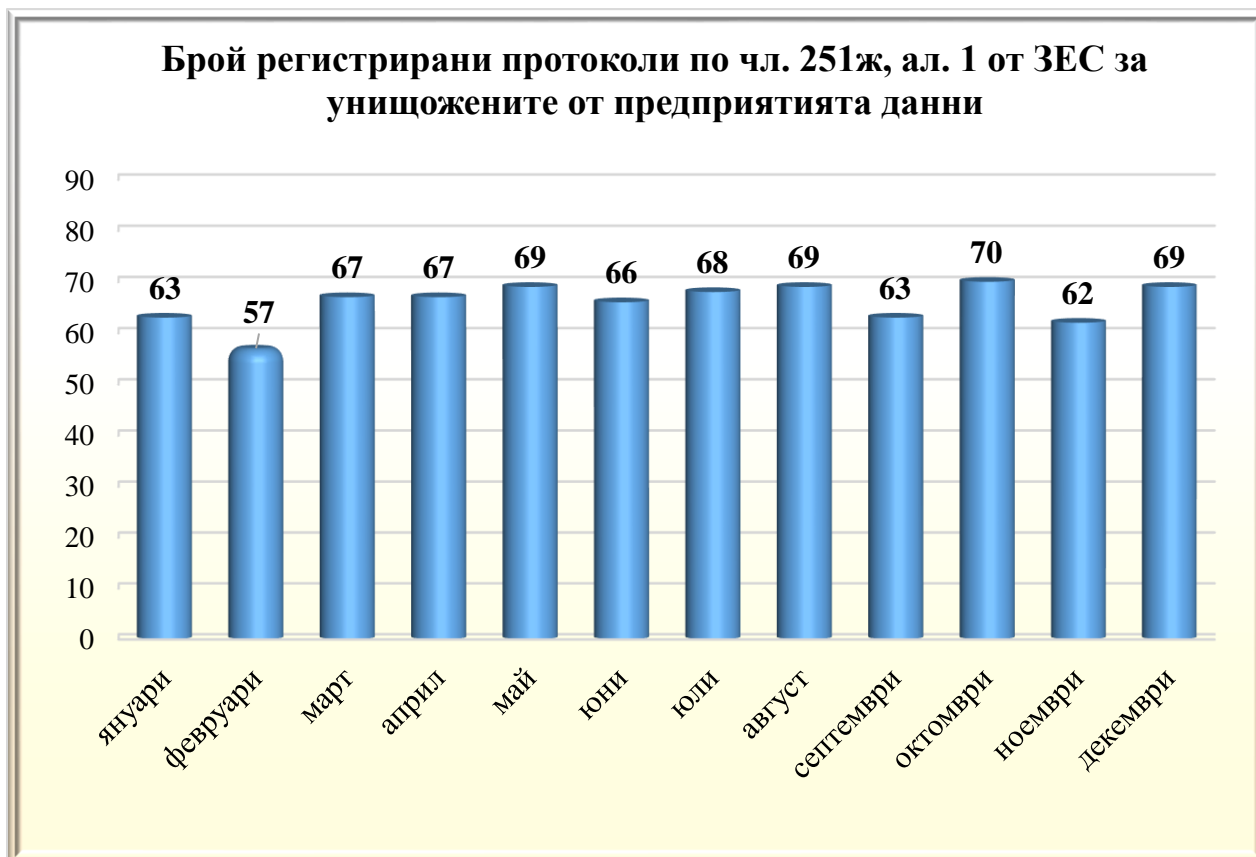
- Общият брой на исканията за достъп до трафични данни е 47 844.
- Случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 250б, ал. 1 и чл. 250в, ал. 4 от ЗЕС, са общо 47 553.
- Времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните, е основно до 3 (три) месеца – в 64% от случаите (Фиг. 12).
- Случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 291.

Фиг. 12

2. Статистика на получените протоколи за унищожени графични данни.

В изпълнение на задълженията си по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС КЗЛД поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол. Статистическата информация относно получените през отчетната година протоколи е представена на фиг. 13.

Фиг. 13

Броят на предприятията, които изпълняват задължението си за ежемесечно предоставяне на протоколи по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни през отчетната година, средно е 65 на месец.

Х. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПОЛИТИКИ ЗА ПУБЛИЧНОСТ И ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФОРМИРАНост И РАЗБИРАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, ПРАВИЛАТА, ГАРАНЦИИТЕ И ПРАВАТА, СВЪРЗАНИ С ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

1. Сътрудничество с държавни органи и неправителствени организации.

Традиционно експерти от КЗЛД вземат участие в редица работни групи, подпомагащи Съвета по Европейски въпроси към Министерския съвет. И през 2020 г. служителите на Комисията съдействат и подпомагат работата на Работна група №3 „Право на установяване и свободно предоставяне на услуги“, Работна група №17 „Телекомуникации и информационни технологии“, Работна група №23 „Сътрудничество в областта на вътрешните работи“, Работна група №33 „Сътрудничество в областта на правосъдието“, както и Междуведомствена работна група за въвеждане на Директива 2019/1937/ЕС за защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза, и др.

Като изключително ползотворно може да бъде определено сътрудничеството между КЗЛД и Инспектората към Висшия съдебен съвет. То се развива както текущо по линия на провеждането на надзорната дейност в областта на защитата на личните данни (КЗЛД е общ надзорен орган, а ИВСС осъществява специализиран надзор върху обработването на лични данни от съдилищата, прокуратурата и следствените органи при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт), така и по конкретни поводи като напр. съвместното им участие в работата на работни групи и комитети към ЕС. През отчетната 2020 г. представители на двете институции стартират участието си в създадения в края на 2019 г. Комитет за координиран надзор (ККН) към ЕКЗД. Комитетът представлява работен формат (група), в който участват представители на националните надзорни органи и на Европейския надзорен орган по защита на данните. Създаден е към Европейския комитет по защита на данните за осигуряване на координиран надзор на мащабни информационни системи и на органи, служби и агенции на Съюза в съответствие с чл. 62 от Регламент (ЕС) 2018/1725. По правило всяка държава членка излъчва един представител за участие в работата на Комитета. В държавите, в които има повече от един надзорен орган по защита на данните, участието става посредством т.нар. „съвместно представителство“ с право на един глас. През отчетния период представителите на КЗЛД и ИВСС са гласували координирана позиция по проекта на работна програма на ККН, доколкото това е въпрос, който е основополагащ за бъдещата дейност на Комитета и засяга представителството на двете институции в неговата работа. При разглеждането на

други въпроси, респ. упражняването на глас, участниците от българска страна са ангажирали експертни позиции в рамките на материалната компетентност на съответния орган, който ги е излъчил за участие в работата на ККН.

През 2020 г. представител на КЗЛД взема участие в експертна работна група, имаща за цел да подпомогне създаването на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, процедури и услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми съгласно Регламент (ЕС) 2018/1724. Съгласно залегналите в този Регламент основни принципи държавите членки следва да осигурят на гражданите и предприятията лесен достъп до информация, процедури и услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми, за да упражняват своите права в рамките на вътрешния пазар. Една от основните цели на платформата е тя да допринесе за по-голямата прозрачност на правилата и разпоредбите, свързани с различните събития от стопански и житейски характер, в области като пътуване, пенсиониране, образование, заетост, здравеопазване, права на потребителите и на семействата. Освен това тя следва да спомогне за повишаване доверието на потребителите, да разреши проблема с непознаването на правилата за защита на потребителите и на правилата на вътрешния пазар и да намали разходите на предприятията за постигането на съответствие.

Платформата следва да улеснява взаимодействията между гражданите и предприятията, от една страна, и компетентните органи, от друга страна, чрез предоставянето на достъп до онлайн решения, улесняващи ежедневните дейности на гражданите и предприятията и свеждащи до минимум срещнатите пречки на вътрешния пазар. Съобразно националното законодателство изпълнението на Регламента попада в обхвата на компетентността на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ (ДАЕУ), като с Решение на Министерския съвет №705/28.11.2019 г. той е определен за национален координатор на Република България по смисъла на Регламента. Сътрудничеството с ДАЕУ в този контекст продължава.

При спазване на списъка на областите на информация от значение за гражданите и предприятията при упражняване на техните права във връзка с вътрешния пазар, посочени в Приложение I на Регламента, през 2020 г. са изготвени насоки, които покриват двете точки в области „Защита на личните данни“ и „Започване, извършване и приключване на стопанска дейност“, за които КЗЛД е предоставила информация, а именно:

– Упражняване на правата на субектите на данни във връзка със защитата на личните данни;

– Правила и задължения във връзка с обработването на лични данни.

На 17 декември 2020 г. член на КЗЛД участва в дигиталния форум „Отворен диалог за отворени данни“, организиран от Държавна агенция „Електронно управление“. В партньорство с представители на ДАЕУ, дирекция „Модернизация на администрацията“ към МС и Института по публична администрация (ИПА) са разгледани съвременните тенденции в защитата на личните данни и отворените данни като предизвикателство пред публичния сектор.

Продължава регулярното взаимодействие с Министерството на правосъдието. През отчетния период КЗЛД съгласува Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, отчитайки аспектите на защитата на личните данни в процеса по удостоверяване на съдебния статус на гражданите.

КЗЛД съгласува и Делегиран регламент на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета по отношение на категориите лични данни с оперативно значение и категориите субекти на данни, чиито лични данни с оперативно значение могат да се обработват от Европейската прокуратура в индекса на делата.

Традиционно засиленото сътрудничество на КЗЛД с Министерството на вътрешните работи по въпроси от областта на защитата на личните данни намира проявление и през 2020 г. В контекста на извънредната епидемична обстановка и във връзка с предприетата от МВР мярка за събиране на декларации от граждани, преминаващи през КПП в областните градове на страната, на 25 март 2020 г. КЗЛД публикува официално съобщение на сайта си, касаещо законосъобразността на наложената извънредна мярка. В изпълнените на надзорните си функции и вземайки предвид добрите междуинституционални отношения с МВР, КЗЛД препоръча на Министерството да публикува съобщение, отчитайки необходимостта от информиране на обществеността за конкретно предприетите мерки за защита на данните. С оглед спазване прогласения в чл. 5, пар. 1, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679 принцип за прозрачност чрез публикуването на подобно съобщение се отговаря на очакванията на обществеността за добросъвестното и законосъобразно обработване на личните данни в съответствие с приложимото законодателство, като същевременно се потвърждава надеждността на предприетите от органите на МВР действия.

В духа на сътрудничеството през годината КЗЛД разглежда голям обем от въпроси, свързани със защитата на личните данни, възникнали в хода на интензивната работа на МВР, някои от които:

- Съгласуване на Проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на вътрешните работи на Република България и Министерството на вътрешните работи на Италианската република за засилване на сигурността в туристическите райони като основа за водене на преговори.

- Съгласуване на Проекта на Споразумение между Кабинета на министрите на Украйна и правителството на Република България за сътрудничество в борбата с престъпността, предложено от украинска страна.

- Коментари по Предложението за Регламент на Европейския парламент и Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1862 относно създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси във връзка с въвеждането на сигнали от Европол.

- Коментари, позиции и попълнени въпросници във връзка с Доклада на ЕК до Съвета на ЕС и Европейския парламент относно функционирането на Механизма за оценка по Шенген.

- Становище, изразено относно прилагането на член 37б, ал. 2 от Закона за защита на личните данни.

- Становище по въпроси за прилагането на чл. 26 от Регламент (ЕС) 2016/679 при сключване на Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между Министерството на вътрешните работи, Агенцията за социално подпомагане и Агенцията по заетостта.

- Коментари по предложението на Обединеното кралство за присъединяване на България към проекта на международното изявление относно използването на технологията на криптиране на съобщения в мрежите за споделяне в областта на правоприлагането.

- Съгласуване комплект документи относно проект за Решение на МС за одобряване на проект на Протокол за изменение на Споразумението между страните по Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа (PCC SSE) за автоматизиран обмен на ДНК данни, дактилоскопични данни и данни за регистрация на

моторни превозни средства, подписано на 13 септември 2018 г. във Виена, като основа за водене на преговори.

Важен партньор на Комисията през отчетния период остава Министерството на образованието и науката (МОН). Традиционно във фокуса на сътрудничеството между двете институции са децата като уязвима категория субекти на данни. По повод запитване от Българската асоциация на частните училища през 2020 г. КЗЛД изпраща писмо до МОН, с което дава разяснения, че съгласно действащото законодателство за защита на личните данни частните училища, като администратори на лични данни, не попадат в хипотезата на чл. 37, пар. 1, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679, предвиждаща задължително определяне на длъжностно лице по защита на данните (ДЛЗД), тъй като същите нямат качеството на „публичен орган“, което е легално дефинирано в §1, т. 17 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД. Доколкото дейността на частните училища, като частноправни субекти, не е свързана с разходване основно на публични средства, за тях не е налице задължение за определяне на ДЛЗД. Това обаче не изключва възможността, при желание и възможност, те да определят такова лице по тяхна преценка, тъй като основната цел на фигурата на ДЛЗД е да осигури допълнителни гаранции на администраторите по отношение на процесите, свързани с обработването и защитата на личните данни.

През 2020 г. служител на КЗЛД е определен за член на Междусекторния съвет по проекта на Държавната агенция за закрила на децата „Координиран отговор към насилието и пренебрегването на деца чрез минимална база от данни – от планирането към практиката“ (*Coordinated Response to Child Abuse and Neglect via a Minimum Data Set: from planning to practice 'CAN-MDS II'*) към Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“ по работна програма „Права, равенство и гражданство“. Общите цели на проекта са тестване на система *CAN-MDS*, разработена в рамките на приключилата първа фаза на същия проект, на национално и местно ниво и провеждане на обучения и осигуряването на обучителни материали за укрепване капацитета на специалистите, работещи с деца, за които е установено, че са negliжирани или има сигнали за злоупотреба. Въвеждането на системата ще подкрепи и **изпълнението на международните ни ангажменти** за изпълнение и отчитане на напредъка по премахване на насилието над деца. По някои въпроси, свързани с обработването на лични данни по проекта, е подготвено и становище на КЗЛД.

На 27 – 28 февруари 2020 г. представител на КЗЛД участва в международната конференция *ITU Regional Cybersecurity Forum for Europe and CIS* в гр. София, организирана в сътрудничество между Министерството на транспорта, информационните

технологии и съобщенията и Държавна агенция „Електронно управление“. Форумът е организиран в рамките на инициативата на Международния съюз по далекосъобщения (ITU) за Европа във връзка с повишаване на доверието и увереността на ЕК за регионалните европейски инициативи за използване на ИКТ и Регионалната инициатива на ITU за Организацията на независимите държави относно развитието и регулирането на инфраструктурата за информационна комуникация.

2. Междуинституционално сътрудничество.

Защитата на правата и интересите на участниците в образователния процес винаги е била от съществено значение за Комисията за защита на личните данни. През изминалата година възниква казус, който ангажира взаимодействието на КЗЛД с традиционно добри партньори в публичната сфера като МОН, ДАЕУ и КЗК. Още в края на 2019 г. започва да се наблюдава нарастване броя на определен тип запитвания от училища, училищни сдружения, директори, длъжностни лица по защита на данните, в сферата на образованието, както и адвокати, защитаващи правата на директорите в същата сфера. Всички те са получавали писма по електронната поща с отправяне на некоректни, въвеждащи в заблуда и очевидно користо насочени оферти от организации, които системно предлагат на образователните институции (училища и детски градини) своите „услуги“ в областта на защитата на личните данни и информационната сигурност. Някои от писмата включват и предупреждения относно санкционните правомощия на КЗЛД. Чрез въпросните оферти се цели „убеждаването“ на адресатите им за техни задължения, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД, включително чрез становища на КЗЛД, изразени по други казуси и при действието на вече отменена правна рамка. С оглед многобройните запитвания, включително по телефона за консултации, КЗЛД прави преценка, че следва да се свърже с компетентните институции в лицето на МОН и ДАЕУ и да постави на тяхното внимание въпроса, който надхвърля границите на нейната компетентност. След проведени срещи и разменена кореспонденция, както и получените допълнителни разяснения и становища, КЗЛД е счела за необходимо да сезира Комисията за защита на конкуренцията за предприемане на действия по компетентност. Междуинституционалното взаимодействие по този въпрос продължава.

През отчетния период представител на КЗЛД се включва в инициатива на Българската финтех асоциация, която съвместно с Европейската комисия организира публична дискусия по повод новата Европейска стратегия по дигитални финанси на ЕС/*Fintech Action Plan*. Онлайн събитието с наименование *Digital Finance Outreach 2020*, проведено на 16 юни 2020 г., събира на едно място представители на публичния и частния

сектор на финтех обществото в България, сред които представители на Министерството на финансите, БНБ, КФН, Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Целта на това събиране е да се даде възможност за среща на ключови заинтересовани страни, които да споделят своята гледна точка относно развитието и бъдещето на дигиталните финанси.

В самия край на календарната година, на 29 декември 2020 г., е проведено последното заседание на Обществения съвет към Националния център за безопасен интернет. Чрез активното си участие в дейностите на съвета КЗЛД допринася за осъществяване целите на Националния център за безопасен интернет в допълнение към Експертната група за по-безопасен интернет за деца (*Safer Internet for Children Expert Group*) към Генерална дирекция „Съобщителни мрежи, технологии и съдържание“ към ЕК. Целите на Центъра се припокриват с целите по прилагане на активен подход от страна на КЗЛД във връзка с повишаване безопасността, сигурността, неприкосновеността на личния живот в онлайн и офлайн среда, насочен към децата.

Посредством подготовката на проектни предложения и изпълнението на одобрени за финансиране проекти през 2020 г. КЗЛД реализира партньорски отношения по линия на проектната дейност с държавни институции и сродни органи, частни организации, неправителствения сектор и академичните среди от България, Германия, Гърция, Дания, Италия, Литва, Молдова, Нидерландия, Полша, Португалия, Сърбия, Турция и Хърватия.

3. Провеждане на информационно-разяснителна кампания на КЗЛД по правната рамка за защита на данните:

3.1. Обучителни инициативи.

В отговор на получена покана от страна на изпълнителния директор на Националната асоциация на председателите на общинските съвети в Република България за участие в организирания обучителен семинар на организацията представители на КЗЛД вземат участие в семинар на 8 и 9 септември 2020 г. Експертите от КЗЛД запознават присъстващите с най-важните аспекти по отношение на защитата на личните данни, като дават разяснения и относно практическото приложение на правните норми. Поради установената на срещата необходимост от допълнителни обучения се планират и следващи срещи, които на този етап са отложени с оглед нестабилната епидемична обстановка в страната. Подобни семинари и обучения традиционно представляват интерес за публичния сектор, особено когато са насочени към администратори, които разполагат с

по-малко ресурси да приведат дейността си в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.

3.2. Студентски конкурс за есе.

В началото на отчетния период по случай Деня за защита на личните данни – 28 януари, КЗЛД обявява студентски конкурс за есе на тема „Новите технологии и защита на личните данни – законодателство и практическо приложение“. Целта на инициативата е приобщаване на младите хора към търсенето на решения на предизвикателствата пред защитата на личните данни в контекста на дигитализацията и глобализацията, обхващащи всички сфери на живота. Първият етап на конкурса е приключил на 15 юни 2020 г. След оценяване от конкурсна комисия на получените есета до втория етап на конкурса са допуснати 5 кандидати. Всеки от тях защитава своите идеи пред конкурсната комисия в рамките на 10 минути с предварително създадена презентация и изложение.

3.3. Денят за защита на личните данни.

Сред основните задачи на КЗЛД са да насърчава осведомеността и да формира на национално ниво ценностите на гражданите в областта на защитата на личните данни. Затова по повод Деня за защита на данните през 2020 г. Комисията издава информационна брошура относно правните основания за законосъобразно обработване на лични данни. Тя има за цел да подпомогне практическото прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679, няма задължителен характер и отразява обработването на лични данни в общия случай, но не и обработването на специални категории лични данни. Брошурата е достъпна в хартиен и електронен вариант. По повод на Деня за защита на личните данни е представено и мобилното приложение „*GDPR* в твоя джоб”.

3.4. Проведена анкета ДЗЛД в публичния сектор.

На 28 януари 2020 г., в Деня за защита на личните данни, КЗЛД стартира проучване под формата на анонимна онлайн анкета, насочена към длъжностните лица по защита на данните в публичния сектор. Анализът на резултатите е изготвен и представен по повод 2-рата годишнина от прилагането на Общия регламент относно защитата на данните. Целта на проучването е да обобщи опита, позицията и изпълнението на функциите на ДЗЛД в публичния сектор. В проучването участват 166 длъжностни лица, като те представляват

около 11% от 1500 администратори от публичния сектор, които са подали уведомление в КЗЛД за определено ДЛЗД.

В обобщение от отговорите се налага един основен извод: ДЛЗД масово смесват задълженията на администратора със своите собствени. Въпреки високата самооценка за познания и подготовка очакват организирани обучения. Създава се впечатление, че не търсят активно информация, като поставят акцент върху ролята на надзорния орган в информирането им. Същевременно явно се приема, че КЗЛД ще може да предложи „бланкетни“ обучения и решения с предварително изготвена документация и решени казуси за всички публични органи, от което следва, че не се отчита секторната специфика. Събраната и анализирана информация е основа за планиране на бъдещите превантивни и образователни дейности на КЗЛД.

4. Утвърждаване на фигурата на ДЛЗД.

4.1. Получени уведомления за определяне на ДЛЗД – статистика и анализ.

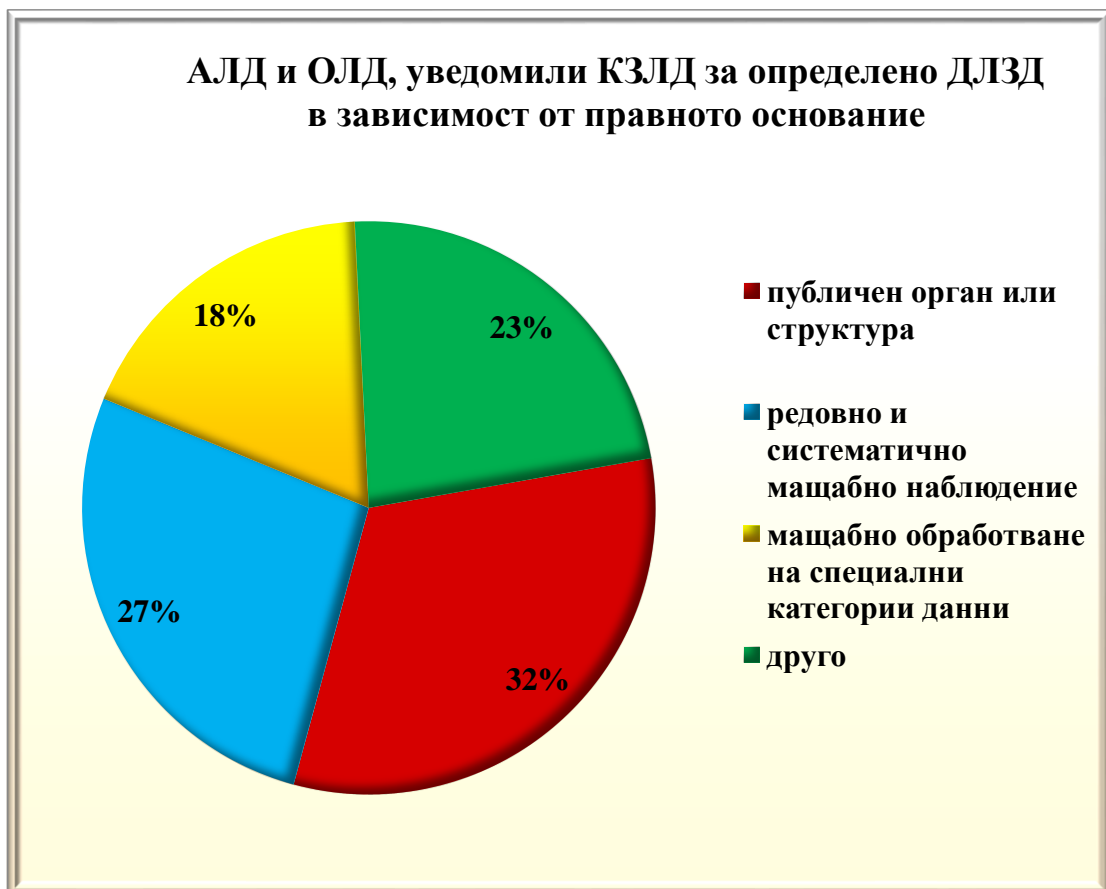
Длъжностното лице по защита на данните (ДЛЗД) е нова фигура съгласно Регламент (ЕС) 2016/679. На основание чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679 АЛД и ОЛД определят ДЛЗД, публикуват данните за контакт с длъжностното лице и ги съобщават на надзорния орган.

С прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 АЛД и ОЛД са задължени да определят ДЛЗД при всички случаи, когато:

- обработването се извършва от публичен орган или структура, освен когато става въпрос за съдилища при изпълнение на съдебните им функции (236 от общо подадени уведомления за отчетния период);
- основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в операции по обработване, които поради своето естество, обхват и/или цели изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни (198 от общо подадени уведомления за календарната година);
- основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в мащабно обработване на специалните категории данни съгласно чл. 9 и на лични данни, свързани с присъди и нарушения, по чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679 (133 от общо подадени уведомления за календарната година).

Извън гореизброените хипотези, при които определянето на ДЛЗД е задължително, всеки АДД или ОЛД може по своя преценка да определи такъв служител. От тази възможност са се възползвали 169 от администраторите, подали уведомления за определяне на ДЛЗД през 2020 г.

През отчетния период 736 АДД и ОЛД са подали уведомления до КЗЛД за определено ДЛЗД, независимо от правното основание по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679 (Фиг. 14), с което общият брой на подадените уведомления е 5480.

Фиг. 14

Във връзка с установени нередности при подаването на уведомления на заседание от 4.11.2020 г. Комисията за защита на личните данни приема „Указания относно изпълнението на задължението на администраторите и обработващите лични данни за уведомяване на КЗЛД при определяне на длъжностно лице по защита на данните (чл. 37, пар. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с чл. 25б и чл. 15, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД)“.

В тях са изложени аргументи, с които не се изключва възможността юридически лица или други организации да предоставят услуги, свързани с функциите на ДЛЗД. В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД обаче същите са длъжни да определят конкретно физическо лице, което да изпълнява задачите на ДЗЛД по отношение на конкретен администратор или обработващ данни.

Също така е обърнато внимание на изискването на Регламента ДЛЗД да е лице, различно от администратора/обработващия, както и от лицата, които определят целите и средствата за обработването на лични данни при съответния администратор/обработващ.

Пълният текст на указанията е публикуван на сайта на КЗЛД в рубриката „Длъжностно лице по защита на данните“.

Прави впечатление също така, че част от администраторите подхождат схематично към прилагането на Регламента и бъркат уведомлението за определено ДЗЛД със стария и отменен режим на регистрацията като администратори на лични данни.

4.2. Необходимост от промяна във възприемането на длъжностното лице по защита на данните.

Анализирайки практиката на КЗЛД при произнасяне по жалби и сигнали през 2020 г., прави впечатление, че в мнозинството от случаите АДД не са се обръщали активно към своите ДЛЗД (още повече когато са задължени нормативно да имат определени такива) или поне не са приложили становища от същите в производствата пред Комисията. Ролята на ДЛЗД е от изключително значение за правилното разбиране, а оттам и прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД от АДД/ОЛД и нейното подценяване е сериозен пропуск от страна на последните в това отношение. Самата фигура на ДЛЗД е съществен елемент в правната рамка за защита на личните данни и правилното функциониране на едно ДЛЗД е сигурен знак за ефективното разбиране и прилагане на Регламента от АДД/ОЛД.

В този смисъл налагането на фигурата на ДЛЗД като сериозен и принципен елемент от правилното и законосъобразно функциониране на един АДД/ОЛД е важен елемент при изпълнението на задължението за доказване и отчетност на АДД/ОЛД пред КЗЛД съгласно чл. 5, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679. Институционалната и морална подкрепа, която всеки АДД/ОЛД може да окаже за повишаване авторитета и значението на ДЛЗД в своята структура, ще затвърди професионалната репутация на ДЛЗД и ще мотивира служителите на всеки АДД/ОЛД да променят отношението и практиката си по

неглижиране на функциите на този служител, както и по отношение на работа им по въпросите, свързани със защитата на личните данни в ежедневната им дейност.

4.3. Информационна система „Публичен регистър на АЛД/ОЛД, определили ДЛЗД“ – представяне на структурата и възможностите за получаване на информация и подаване на уведомление за определяне на ДЛЗД.

Изискванията на Общия регламент и промените в националното законодателство налагат Комисията за защита на личните данни, в качеството ѝ на постоянно действащ национален надзорен орган в областта на защита на личните данни, да изгради и да поддържа нови регистри, по-голямата част от които са публични.

В КЗЛД е изградена **Специализирана автоматизирана информационна система (САИС)** за поддържане на регистрите в КЗЛД. САИС е уеб базирана през сайта на КЗЛД и може да се достъпва чрез произволно избран браузер, като влизането в нея се извършва по два начина: чрез професионален електронен подпис, когато се извършва регистрация на уведомление чрез САИС, и за потребители без професионален подпис, за които е достъпно извършването на справка в регистрите. Вътрешните потребители (служители на КЗЛД) се инициализират с потребителско име и парола.

Данните в Регистъра на администраторите и обработващите лични данни, които са определили длъжностни лица, се набират от подадените уведомления чрез попълване на утвърдения образец на уведомление, публикуван на сайта на КЗЛД и подаден по един от следните начини:

– Чрез автоматизираната информационна система на КЗЛД (бутон „Вход“). За целта АЛД/ОЛД трябва да разполага с квалифициран електронен подпис, с който се идентифицира в системата и получава достъп за извършване на необходимите операции: въвеждане, коригиране или изтриване на данните от уведомлението.

– На имейла на КЗЛД – *kzld@cpdp.bg*. В този случай уведомлението трябва да бъде попълнено и съответният електронен файл да бъде подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП).

– Чрез Системата за сигурно електронно връчване, поддържана от Държавна агенция „Електронно управление“. В този случай уведомлението трябва да бъде попълнено и съответният електронен файл да бъде изпратен чрез тази система.

– Лично в деловодството на КЗЛД или по пощата на адрес: гр. София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” №2, Комисия за защита на личните данни. В този случай се подава попълнено, подписано и подпечатано уведомление на хартиен носител. В образеца се нанасят данните на АЛД/ОЛД в посочените полета и информацията на ДЛЗД, а така също необходимите данни за контакт с ДЗЛД. Публичната част е видима за всички потребители.

5. Медийна политика и отразяване на събития, свързани с дейността на КЗЛД.

През 2020 г. Комисията за защита на личните данни продължава своята последователна политика по развитие и устойчива позитивна институционална публичност, на прозрачност и откритост при осъществяването на своята дейност, на ползотворно партньорство и взаимодействие с други държавни органи, с представители на гражданското общество и със средствата за масова комуникация.

И тази година Комисията за защита на личните данни за 14-и пореден път отбеляза 28 януари – Деня за защита на личните данни. Основната цел на това честване са повишаване на информираността и насърчаване на инициативите и добрите практики за разбиране правата, правилата, рисковете и гаранциите, свързани с обработването и защитата на личните данни.

На тази дата през 1981 г. европейските държави, които споделят формулираните от Съвета на Европа основни принципи за защита на човешките права, получават възможност да се присъединят към Конвенция №108 на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни. Конвенцията е първият международен акт за защита на личните данни на физическите лица и въвежда правните принципи и норми, възприети и прилагани и към днешна дата от ЕС и държавите членки.

През 2018 г. Конвенция 108 е модернизирана с оглед развитието на информационните и комуникационните технологии и предизвикателства, които възникват пред неприкосновеността.

По повод празника Комисията за защита на личните данни организира и реализира поредица от събития и мероприятия в интерес на гражданите и бизнеса. В зала „Заседателна” на КЗЛД се провежда традиционната „Приемна за администратори на лични данни и граждани”, в която експерти от администрацията приемат граждани, администратори на лични данни и длъжностни лица по защита на данните и отговарят на

въпросите им, свързани както с прилагането на Закона за защита на личните данни, така и с поставени конкретни казуси.

През 2020 г. за четвърта поредна година Комисията награждава журналисти по повод 28 януари – Деня за защита на личните данни.

„Годишната награда за журналистика“ е учредена през 2016 г. и се дава за публикации, предавания и обществено значими прояви на журналист/медия, които са отразявали редовно дейността на институцията през предходната календарна година.

На общо мероприятие на КЗЛД и нейната администрация, състояло се на 28 януари 2020 г., са обявени носителите на учреденото от КЗЛД отличие „Годишна награда за журналистика“, като за пръв път наградата се връчва едновременно на две медии – журналистите на Българската национална телевизия и вестник „Сега“.

През 2020 г. тя е присъдена за цялостен журналистически принос за повишаване на информираността на българските граждани относно възможностите за защита на техните лични права и свободи и обективно отразяване работата на КЗЛД, правата на гражданите, тяхната неприкосновеност и лични данни.

„Годишната награда за журналистика“ (грамота и медал) на КЗЛД е връчена от председателя на Комисията – Венцислав Караджов.

По повод празника Комисията за защита на личните данни е изказала своята благодарност на целия екип на наградените медии за активното, обективното и добронамерено отразяване на обществено значими теми и дейността на Комисията през 2019 г. и за техния принос в достигането на информацията от сферата на защитата на личните данни до всеки един гражданин, бизнес и публична институция.

Призовете на двете медии получават журналисти, като от името на БНТ това е Марина Матева, а от името на в. „Сега“ – Мартин Георгиев.

Повишаването на обществената информираност се оценява от Комисията като основна мярка за превенция при опазване сигурността в съвременното общество.

В дългогодишната си работа Комисията за защита на личните данни се стреми да осигурява максимално висока степен на информираност относно своята ежедневна дейност и дългосрочните си проекти.

През 2020 г. инициативите в посока опазване неприкосновеността на личния живот са подкрепени и чрез поддържането на устойчиви и ползотворни връзки с представители на медиите в страната. През отчетния период благодарение на вече създадения улеснен и

персонализиран контакт между Комисията и представители на медиите се реализират множество интервюта и материали с участието на председателя, членовете и експерти на КЗЛД. Дейността на институцията намира място в множество публикации в печатните медии. Електронните агенции и електронните медии също отразяват редовно дейността на институцията. КЗЛД отговаря на актуални обществени въпроси и интервюта по различни теми през годината в Българската национална телевизия – „Сутрешен блок“, Българското национално радио – „Преди всички“, БНР – Шумен, БНР – Стара Загора, Дарик радио, Агенция „Монитор“, в. „Монитор“, Правен сайт „Де факто“ и др.

От Комисията за защита на личните данни се предоставя своевременно информация на журналисти по тяхно писмено или устно искане, което води до публикуването на значителен брой информационни материали и журналистически разследвания, които засягат разнообразни аспекти на защитата на личните данни. Чрез постоянната комуникация с медиите и множеството реализирани изяви до населението у нас достига ценна и практична информация, което е част от цялостната политика на институцията към публичност, прозрачност и открит диалог с българското общество.

Поради епидемиологичната обстановка през изминалата година постъпват сравнително по-малко искания и запитвания за интервюта по актуални обществени въпроси и различни теми, свързани с дейността на КЗЛД, в сравнение с предходните години.

През изтеклата година цялата дейност на КЗЛД – становища, интервюта, актуална информация, както и темата за защита на личните данни, е редовно отразявана в блогове като средство за разпространение на новини и мнения сред обществото. Системното проследяване на публикациите в пресата и информационния поток в електронните медии по темата за личните данни спомага за по-пълната и точна представа за медийното присъствие на институцията, както и за систематизиране на всички материали, публикувани в медийното пространство по темата.

През 2020 г. в КЗЛД постъпват множество запитвания от журналисти по отношение на получените жалби и сигнали, извършените проверки/одити, издадените АУАН и НП и упражняването на колективните правомощия по чл. 58, §2 от Регламента (ЕС) 2016/679. В осъществените интервюта с председателя на комисията Венцислав Караджов са обсъдени темите за видеонаблюдение, обработване на лични данни в частния сектор, опазване на личните данни и други.

6. Повишаване на обществената информираност по въпроси в областта на защитата на личните данни – интернет страница и информационен бюлетин като основни инструменти за повишаване на информираността.

Институционалният сайт на КЗЛД е основен инструмент за реализирането на информационната дейност на КЗЛД. Поддържането на актуална информация на сайта е доказано и удобно средство за предоставяне на информация и разяснения по множество въпроси в областта на защитата на личните данни.

През 2020 г. са извършени промени във визията и работата на сайта с цел постигане на изискванията за институционална идентичност на сайтовете на държавната администрация и осигуряване на достъпност до тяхното съдържание за хора с увреждания.

Информационно-разяснителните дейности на КЗЛД са с постоянен характер и тяхната цел е посланията да достигнат до максимално широк кръг заинтересовани лица: граждани, АЛД/ОЛД, други институции. Вече е утвърдена практика КЗЛД по достъпен и разбираем начин да разяснява на обществото основните положения от правната рамка в ЕС в областта на личните данни, както и националното законодателство в тази сфера. За тази цел на сайта се публикуват редица информационни елементи – насоки, указания, разяснения и т.н., като целта е в максимална степен да се обхванат различните категории потребители на тази информация – граждани, администратори, потребители с различна степен на познания и ориентиране в сферата на опазване сигурността на личните данни и гарантиране правата на гражданите.

Поради големия обем на горепосочената информация тя е групирана в два основни раздела – „Насоки“ и „Полезна информация“. В тях информацията условно е разделена по тип, като в първия раздел са публикувани изисквания, указания и насоки, а във втория – информация с разяснителен характер по актуални теми от висок обществен интерес. През 2020 г. продължава допълването на съдържанието с нови приети насоки и изявления на ЕКЗД, информационно-разяснителни материали по Регламент (ЕС) 2016/679, отправки към полезни инструменти и приложения, разработени по проекти с участието на КЗЛД. Поддържа се и се допълва разделът относно трансферите на лични данни, като през 2020 г. е поставен акцент и е публикувана подробна информация, свързана с обявяването за невалидно Решение (ЕС) 2016/1250 на Европейската комисия относно адекватността на защитата, осигурявана от Щита за личните данни в отношенията между ЕС и САЩ (*EU-U.S. Privacy Shield*).

През 2020 г. активно се поддържа разделът „Новини“, като в него се предоставя актуална информация за събития и инициативи на национално и международно ниво. Публикуват се кратка информация и съответни препратки към приети решения, становища, насоки, документи с информационно-разяснителен характер на КЗЛД и на други органи и институции (Европейския комитет по защита на данните, Европейската комисия, Съда на ЕС и др.).

През 2020 г. на сайта на КЗЛД се създава раздел „Подаване на уведомления до КЗЛД“, в който към момента са публикувани общи указания и насоки относно подаването от АД/ОЛД на уведомления по чл. 33 и по чл. 37, пар. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Работата на КЗЛД във връзка с постигането на пълноправно членство на България в Шенгенското пространство е приоритетна задача и през 2020 г. Във връзка с това на сайта е предоставена изключително подробна информация за Шенгенското пространство – правна рамка, ръководство за упражняване на правото на достъп до Шенгенската информационна система, каталози с добри практики. Подробно се описват правата на лицата за защита на личните данни в Шенгенското пространство.

И през 2020 г. продължава изпълнението на стратегическата цел за усъвършенстване на процеса за откритост и прозрачност, във връзка с което в раздел „Практика“ се отразява практиката на КЗЛД с акцент върху публикуването на становища от обществен интерес и анонимизирани решения по жалби. Публикуват се някои решения на КЗЛД, като целта е отразяване произнасянето на Комисията по различни казуси. Публикуват се и решения от съдебната практика на КЗЛД – решения на ВАС и административни съдилища.

През 2020 г. продължава осигуряването на прозрачност чрез регулярно и своевременно публикуване на сайта на информация, подлежаща на публикуване в съответствие със законови изисквания – финансова информация, информация за предоставянето на административни услуги, за осигуряване на достъп по обществена информация, за проектната дейност на КЗЛД, за обявяваните от КЗЛД обществени поръчки и т.н. Публикуват се и се поддържат актуални 2 регистъра и 1 списък по ЗПКОНПИ.

Информационният бюлетин на КЗЛД е друго основно средство за постигане на обществена информираност, който има собствен ISSN 2367-7759. През 2020 г. са издадени шест бюлетина. Бюлетинът се издава в електронен вид на всеки 2 месеца и се публикува на институционалния сайт, с което е достъпен за всеки посетител на сайта. Едновременно

с това има възможност за абониране, в резултат на което абонатите получават известие, че поредният брой вече е публикуван, както и съответен линк. По инициатива на КЗЛД в списъка на получателите на бюлетина са включени длъжностни лица по защита на данните, както и съсловни и браншови органи и организации. Предоставена е и възможност за отписване както на абонатите, така и на тези получатели, включени в списъка по инициатива на КЗЛД. Към края на 2020 г. общият брой на получателите на бюлетина е 3800 души, от които 1160 са абонати.

През 2020 г. в бюлетина се отразяват събития, инициативи и разработки в областта на защитата на личните данни в национален, европейски и световен мащаб. За 2020 г. такива материали са „Две години от началото на прилагане на Общия регламент относно защитата на данните“; „Информационна брошура на КЗЛД на тема „Основания за законосъобразност на обработването на лични данни“; „КЗЛД провежда онлайн анкета за длъжностните лица по защита на данните в публичния сектор“, „КЗЛД организира студентски конкурс за есе“, „КЗЛД публикува указания и разяснения относно определянето на длъжностно лице по защита на данните и последващо уведомяване на Комисията“; „Европейската комисия предлага мерки за насърчаване на споделянето на данни и за подкрепа на европейските пространства на данни“; „*Privacy* регламентът и бъдещата роля на Комитета и надзорните органи“; „Решение на Съда на ЕС относно доказване валидността на дадено съгласие при сключване на договор за телекомуникационна услуга“; „Европейската комисия издаде насоки за мобилните приложения, които подпомагат борбата с пандемията от *COVID-19*, във връзка със защитата на данните“; „Европейският комитет по защита на данните прие насоки относно обработването на лични данни в контекста на пандемията от *COVID-19*“ и т.н.

Поради естеството на получателите на бюлетина (почти 2/3 от тях са ДЛЗД) в него се публикува по-подробна информация за Европейския комитет по защита на данните – предоставят се резюмета за всички заседания, приети решения и документи, провеждане на обществени консултации и т.н.

В изпълнение на приоритета за продължаване на работата на КЗЛД за пълноправното членство на България в Шенгенското пространство се отразяват проверките по Шенген с участие на представители на Комисията, като се отчита, че това участие е предпоставка за споделяне на добри практики в областта на защитата на личните данни и възможност за повишаване на авторитета на институцията в областта на достиженията на правото от Шенген.

През 2020 г. продължава публикуването на решения и становища на КЗЛД, както и обща статистика за контролната дейност. Решения по жалби се публикуват с цел осигуряване на прозрачност за обществеността относно практиката на КЗЛД при разглеждане на жалби. Всички публикувани решения на КЗЛД са с анонимизирани лични данни на физическите лица и имена на юридическите лица.

По отношение на контролната дейност през 2020 г. регулярно се публикува статистика за извършени проверки, разгледани искания, упражнени корективни правомощия на КЗЛД.

През 2020 г. почти всеки бюлетин предоставя подробна информация за текущото изпълнение на международни проекти, в които участва КЗЛД.

XI. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

1. Административен капацитет.

С цел съобразяване с нормативните изменения в Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация от февруари 2020 г. през отчетния период Комисията е принудена да вземе решение за намаляване на общата численост на персонала с 2 щатни бройки поради недостиг на финансови средства за обезпечаването им съгласно променените нормативни изисквания. Промяната в Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация е обнародвана в ДВ, бр. 52 от 2020 г. в сила от 9.06.2020 г. Общата численост на персонала е намалена от 83 щатни бройки на 81 щатни бройки. За съжаление, това решение на КЗЛД не е изолиран случай: Комисията вече е правила съкращения в щатната численост на персонала си през 2019 г. с 4 щатни бройки, отново с цел съобразяване с настъпили нормативни промени. Недостигът на достатъчно финансови и човешки ресурси, които да гарантират адекватно, навременно и качествено изпълнение на надзорните ѝ функции, остава приоритетен въпрос, за който Комисията ще продължи ежегодно да алармира Министерството на финансите при подготовката на проектобюджета за съответната година.

Към 31.12.2020 г. в КЗЛД работят 49 служители по служебно правоотношение и 16 по трудово правоотношение (в това число председателят и членовете на КЗЛД).

През 2020 г. са назначени 6 служители, от които 4 по служебно правоотношение и двама по трудово правоотношение. Един служител е назначен чрез мобилност в държавната администрация по чл. 81а от Закона за държавния служител.

В ранг през 2020 г. са повишени осем служители.

Поради въведените ограничения и мерки за неразпространение на пандемията от *COVID-19* през отчетния период не се провеждат обучения за повишаване на административния капацитет на служителите на КЗЛД. Единствено в периода от 6-и до 11-и септември 2020 г. КЗЛД излъчва свои представители за участие в т.нар. Лятна академия за млади лидери в държавната администрация, която ИПА организира за пета поредна година. Основната цел на Академията е краткосрочно практическо обучение на млади държавни служители с лидерски потенциал, както и създаване и развиване на мрежа от иновативни кадри на държавната администрация. В работата на Академията през посочения период участие вземат 24 държавни служители от различни институции. Администрацията на КЗЛД е представена от трима експерти от специализираната

администрация, което само по себе си е индикатор за качествата на номинираните и одобрени експерти на Комисията и за нивото на тяхната професионална подготовка.

Обучителните модули са представени от държавни служители, професионалисти от частния сектор с практически опит, дипломати и експерти от международни компании и институции. По време на обучението участниците получават съвети и указания за това какво е необходимо за отстояването на позиции по значими обществени проекти и политики, управление на екипи и въвеждане на иновации, спомагачи за модернизацията на публичната администрация.

На организирано от Института по публична администрация събитие, проведено на 24 септември 2020 г., КЗЛД е първата институция, отличена за високи резултати в изпълнение на заявените в Института по публична администрация обучения през 2019 г. За втори път КЗЛД е отличена с такова признание, като през 2017 г. е класирана сред първите шест институции в рейтинга на учещите администрации.

2. Отчет за постъпилите в КЗЛД заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация.

В качеството си на задължен субект по Закона за достъп до обществена информация, на сайта на КЗЛД се поддържа създаден раздел „Достъп до информация“, в който е включена нормативноизискуемата информация, както следва;

- Процедура по разглеждане на заявленията за достъп до обществена информация и предоставяне на информация за повторно използване;
- Описание на звеното за приемане на заявления за предоставяне на достъп до обществена информация и информация за повторно ползване;
- Разходи за предоставяне на достъп до обществена информация и информация за повторно ползване;
- Ред за достъп до публичните регистри на КЗЛД;
- Описание на информационните масиви и ресурси, използвани в администрацията на КЗЛД;
- Списък на издадените актове и текстове на издадените нормативни и общи административни актове;
- Списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които е достъпна;

– Годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно ползване на информация от обществения сектор, който включва и данни за направените откази и причините за това.

В таблицата по-долу е представена обобщена информация относно постъпили и разгледани заявления за достъп до обществена информация през 2020 г.

Общ брой постъпили заявления за достъп до обществена информация:	12
- От граждани на Република България	8
- От чужденци	0
- От медии	0
- От НПО	3
- От частноправни субекти	1
Общ брой решения по заявления за предоставяне на достъп до обществена информация:	8
- Предоставяне на пълен достъп до обществена информация	7
- Предоставяне на частичен достъп до обществена информация	1
- Предоставяне на достъп при надделяващ обществен интерес	0
- Отказ за предоставяне на достъп до обществена информация	0
Уведомление за липса на исканата обществена информация	0
Препращане на заявлението, когато КЗЛД не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	4
Предоставяне на информация по реда на административното обслужване или по реда на АПК	1
Заявления, които не отговарят на чл. 25 във вр. с чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ	3
Общ брой на постъпили искания за предоставяне на информация за повторно ползване	1

На всички граждани и организации, заявили достъп до обществена информация, е предоставена такава през 2020 г. в законовия срок. С едно изключение с всички решения е предоставен пълен достъп до обществена информация. Решението за предоставяне на

частичен достъп е взето във връзка със заявление за предоставяне на цялата административнонаказателна преписка за налагане на имуществена санкция на НАП за нарушение на чл. 32, пар. 1, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679. На заявителя е предоставена само информацията, която притежава характеристиките на обществена такава.

С оглед предмета на заявленията за достъп до обществена информация същите се отнасят до: достъп до изготвените и приети правила, уреждащи достъп до материали по преписките, съответно реда за получаване на копие от документи, съгласно чл. 87, ал. 4 от Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация; достъп до резултатите от проведената анкета, насочена към длъжностните лица по защита на данните в публичния сектор; достъп до регистъра на администраторите и обработващите лични данни, които са определили лица за защита на данните, който се поддържа от КЗЛД на основание чл. 15, ал. 1 от ЗЗЛД; броя на проведените конкурси за служители в КЗЛД и подадени жалби за нарушения на конкурсната процедура; списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които тази информация е достъпна. Постановените откази за предоставяне на информация са свързани с обстоятелството, че исканата информация не притежава характеристиките на обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ.

3. Административно обслужване.

В изпълнение на изискванията на Наредбата за административното обслужване потребителите на административните услуги осъществяват контакт с Комисията за защита на личните данни чрез Звеното за административно обслужване. Дейността по административно обслужване се осъществява при пълно изпълнение на Вътрешните правила за административното обслужване и Хартата на клиента, които имат за цел повишаване качеството на административните услуги, насърчаване участието на гражданите и служителите при обсъждане на услугите, начина им на предоставяне, необходимото качество и стандартите за изпълнение. Дейността на Звеното за административно обслужване се осъществява от четирима служители в условия на непрекъсваем работен процес в рамките на работния ден.

През отчетния период служителите от Звеното за административно обслужване са обработили общо 20 563 бр. документи – писма, молби, заявления, жалби, вътрешни документи и др., от и към граждани и институции. Системата за документооборот

обработва всички документи, постъпили в Звеното за административно обслужване, като със създадените правила за сканиране на вход и изход прозрачността в работата на администрацията е абсолютно гарантирана.

В отчетния период 1.01.2020 г. – 31.12.2020 г. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с административното обслужване, осъществявано от администрацията на КЗЛД.

4. Обществени поръчки.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД през 2020 г. са възложени обществени поръчки, както следва:

4.1. Чрез публично състезание

– „Доставка и инсталация на два броя защитни стени за обезпечаване на информационната инфраструктура на КЗЛД ”;

– „Осигуряване на самолетни билети за превоз на пътници и багаж при служебните пътувания в чужбина на председателя, членовете на Комисията и служителите на администрацията, както и предоставяне на допълнителни услуги, свързани с пътуванията им“;

– „Доставка на компютърни конфигурации, преносими компютри, сървъри и скенери за обезпечаване на информационната инфраструктура на КЗЛД“.

4.2. Чрез събиране на оферти с обява

– „Извършване на денонощна физическа охрана на сградата, в която се помещават администрациите на Комисията за защита на личните данни и Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров”, и на паркинга пред нея.

5. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи в КЗЛД през 2020 г.

През отчетния период чрез Системата за управление на документи и работни потоци в КЗЛД и контрол на решенията в синхрон със Системата за електронен документооборот и Системата за сигурно електронно връчване е осигурена бърза и надеждна кореспонденция както между държавните органи, така и между всички участници в нея (физически и юридически лица). Това води както до по-качествено обслужване на гражданите, така и до значително намаляване на документите на хартиен носител и ускоряване на информационните потоци.

През 2020 г. са предприети редица мерки за подобряване информационната и комуникационната инфраструктура на КЗЛД, както следва:

- закупени са 30 броя нови компютърни конфигурации;
- закупени са 5 броя нови преносими компютри;
- закупени са два броя защитни стени;
- изградена е система за видеоконферентна връзка.

Чрез тези мерки КЗЛД е осигурила възможността за създаване на организация за работа на служителите ѝ от разстояние в домашна среда и провеждане на заседанията на Комисията от разстояние с цел ограничаване на разпространението на *COVID-19* при спазване на изискванията на чл. 6а, ал. 1 от ЗМДВИП.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и с влизането в сила на новия ПДКЗЛДНА през 2020 г. в КЗЛД е въведе информационна система за поддържане на следните регистри:

- Регистър на администраторите и обработващите лични данни, които са определили длъжностни лица по защита на данните;
- Регистър на акредитирани сертифициращи организации;
- Регистър на одобрени кодекси за поведение;
- Регистър на нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 и на закона, както и на предприетите мерки в съответствие с упражняването на корективните правомощия (Регистър на нарушенията и предприетите мерки).

Своевременно са подновени договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Доставка и инсталиране на сървърни и персонални сертификати се извършват регулярно съгласно сроковете им за подновяване.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално къси срокове съгласно утвърдените процедури.

През отчетния период КЗЛД продължава сътрудничеството си с Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, която отговаря за *GovCERT Bulgaria* (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност).

КЗЛД запазва участието си в Работна група „Цифрова България 2020“, обособена към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

КЗЛД има представители в „Съвет за мрежова и информационна сигурност на информационните системи на административните органи“ към Държавна агенция „Електронно управление“.

6. Финансови ресурси – обща информация относно разходването на бюджета на КЗЛД през 2020 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на **3 013 600 лв.** През годината по него не са извършвани промени.

За обезпечаване на дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на **2 700 886 лв.**, или **89,62%** от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	1 528 556
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	60 272
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	390 126
10-00	Издръжка	518 997
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	11 732
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	135 115
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	56 088
	Общо разходи по бюджета	2 700 886

Реализираната икономия на разходите по бюджета на КЗЛД за 2020 г. е в изпълнение на РМС №829 от 12.11.2020 г. за приемане на мерки във връзка с изпълнението на държавния бюджет за 2020 г. и във връзка с писмо №91-00-401 от 18.11.2020 г. на министъра на финансите относно необходимостта от финансиране на дейности, свързани с превенция на разпространението на *COVID-19*.

XII. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КЗЛД ЗА 2021 г.

1. Продължаване на анализа на съвременните заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни.

Разгръщането на ефективна надзорна дейност изисква Комисията да продължи да прави текущ анализ на съвременните заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни. В обхвата на този анализ през следващия отчетен период следва да бъдат включени съвременни тенденции като изкуствения интелект, лицевото разпознаване, защитата на личните данни на деца в интернет, големите бази данни и свързаната с тях възможност за профилиране. Въз основа на анализа КЗЛД ще може да идентифицира проблемни въпроси и/или сектори, към които да насочи превантивната си информационно-разяснителна дейност и контрола върху законосъобразността на обработването на лични данни.

2. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген, включително чрез допълнителни проверки за оперативна съвместимост.

Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген остава задача с постоянен характер в дейността на институцията. Във фокуса на вниманието на Комисията остава извършването на периодични проверки на националните системи/звена на Европол, Евродак, ВИС и съответните консулства в чужбина, издаващи голям брой визи, във връзка със задълженията на КЗЛД за представяне на национални доклади за тази специфична надзорна дейност. При възможност КЗЛД ще продължи тенденцията си за участие на нейни представители в мисии за оценки на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни.

3. Допълнителни правомощия на КЗЛД.

С влизането в сила на Регламент (ЕС) 2019/816 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за създаване на централизирана система за установяване на държавите членки, разполагащи с информация за присъди срещу граждани на трети държави и лица без гражданство (*ECRIS-TCN*), с цел допълване на Европейската информационна система за съдимост и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1726 и Регламенти 2019/817 (Оперативна съвместимост) КЗЛД следва да се подготви за осъществяване на проверки относно обработването на лични данни в националните звена

по въпросните регламенти. Аналогични дейности Комисията трябва да предприеме и по отношение на другите широкомащабни информационни системи, в които обработването на лични данни в национален план попада в нейната компетентност и чието практическо приложение са очаква да стартира през 2021 г.: Системата за влизане/излизане *EES*, Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им *ETIAS*.

4. Ново европейско законодателство.

На ниво ЕС в момента се разглежда цялостен пакет от документи, свързан със защитата и свободното движение както на лични, така и на нелични данни. Това са Досието за електронна неприкосновеност, Актът за управление на данните, Актът за дигиталните услуги и Актът за дигиталните пазари. Представители на КЗЛД са активно въввлечени в работата по разработването и преговорите по тези документи. Същевременно с това е в ход и реформа на системата на Европол. В този контекст, КЗЛД е изправена пред огромно предизвикателство, което е свързано, от една страна, с възможни нови или поне разширени правомощия за надзор, а това, от своя страна, налага неизбежно предвиждане, подготовка и разширяване на квалификациите на служителите в институцията. От друга страна, тези нови форми на регламентация ще наложат неизменно и идентифицирането на нови фокус групи, за чиято информираност КЗЛД ще следва да планира и съответните разяснителни дейности. Така при прилагането на новата правна рамка ще се сблъскаме и с нови проявления в защитата на данните, а това, от своя страна, ще наложи и изграждането на нова, устойчива и консистентна практика на институцията. Амбицията на Европейската комисия е пакетът от законодателни мерки да бъде приет в рамките на 2021 г., което реално оставя ограничено време за подготовка и адаптиране на КЗЛД.

5. Засилена контролна дейност върху обработването на лични данни от определени сектори.

При анализ на постъпващите сигнали и запитвания относно нарушения в обработването на лични данни се открояват няколко категории администратори, към които следва да се насочат надзорната дейност и осъществяването на проверки в съответните сектори. Обект на бъдещ контрол следва да бъдат следните администратори на лични данни и обработването на данни от тях: застрахователните дружества и

застрахователните брокери, топлинните счетоводители, куриерските дружества, образование, здравеопазване, онлайн сайтове и хазарт.

6. Активно участие на КЗЛД в електронното управление – осигуряване на допълнителни електронни административни услуги (*e-government*).

С оглед ситуацията с пандемията *COVID-19* става все по-наложително в информационната система на КЗЛД да се развият функционални възможности за онлайн подаване на изискуема информация от АД или получаване на онлайн услуги чрез същата от граждани. Комисията ще насочи усилията си в тази посока, като по този начин ще гарантира както осигуряване на електронни административни услуги, така и ще гарантира бързина на административното обслужване по начин, съобразен с противоепидемичните мерки. Действията в тази посока ще бъдат съчетани и с мерки по осъвременяване на визията на интернет страницата на КЗЛД. Необходимо е съдържателят на сайта информация да бъде реорганизирана с оглед на различни целеви групи и да бъде повишена функционалността ѝ чрез реализиране на връзки с предоставяните от КЗЛД електронни услуги.

7. Нов фокус на информационно-разяснителната дейност.

Освен продължаване на утвърдената вече дейност към гражданите и АД (семинари, кампании и др.) се предвижда насочване към изцяло нова група – **разяснителна дейност в училище** – под название „**Лична сигурност**“. Изключително бързото развитие и използването на информационните технологии и социалните мрежи (особено в условията на пандемията *COVID-19* и наложеното онлайн обучение) представляват огромна заплаха за неподготвените подрастващи и тяхната лична сигурност в тази нова среда. С оглед значимостта на темата нейното развитие може да започне първоначално като извънкласна дейност, а впоследствие да се развие като част от учебната програма с определен хорариум. Реализиране на тази цел е немислимо без допълнително задълбочаване на сътрудничеството с Министерството на образованието и науката с цел съобразяване с нормативните изисквания към учебния план и учебното съдържание.

Информационно-разяснителната дейност на КЗЛД по въпроси от областта на защитата на личните данни ще бъде надградена посредством въвеждането на допълнителни комуникационни канали. Комисията планира при наличие на достатъчен финансов ресурс да заложи на електронното обучение. Целесъобразно е да бъдат

разработени съответни обучителни модули, изцяло насочени към конкретни сектори или целеви групи (напр. ДЛЗД, охранителни фирми/домоуправители във връзка с проблемите при видеонаблюдението), които да бъдат съобразени с техните специфични потребности и задължения по ОРЗД и ЗИДЗЗЛД.

Специален акцент върху информационно-образователната дейност на КЗЛД през 2021 г. ще бъде поставен върху планиране, организиране и осъществяване на инициативи по ключови въпроси, насочени към различни целеви групи, вкл. на секторен принцип, с цел отбелязване на 20-ата годишнина от създаването на институцията.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2020 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 29 март 2021 г. (Протокол № 11).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /П/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /П/

Мария Матева /П/

Веселин Целков /П/